

PONEDELJEK, 17. NOVEMBER 2008

PRESEDSTVO: GOSPOD PÖTTERING

predsednik

(Seja se je začela ob 17.00)

1. Nadaljevanje zasedanja

Predsednik. – Razglašam, da se zasedanje Evropskega parlamenta, ki je bilo prekinjeno v četrtek, 23. oktobra 2008, nadaljuje.

2. Dobrodošlica

Predsednik. – Gospe in gospodje, včeraj in danes je tu v Strasbourgu potekal program EuroMedScola. Z velikim veseljem smo pozdravili več kot 250 mladih ljudi, starih od 16 do 18 let, iz vsega evrosredozemskega območja, z drugimi besedami, iz Unije za Sredozemlje, tudi iz 27 držav članic EU, skupaj torej iz 37 držav.

Udeleženci sedaj sedijo na galeriji. V zadnjih dveh dneh so razpravljali o široki paleti tem, vključno z okoljem, priseljevanjem, enakopravnostjo, vlogo državljanov, izobraževanjem in vrsto drugih vprašanj. To je eden od izrazov sodelovanja Evropske unije in državami na južni obali Sredozemskega morja.

Prisotni so tudi šolarji iz Izraela, Palestine in arabskih držav, pa tudi iz vseh držav Evropske unije, in z velikim veseljem izrekam dobrodošlico našim mladim prijateljem na galeriji. Dogodek je čudovit in vesel sem, da sem se lahko srečal z vami. Naj vas še enkrat toplo pozdravim v Evropskem parlamentu.

3. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

4. Sestava Parlamenta: glej zapisnik

5. Preverjanje veljavnosti mandatov poslancev: glej zapisnik

6. Sestava odborov in delegacij: gl. zapisnik

7. Podpis aktov, sprejetih v postopku soodločanja: glej zapisnik

8. Popravki (člen 204a Poslovnika): gl. zapisnik

9. Zahteva za nujni postopek: gl. zapisnik

10. Predložitev dokumentov: glej zapisnik

11. Vprašanja za ustni odgovor in pisne izjave (predložitev): gl. zapisnik

12. Brezpredmetne pisne izjave: gl. zapisnik

13. Peticije: glej zapisnik

14. Nadaljnje obravnavanje stališč in resolucij Parlamenta: glej zapisnik

15. Posredovanje besedil sporazumov s strani Sveta: gl. zapisnik

16. Prerazporeditev sredstev: glej zapisnik

17. Razpored dela

Predsednik. - Končni osnutek dnevnega reda za to delno zasedanje, ki je bil sestavljen na konferenci predsednikov v četrtek, 13. novembra 2008, v skladu s členoma 130 in 131 Poslovnika, je razdeljen. Zahtevano je bilo, da se osnutek spremeni, kot sledi:

Sreda:

Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu je zahtevala, da se na dnevni red jutrišnje seje vključita izjavi Sveta in Komisije o stanju v avtomobilski industriji. Naj opozorim, da bo v primeru vključitve te točke treba ustno vprašanje o pregledu Priporočila o določitvi najmanjših meril za okoljske inšpekcijske preglede v državah članicah preložiti na dnevni red za četrtek.

Hannes Swoboda, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, prepričan sem, da se vsi v tej hiši zavedamo, da je avtomobilska industrija v Evropski uniji v zelo težkem položaju, deloma tudi zaradi krize avtomobilске industrije v Združenih državah. Zato menim, da bi bilo zelo smiselno, če bi Komisija podala izjavo o svojih pogledih na to krizo, o možnih rešitvah, vključno z državno pomočjo, o tem, katera pravila konkurence je treba spoštovati in tako naprej. To je po mojem mnenju pomembna zadeva.

Želel pa bi le dodati, da nimamo nikakršnega namena slabiti ali odlagati okoljskih ciljev za avtomobilsko industrijo. Še vedno vztrajamo pri uveljavitvi in uresničitvi teh okoljskih ciljev, ob tem pa bi želeli tudi razpravljati o gospodarskih težavah avtomobilске industrije s predstavnikom Komisije. Tako je naše razmišljanje in upam, da bo deležno široke podpore.

(Parlament je sprejel predlog)

(Razpored dela je bil sprejet s to spremembo.)⁽¹⁾

*
* *

Koenraad Dillen (NI). - (NL) Gospod predsednik, v skladu s členom 7 Poslovnika bi rad izrazil obžalovanje nad tem, da je bilo poročilo gospoda Lehneja, o katerem bi morali razpravljati nocoj in ki obravnava imuniteto mojega kolega gospoda Franka Vanheckeja, umaknjeno z nocojšnjega dnevnega reda. Torej v nasprotju s prvotnim dnevnim redom ne bo razprave.

Drugič, želim protestirati proti temu, da gospod Lehne po razpravi o poročilu v Odboru ni hotel poslati poročila človeku, ki ga poročilo obravnava, rekoč, da bo mu poročilo na voljo po razpravi na plenarnem zasedanju. Prav tej temi pa so istega večera obilo časa posvetili na belgijskem TV kanalu VRT, iz česar lahko slutimo, da so novice nekako pricurjale do novinarjev. Zato bi rad, da ugotovite, kako so lahko o zaupnem poročilu, s katerim se ni mogel seznaniti niti človek, ki ga poročilo obravnava, istega večera razpravljali na belgijski televiziji, torej sploh ni bilo tako zaupno.

Predsednik. _ Zadevo jemljemo na znanje. Ne morem in niti ne poskušam vam dajati zagotovil, lahko pa vam povem, da celo pisma, ki jih pišem sam in jih moje osebe obravnava kot strogo zaupna, včasih končajo v javnosti. Torej niste izjema glede tega, vsekakor pa je stvar vredna obžalovanja. Zadevo smo vzeli na znanje in jo bomo preučili.

18. Enominutni govori o zadevah političnega pomena

Predsednik. – Naslednja točka so enominutni govori o zadevah političnega pomena.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). - Gospod predsednik, dne 4. in 5. decembra 2008 bo Evropski parlament razpravljal o svežnju predlogov za spremembo Direktive 2003/87/ES o shemi trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov za obdobje 2013-2020.

Predlog predvideva bistveno povečanje obsega prometa na dražbi že v letu 2013. Danes se 90 % dovoljenj izdaja industrijskim obratom brezplačno, nova direktiva pa določa, da bo od leta 2013 naprej v veljavi poln dražbeni režim.

⁽¹⁾ Glede drugih sprememb razporeda dela glej zapisnik.

V primeru Romunije bo ta sprememba imela izredno resne posledice na celotno gospodarstvo in resne učinke na industrijo. Številna podjetja bodo morala preseliti proizvodnjo v tretje države z nižjimi ravnmi varovanja podnebja, kar bo zvišalo cene in upočasnilo romunski projekt razvoja infrastrukture. Zato prosim, naj romunska industrija v celotnem obdobju prejema vsa dovoljenja za certifikate za CO₂ brezplačno.

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE). – (ES) Gospod predsednik, sinoči so v skupni in izredno gladko izpeljani akciji na francoskem ozemlju francoske in španske varnostne sile aretirale enega od glavnih in verjetno najbolj krvoločnih vodij organizacije ETA, Txerokija, ki so ga iskale že več kot šest let zaradi več umorov in napadov.

Ob vsej previdnosti, ki je na mestu v takih primerih, sem prepričan, da je to zelo dobra novica in da se bo Parlament pridružil našemu zadovoljstvu, saj smo morali že ob različnih priložnostih z gnusom govoriti o zločinih te organizacije.

To je zelo hud udarec teroristični organizaciji in radi bi čestitali varnostnim silam, vladama in ljudstvom Francije in Španije za uspešno operacijo. Čestitamo lahko tudi sami sebi za ta zgled mednarodnega sodelovanja kot bistvenega elementa boja proti terorizmu.

Za konec moram reči, gospod predsednik, da bi se morali teroristi zavedati, da jih vse čaka taka usoda: aretacija, predaja sodišču in plačilo za zločine, ali vsaj za tiste, ki jih je mogoče dokazati, z leti zapora.

Viktória Mohácsi (ALDE). – (HU) Hvala, gospod predsednik. Gospe in gospodje, skoraj deset mesecev je že, kar je Evropski parlament sprejel resolucijo, s katero je pozval Evropsko komisijo, naj oblikuje romsko strategijo. Razen enega delovnega dokumenta služb Komisija ni oblikovala še nobenega novega dokumenta, niti za vrh med EU in predstavniki Romov, ki je bil označen kot zgodovinski.

Med tem pa Romi na Kosovu še vedno živijo v naseljih, kjer so življenjsko ogroženi, saj so izpostavljeni onesnaženju s svincem, na Madžarskem pa so bile hiše romskih družin v devetih naseljih tarče napadov z molotovkami in strelnim orožjem. Najnovejše tragično prizorišče takega napada je bilo naselje Nagycséc, kjer so dva Roma, ki sta poskušala zbežati iz goreče hiše, kruto ubili s šibrovkami.

V zadnjih mesecih je po poročilih civilnih organizacij iz Italije zaradi surovega ravnanja policije in Romom nenaklonjenega vzdušja pobegnilo skoraj 30 tisoč Romov. Razmere še zaostruje sedanja gospodarska kriza, ki bo – o tem ni dvoma – najhuje prizadela izključene in obubožane družbene razrede ter Rome. Rada bi opomnila vse odgovorne politike, da je to še en razlog več, zakaj potrebujemo evropsko romsko strategijo. Najlepša hvala.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, opozoril bi rad na vprašanje obvoznice okoli poljskega mesta Augustów. Dolgotrajno čakanje na sodbo Evropskega sodišča v tej zadevi pomeni vedno nove smrtne žrtve prometnih nesreč med pešci. Vsako leto pelje skozi središče tega mesta okoli dva milijona tovornjakov. Zaradi številnih projektov zaščitenih območij v regiji Podlesje je Evropska komisija zamrznila vsa vlaganja v ceste, kar regiji zapira možnosti razvoja.

Odločba Komisije regijo pretvarja v *skansen*, oziroma, po vzoru podobnih območij na Zahodu, v krajinsko turistično zanimivost. Odrekanje obvoznice mestu Augustówu v imenu varovanja okolja za vsako ceno, ne glede na potrebe ljudi, pa pomeni odrekanje možnosti razvoja in človeka dostojnega življenja prebivalcem severovzhodne Poljske. Evropska komisija mora to upoštevati. Naravo moramo varovati, vendar ne za ceno človeških življenj.

László Tóké (Verts/ALE). – (HU) Gospod predsednik, „usmiljenja hočem in ne žrtve“: te Jezusove besede nam zvene v duši, ko naletimo na nebrzdano nasilje in krutost. Strahovanje in nasilje še bolj bolita, če sta zagrešena v imenu verskega fundamentalizma ali ekskluzivizma.

Zato moramo protestirati proti kruti usmrtitvi 13-letne južnosomalske deklice, ki jo je po tem, ko so jo posilili trije moški, islamsko sodišče obsodilo na smrt s kamenjanjem. Protestirati moramo tudi proti preganjanju pripadnikov iraške krščanske manjšine, ki so morali v tisočih zbežati s svojih domov v Mosul in okolici pred militantnimi Šiiti.

V duhu evropske krščanske tradicije, verske strpnosti in ekumenskega bratstva bi se morala Evropska unija oglasiti in ukrepati v zaščito žrtvam verskega nasilja in preganjanja.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Na Portugalskem se delavci v številnih panogah bojujejo za svoje pravice. Radi bi izrazili svojo solidarnost z vsemi, ki se bojujejo. Zlasti podpiramo pogumni boj učiteljev in prepričljive

demonstracije, na katerih se je 8. novembra zbralo v Lizboni 1 20 tisoč učiteljev iz vse države. Te demonstracije, druge množične v zadnjih šestih mesecih, so zajele skoraj 80 odstotkov pripadnikov tega poklica. Sledili so jim še drugi dogodki, s katerimi so učitelji hoteli pokazati, da so odločeni braniti javno šolstvo in svoje dostojanstvo ter doseči spoštovanje svojega dela, ki je bistvenega pomena za usposabljanje mladih generacij in za razvoj ter napredek Portugalske, ki spada po uspehu šolanja med zadnje države članice Evropske unije.

Podpiramo tudi boj delavcev podjetja Pirites Alentejanas v mestu Aljustrel proti ukinitvi rudarjenja, za katero se je odločila multinacionalka komaj šest mesecev po obnovitvi te dejavnosti ter s tem poslala med nezaposlene več kot 600 ljudi. Nujni so takojšnji ukrepi proti nadaljnji širitvi brezposelnosti na tem že tako obubožanem območju in proti nadaljnjemu siromašenju dežele.

Georgios Georgiou (IND/DEM). - (EL) Gospod predsednik, rad bi obvestil Parlament, da je v zadnjih treh dneh, od 14. do 16. novembra, država, kandidatka za članstvo v Evropski uniji, s svojimi pomorskimi silami okupirala celinsko polico Grčije. Ni moj namen nastopati kot zagovornik Grčije. Grška celinska polica je tudi del evropske celinske police, ne opažam pa nikakršnega prizadevanja Evrope, da bi zaščitila svojo suverenost na tem območju.

Ni mi jasno, kako bi se lahko država, ki se tako vede, ki tako razkazuje svojo vojaško silo in ima take namene, pridružila Evropi, in ni mi jasno, kako nameravamo sprejeti v Evropo to azijsko državo, če se obnaša tako, kot se.

Irena Belohorská (NI). - (SK) Lanskega oktobra sem sestavila deklaracijo, s katero sem želela opozoriti na nastanek skrajne desničarske organizacije pod imenom Madžarska straža. Na žalost sta pasivnost madžarskih oblasti in brezbriznost na evropski ravni obrodili grenak sad. Fašizem se je razširil tudi na Slovaško.

Ne smemo ostati mirni ob provokacijah, ki smo jim priče v zadnjih dveh tednih. Dne 8. novembra je po slovaškem mestu Kralovsky Chlmec 28 članov madžarske organizacije korakalo v kopijah fašističnih uniform in pred spomenik žrtvam vojne položilo venec z izzivalnim napisom *Verjamem v preporod Madžarske*. Osupla sem nad tem, da Evropa sploh ni opazila posredovanja slovaških oblasti.

Kako lahko v času, ko se v Evropi spominjamo Kristalne noči, od katere mineva 70 let, ena od držav članic na svojem ozemlju prenaša obstoj organizacij, kakršne so „Nyilas“. Madžarska straža, Jobbik ali Hnutie 64? Ali smo res lahko brezbrizni ob tem posmehu spominu na milijone žrtev druge svetovne vojne ali ob pohodih fašistov po mestih ene od držav članic?

Ján Hudacký (PPE-DE). - (SK) Dovolite mi, da dan po praznovanju obletnice žametne revolucije v nekdanji Čehoslovaški republiki izrazim svoje nelagodje nad politiko sedanje slovaške vlade, zlasti na področju gospodarstva, saj ima ta politika podobne poteze kot politika v obdobju pred novembrom 1989.

Obseg poskusov popolnega političnega obvladovanja zasebnega sektorja in stalnega vmešavanja države pod to vlado je nesprejemljiv v sistemu tržnega gospodarstva. S spremembami zakonodaje o cenah in kazenske zakonodaje je odprta pot za novo zakonsko ureditev na področju cen v zvezi s prehodom na evro, s predvidenimi zapornimi kaznimi o treh let za male trgovce in izvajalce storitev.

Poleg ukrepov v zvezi z zvišanjem cen energije vlada širi tudi populistične napovedi in grožnje, katerih namen je razlastitev vrste zasebnih podjetij na področju energetike, poleg tega pa vlada predlaga vrsto ostrih, neomejenih in nepotrebnih zakonskih ukrepov, naperjenih proti zasebnim podjetjem na področjih javnega gospodarskega interesa.

Omenjeni ukrepi bodo pod pretvezo reševanja finančne krize in gospodarske recesije preprečili nujno nadaljnjo liberalizacijo, izkrivili pogoje na trgu in odgnali možne vlagatelje.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Gospod predsednik, dne 14. novembra je bil v Poznańu organiziran pohod enakosti, kot vsako leto. Pohoda se je udeležila tudi skupina mojih mlajših kolegov, članov Zveze mladih socialdemokratov. Njihovo geslo je bilo: *raznolikost da, nestrpnost ne*. To je del širše akcije, ki jo že več mesecev vodi po vsej Evropi Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu v zvezi z vprašanjem strpnosti. Po koncu demonstracij je skupino napadlo približno dvanajst nasilnežev, člane skupine preteple in jim iztrgalo transparent s logotipom Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu. Eno od žrtev so zadržali v bolnišnici. Pričakujem, da bodo poljske oblasti odgovorne za incident izsledile in kaznovale. Pričakujem splošno obsodbo političnega nasilja, ki poskuša zamenjati dialog, v političnih krogih.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Gospod predsednik, v petek se je v Nici zaključil vrh EU-Rusija, sklican v naglici v okviru priprav na srečanje G20. Evropska unija je sklenila obnoviti pogajanja o sistemu partnerstva

z Rusijo, s čimer pa je ravnala v nasprotju s svojim sklepom, sprejetim 1. septembra letos, da se ne bo pogajala z Rusijo, če se ruske enote ne umaknejo u zasedenih ozemelj v Gruziji. Evropa se pri tej zadevi vede kot starec, ki se natanko spomni, kaj je počel pred 50 leti, ko so bile sklenjene Rimske pogodbe, pozablja pa, kaj je počel pred dvema mesecema, ko je EU sebi in Evropi zajamčila svoje ravnanje v tej pomembni zadevi. Zdaj preklicuje lastne zaveze, skupni dogovor z dne 1. septembra pa meče v koš.

V tem smislu se poraja vprašanje, ali človekove pravice, o katerih v Evropskem parlamentu pogosto pridigamo celemu svetu, veljajo tudi v evropskih državah, kakršni sta Gruzija in Rusija, saj se Evropska unija v tej zadevi vede kot Poncij Pilat.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, verjetno ste tudi vi že slišali, da je kriza z odpadki v Kampanji končana. Vendar to ni res: pred nekaj dnevi so v mestu Chiaiano, kjer je eno od razvpitih Berlusconijevih odlagališč, odkrili 12 tisoč ton azbesta in strupenih odpadkov. Nihče ne ve zagotovo, odkod so prišli ti odpadki.

Trenutno v Italiji velja odlok, ki je v očitnem nasprotju z vso evropsko zakonodajo, zlasti z zakonodajo o zaščiti zdravja in presoji učinkov. Še več, razmere obravnavajo kot državno skrivnost, saj so območje zaprli za javnost, onemogočen pa je tudi dostop do kakršnih koli informacij o tem, kaj se tam dogaja.

Pozvali smo Komisijo, naj posreduje, in menimo, da je to njena dolžnost, saj tam na prostem leži več kot 10 tisoč ton azbesta in strupenih odpadkov in pomeni splošno nevarnost. Upamo, da bo komisar Dimas ukrepal in da bo ukrepal javno.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Gospod predsednik, nesprejemljivo je, da razvoj odnosov med Slovaško in Madžarsko usmerjajo gibanja skrajnežev. Ostro obsojamo tiste, ki skušajo pokvariti odnose med dvema ljudstvom, saj vemo, kdo so. Na Slovaškem neti napetosti vladna stranka, Slovaška nacionalna stranka, s svojim sovražnim govorom proti manjšinam, izbruhi hujškanja matičnega naroda in sramotenjem Madžarov. Na Madžarskem pa, nasprotno, ni vlada tista, ki bi burno pretirano reagirala na take napade, pač pa so to izvenparlamentarne skrajne skupine. To je bistvena razlika.

Oba pojava velja obsoditi. Eden od razlogov zastrupitve odnosov med dvema ljudstvom je to, da si Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu zatiska oči pred politiko slovaške koalicije SMER in s tem priliva olja na ogenj njene skrajne, izrecno protimanjšinske politike. Zato je bila odločitev Skupine socialdemokratov, da ponovno sprejme v članstvo koalicijo SMER, slaba, in je odprla prosto pot za izražanje skrajnih protimadžarskih čustev. Na žalost koalicijska vlada v Bratislavi s svojim delovanjem ne omogoča izboljšanja slovaško-madžarskih odnosov. Hvala lepa.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gospod predsednik, ne bi se rad spuščal v podrobnosti, menim pa, da gospod Duka-Zólyomi – s katerim sva dobra prijatelja – dobro ve, da je Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu zel kritična do koalicije, zlasti pa do stranke gospoda Slote.

Zdaj, zlasti po zelo dobrodošlem srečanju predsednikov vlad, gospoda Fica in gospoda Gyurcsányja, pa je pravi čas za ureditev razmer, da bosta lahko državi skupaj mirno odpravili medsebojne probleme, ne pa za nastope skrajnežev. Strinjava se: radikalcem ne smemo pustiti, da bi lahko še naprej razlivali svoj strup. To vsekakor velja za verbalni ekstremizem gospoda Slote, velja pa vsekakor tudi za Madžarsko stražo. Pozivam obe državi in oba predsednika vlad, pa tudi vse stranke v tej dvorani, naj naredijo vse za utišanje skrajnežev, za odpravo njihove blokade meja in za to, da bodo prišli do besede miroljubni ljudje, ki želijo zaščititi manjšine in jim pomagati.

19. Dobrodošlica

Predsednik. – Gospe in gospodje, z velikim veseljem pozdravljam na galeriji skupino nekdanjih članov prvega svobodno izvoljenega parlamenta DDR.

Ta parlament se je zapisal v zgodovino s sklepom o ponovni združitvi Nemčije in s svojo samorazpustitvijo kmalu po omenjenem sklepu. Delegacijo vodi takratna predsednica Zbora ljudstva, dr. Sabine Bergmann-Pohl. Toplo pozdravljeni v Evropskem parlamentu.

(Aplavz)

20. Enominutni govori o zadevah političnega pomena (nadaljevanje)

Jim Higgins (PPE-DE). – Gospod predsednik, sistem eCall za motorna vozila pomeni velik napredek in pomoč vozilom reševalnih služb, da lahko čim prej prispejo na mesto nezgode. Naprava ugotovi in javi točno mesto nezgode, tako da lahko službe medicinske pomoči, policija in gasilci hitreje prispejo do njega. To je še zlasti pomembno na podeželskih in odmaknjenih območjih ter pri nezgodah, v katerih je udeleženo eno samo vozilo.

Danes spada sistem eCall v številnih državah EU med serijsko opremo vseh novih osebnih vozil. Na žalost pa ni na voljo v moji domovini, na Irskem, kjer imamo še vedno nesprejemljivo visoko število prometnih nesreč s smrtnim izidom. Menim, da bi moral biti sistem obvezen v vseh državah članicah.

Gre za reševanje življenj in ta naprava nedvomno rešuje življenja. Zato pozivam Komisijo, naj zaveže države članice, da bodo zahtevale vgradnjo naprave v vsa nova motorna vozila.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Po raziskavi Inštituta za sociologijo Slovaške akademije znanosti so slovaški prebivalci madžarske narodnosti ponosni, da so državljani Slovaške republike. Takega mnenja je več kot 70 % ljudi, kar je najvišji odstotek v zgodovini Slovaške republike.

Ta rezultat pomeni jasno sporočilo in zanika trditve nekaterih politikov, ki skušajo prepričati Evropo, da je madžarska manjšina na Slovaškem žrtev diskriminacije. Nekateri moji kolegi za govorniškimi odrom Evropskega parlamenta že dve leti gojijo način komunikacije, ki še zastruje domače politične razmere, namesto da bi raje sedli za pogajalsko mizo.

Rad bi povabil vse, ki jim je do prijateljskega sožitja Madžarske in Slovaške, naj podprejo prizadevanja obeh predsednikov vlad, ki sta se sestala v soboto, da bi uskladila boj proti skrajnejšem in usmerila deželi k dobrososedskim odnosom.

Vesel sem, da je dva dni po pogovorih madžarski predsednik vlade sprejel ukrepe za spremembo zakonodaje o ekstremizmu. To bo najučinkovitejše orožje v boju proti tistim, ki ogrožajo demokracijo v tej regiji, a zaenkrat ostajajo nekaznovani.

Eoin Ryan (UEN). - Gospod predsednik, ena od temeljnih postavk Bele knjige EU o športu je odprava rasizma, zlasti na nogometnih tekmah. Na žalost je rasizem dvignil svojo ostudno glavo na tekmah škotske nogometne lige in to zelo obžalujemo. Nekateri igralci, ki so se opredelili za reprezentanco Irske, so tarče rasističnih psov, gledalci pa na stadionih pojejo tudi „Pesem o lakoti“, ki je huda žaljivka ne le za te igralce, pač pa za vse irsko ljudstvo.

Pozdravljam ukrepe škotske nogometne zveze in nekdanjega britanskega ministra za notranje zadeve Johna Reida proti takim izgredom. Rasizma pa ne smemo mirno prenašati, ne glede na to, kjer se pojavi, in prepričan sem, da se mu moramo upreti ter povedati, da je nesprejemljiv in nedopusten, ne glede na prizorišče, ki si ga izbere.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gospod predsednik, na vrhu EU-Rusija v Nici je bil prejšnji petek sprejet sklep, da se bodo pogajanja o novem partnerskem sporazumu z Rusijo nadaljevala 2. decembra, kljub temu, da je nekaj držav članic izrazilo zadržke glede tega in da ostaja nekaj vprašanj, na primer nadaljnje ukrepanje v Gruziji in na Kavkazu, odprtih.

Dogajanja v Rusiji spremljam s hudo zaskrbljenostjo. V precej skrivnostnih okoliščinah je Duma izglasovala podaljšanje predsedniškega mandata na šest let. Človekove pravice še naprej teptajo, kar dokazuje tudi primer Svetlane Bahamine, nekdanje uslužbenke Mihaila Hodorovskega, poslovnega, obsojenega na pet let zaporov: oblasti vztrajno zavračajo njeno predčasno izpustitev iz sibirskega zapora, čeprav je v visoki nosečnosti. V pogajanjih Evropska unija ne sme popustiti pred ruskimi poskusi izsiljevanja z energijo in mora odločno odpreti vprašanje človekovih pravic.

József Szájer (PPE-DE). - (HU) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ena od najpomembnejših pravic evropskih državljanov je pravica do prostega gibanja. Pred letom dni, ob odprtju schengenskih meja, so se na nekaterih mejah novih držav članic, na primer med Avstrijo in Češko republiko, med Madžarsko in Slovaško, pa tudi med Madžarsko in Avstrijo, pojavile čudne ovire. V bližini mojega rodnega mesta so avstrijske oblasti postavile znak „prepovedan vstop z osebnimi vozili“ na cesti, ki je normalno prevozna za avtomobile.

Ker po našem mnenju ta nadležni znak omejuje eno od najpomembnejših pravic evropskih državljanov, smo ga s kolegom Othmarjem Karasom in Lívio Járókovom simbolično prekrili z zastavo EU v znak protesta proti oviri, ki močno vznemirja lokalno prebivalstvo.

Danes se nam ni več treba boriti proti železni zavesi, spoštovani poslanci – sam sem že večkrat prinesel s seboj kos prave železne zavesi iz okolice mojega rodnega mesta – pač pa le proti peščici znakov „ni vstopa“, vendar menim, da bi morali poskrbeti, da bi v evropskem duhu odstranili tudi te znake.

Kar se tiče madžarsko-slovaškega spora, pa bi rad rekel le to, da bi bili borci proti skrajnejšem verodostojni le, če bi enako ravnali takrat, ko je Jan Slota, član koalicijske stranke, v svojih izjavah blatil Madžare in pozival k izgonu Madžarov iz Slovaške.

Kristian Vigenin (PSE). – Gospod predsednik, letos obeležujemo 70. obletnico pogromov Kristalne noči. Videti je, da kolektivni spomin vedno bolj peša, saj smo po vsem svetu, tudi v evropskih demokracijah, priče ekstremizmom, povezanim z rasizmom, ksenofobijo, protisemitizmom in agresivnim nacionalizmom.

Pred evropskimi volitvami v letu 2009 skupina PSE verjame, da imajo lahko politični predstavniki pozitivno vlogo pri spodbujanju medsebojnega spoštovanja in razumevanja.

Skupina PSE si prizadeva dvigovati osveščenost o dragocenosti kulturne in verske raznolikosti kot vira medsebojnega plemenitenja družb. Ves čas poudarjamo, da se morajo javne osebnosti vzdržati izjav, ki spodbujajo k stigmatiziranju skupin ljudi. Dovolite mi, da izrazim svoje začudenje, da si je skupina EPP za glavno partnerko izbrala – in jo še ima – bolgarsko stranko, katere vodja ceni državniška ravnanja Stalina, Hitlerja in Maa, ki verjame, da je prava pot za združevanje predpisati seznam bolgarskih imen za vse novorojene otroke nebolgarskega etničnega izvora in ki izjavlja, da so državljani Bolgarije Bolgari, državljani Turčije pa Turki, torej naj Turki odidejo v Turčijo.

Zanima me, gospod predsednik, ali vi oziroma skupina EPP podpirate enak pristop za etnične Turke v Nemčiji. Poudarjam, kako pomembno je, kako si evropske stranke izbirajo svoje partnerje, saj so ob zamenjavi kvalitete za kvantiteto v EPP prve žrtve verodostojnost skupine, stabilnost nacionalnih političnih ureditev, seveda pa tudi prepričanja desno usmerjenih volivcev.

Predsednik. – Gospod Vigenin, ker ste me že osebno nagovorili, si bom dovolil poudariti, da je imel Evropski parlament prejšnji ponedeljek v Bruslju ganljivo komemoracijo ob obletnici Kristalne noči.

Kar se tiče mojega članstva v stranki, sem na tem stolu kot predsednik, ne pa kot član stranke, čeprav sem seveda njen privržen član. Vprašanje pa boste morali nasloviti na tiste, ki so neposredno odgovorni za zadevo, saj takega vprašanja ni mogoče nasloviti na predsednika.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). - (RO) Najprej pozdravljamo akcijski načrt, sprejet na zadnjem srečanju G20, prav tako pa tudi posebna prispevka gospoda Barrosa in predsednika Sarkozyja. Končni sklepi odražajo strategijo, o kakršni so razpravljale in jo sprejele države članice Evropske unije.

Pozdraviti moramo tudi zaveze vseh sodelujočih za sodelovanje v boju proti sedanji krizi v finančnem sektorju. Trenutno ljudi ne zanimajo razprave in nesoglasja, pač pa rešitve. Soodvisnost odpira dvosmerne kanale, po katerih se lahko kriza širi, po istih kanalih pa se lahko širijo tudi rešitve za gospodarsko obnovo.

V primeru Romunije velja, da se brezposelnost v kateri koli državi članici Evropske unije odrazi, v podvojenem merilu, v rasti brezposelnosti v našem gospodarstvu v razvoju. To je posledica, prvič, vračanja naših zdomcev domov, in drugič, zmanjšanja ponudbe dela pri tujih delodajalcih, ki zmanjšujejo obseg poslovanja.

Brezposelnost je treba analizirati na ravni celotne Evropske unije, rešitve pa je treba sprejemati in financirati na obeh koncih omenjenih kanalov.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Hvala lepa, gospod predsednik. Gospe in gospodje, opozoril bi vas rad na pritiske na trg koruze, ki so še posebej ostri v Srednji Evropi. Presežki, neugodne razmere na mednarodnem trgu in nihajoči donosi, ki so v Srednji Evropi nekaj običajnega, so v nekaterih predelih Madžarske potisnili cene precej pod prag intervencijskih cen.

V prid pridelovalcem in v prid stabilnosti trga moramo ukrepati. V sedanjih okoliščinah Madžarska sama ne zmore odkupiti presežkov, možne pa so druge poti za umiritev trga. Prvič, državam, ki nimajo morskih pristanišč, morajo biti odobrene večje intervencijske količine. Sistem mora glede tega delovati kot varnostna mreža, tako, kot je bil prvotno zamišljen.

Drugič, v korist držav brez morskih pristanišč je treba objaviti razpise za izvoz v tretje države. In nazadnje, odpreti je treba tudi zasebne skladiščne zmogljivosti. Z izvedbo teh ukrepov bi mnogo prispevali k odpravi nevarnosti nadaljnega poslabšanja razmer in bi pomagali našim pridelovalcem pri prilagajanju izrednim okoliščinam. Hvala za vašo pozornost.

Predsednik. – S tem se ta točka zaključí.

21. EMU10: Prvih deset let ekonomske in monetarne unije ter prihodnji izzivi (razprava)

Predsednik. – Nadaljujemo z razpravo o prvih desetih letih ekonomske in monetarne unije ter prihodnjih izzivih. V zvezi s tem toplo pozdravljam obisk predsednika Evroskupine in finančnega ministra Luksemburga gospoda Jeana-Clauda Junckerja v Evropskem parlamentu.

(Aplavz)

Seveda z veseljem pozdravljam tudi pristojnega komisarja, gospoda Joaquína Almunio.

Pervenche Berès, poročevalka. – Gospod predsednik, gospod predsednik Evroskupine, komisar, menim, da je trenutek zelo pomemben in da tema, o kateri bomo razpravljali danes, močno vpliva na Evropo kot celoto.

Verjamem in o tem smo danes prepričani vsi, da je evro naš pomemben kapital, naša najboljša investicija. Zdaj je čas za oceno stanja, prek ocene v času krize pa moramo tudi najti način, kako zadeve spet pognati v tek. V kakšnem položaju bi bili, če ne bi imeli evra? Brez evra bi bila danes Islandija več ali manj podobna Irski, oziroma, Irska podobna Islandiji.

V sedanji krizi ponovno odpiramo razpravo, ker se že vsi zavedamo, kako osrednji pomen ima evro za našo sposobnost zoperstaviti se dogodkom ne le v navadnih časih, ampak tudi v času krize.

Komisar, rada bi se vam zahvalila za vašo sposobnost predvidevanja, saj se maja 2008, ko ste Parlamentu predložili ta dokument, nihče ni zavedal, kako koristen in potreben nam bo, oziroma v kakšno oporo nam bo pri naših nujnih razmišljanjih o prihodnosti in pri našem spopadu s krizo na podlagi trdnih temeljev, ki jih pomeni evro.

Vem pa tudi, da so v vaši razpravi z ministri za gospodarstvo in finančnimi ministri vaši sogovorniki nenadoma preusmerili svojo pozornost na zadeve, na katere prej sploh niso bili pozorni: na vprašanja finančnega trga. Opomniti jih morate, da se iz sedanjega stanja krize ne bodo mogli rešiti, če ne bodo opravili dveh stvari.

Uravnovežiti morajo ekonomsko in monetarno unijo. To smo že videli pri obvladovanju krize na finančnih trgih. To vidimo danes pri obvladovanju krize realnega gospodarstva, s katero se soočamo. Monetarna politika lahko prispeva veliko, z zagotavljanjem svežih likvidnih sredstev v pomoč delovanju trgov in z nižanjem obrestnih mer v prid oživitve vlaganj. To je pa tudi vse! Nato so na vrsti vlade z ukrepi za reševanje bank, za izločitev okuženih naložb in, v prihodnje, za obnovo gospodarske dejavnosti v Evropski uniji.

Torej je že čas, da bi gospodarski in finančni ministri začeli upoštevati Pogodbo, ki jim nalaga obravnavati svoje gospodarske politike kot politiko skupnih interesov. Komisar, na tej podlagi spet odprite razpravo v Ecofin, zahtevajte okvirni načrt, ki ste jim ga predlagali, in se postavite ob naš bok na podlagi predlogov, naših predlogov, ki ste jih podprli, da bo evro v prihodnje res služil rasti in zaposlovanju.

Glede monetarne politike seveda spoštujemo neodvisnost Centralne banke, spoštujemo pa tudi Pogodbo kot celoto; člen 105 Pogodbe pa Centralno banko obvezuje, da poleg stabilnosti cen upošteva tudi druge cilje Unije. Ali moram to posebej poudarjati? Ali moram reči tudi, da bomo morda jutri sprožili novo razpravo? To ni potrebno, tega ni v našem poročilu, ampak ali bi bilo morda treba odpreti razpravo o vključitvi cilja stabilnosti finančnih trgov med cilje monetarne politike? To vprašam vas.

Jasno, da pri delovanju ekonomske in monetarne unije ne bomo dosegli napredka, če ne bomo bolj upoštevali razmerij med realnim gospodarstvom in finančnimi trgi. Danes plačujemo ceno, ker smo na ta razmerja v preteklosti pozabljali.

Kar se tiče širitve, sedanja kriza ponovno vsiljuje razpravo o pogojih, prepričana pa sem, da moramo ostati strogi. Reforma pred vstopom v evrsko območje je lažja od reforme po vstopu, čeprav je že tako izredno zahtevna. Komisar, ključna točka vašega poročila je misel, da so razlike, ki so se pojavile pri delovanju evrskega območja, zaskrbljujoče. Razlike so večje, kot smo mislili doslej.

Zato Evropski parlament zahteva od vas, da Evropski uniji zagotovite orodja, ki bodo omogočila nadzor nad kakovostjo javne porabe in reakcijami držav članic, in da poskrbite, da razprava ne bo zajemala zgolj mejnih vrednosti, da ne bo mogoča samo splošna razprava brez ozira na kakovost javne porabe, za katero odgovarjajo gospodarski in finančni ministri.

Komisar, v okvirnem načrtu, ki nam ga predlagate, morate po našem mnenju tudi zahtevati od držav članic, naj ponovno pretrasejo tudi svoje načrte. Njihovi nacionalni načrti reform zaenkrat ne upoštevajo najnovejših napovedi, ki ste nam jih predložili.

Če hočemo resno jemati skupno koordinacijo gospodarskih politik, je treba omenjene načrte pretresti na podlagi napovedi rasti, ki ste jih predložili in jih potrjujeta ter podpirata tudi MDS in OECD.

Na koncu bi rada med predlogi, ki smo jih oblikovali, opozorila na odprta vprašanja zunanjega zastopanja evrskega območja. Že predolgo imamo do tega pasiven odnos. Evro nas je zaščitil. Poleg zaščite pa nam mora zdaj omogočiti tudi odmevno vlogo na mednarodnem prizorišču, tako da ne bomo več zgolj statisti v razpravi med drugimi glavnimi monetarnimi silami. Tudi mi smo pomembna monetarna sila, prevzeti moramo nase polno breme tega dejstva, in tudi o tem je potrebna dosledna, usklajena razprava na Svetu ministrov.

Mi, Evropski parlament, smo, kot veste, polno pripravljeni odigrati svojo vlogo pri tem.

Werner Langen, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, rad bi pozdravil predsednika evrskega območja, predsednika vlade in komisarja za ekonomske in monetarne zadeve. Gledano v celoti lahko rečemo, da pomeni evro v svojih prvih desetih letih sijajen uspeh. Ni šlo vse popolnoma gladko, zlasti v nedavni krizi na finančnih trgih pa so institucije dokazale svojo veljavo. Sodelovanje med institucijami evrskega območja je omogočilo hitro oblikovanje sklepov in njihovo takojšnjo uveljavitev, zlasti pa je služilo za zgled vsem 27 državam članicam.

Predstavili smo poročilo, ki ga sestavlja 62 podrobnih točk, vključno z oceno preteklosti in orisom možnosti v prihodnosti. Gospa Berès je že omenila nekatere točke, ki se nanašajo na prihodnost, in rad bi o njih spregovoril nekaj podrobneje. Za vsemi ugodnimi odzivi na evro še vedno preži vprašanje, kaj se bo zgodilo zdaj. Ali sta evrsko območje in Centralna banka pripravljena na izzive, ki ju čakajo? Vsekakor bo treba nekatere od teh izzivov analizirati. Naj vas spomnim na razlike pri razvoju konkurenčnosti v evrskem območju, ki izvirajo tudi iz tega, da ob osrednji monetarni politiki ostajajo proračunske in finančne politike lokalne. Pakt stabilnosti in rasti lahko deluje kot sidro med tema dvema ravnema le, če so se ga države članice pripravljene držati, sprejeti njegove pogoje in spoštovati potrebno disciplino. Pakt stabilnosti in rasti je zato pred prvo veliko preizkušnjo, ki se ji reče obvladovanje finančne krize. Po mojem mnenju je Pakt dovolj prožen, vsekakor pa v izrednih primerih omogoča tudi prehodne izjeme; ne smemo pa ga preprosto odriniti v stran.

Drugo vprašanje je, kaj se bo zgodilo glede dolgov. Sveženj za finančne trge je bil oblikovan hitro, vlade so ukrepale in sposobnost ukrepanja v krizi so dokazale vlade, pa tudi Komisija; vprašanje pa je, ali bomo odrinili načela, ki so v preteklosti prispevala k stabilnosti evra, ali pa nam bo uspelo ta načela ohraniti in razvijati dalje?

Poleg tega smo oblikovali še plejado drugih predlogov, ki jih v kratkem času, ki mi je bil v moje presenečenje dodeljen, ne morem in ne nameravam naštevati. Dejstvo pa je, da potrebujemo bolj avtoritativno in enotno zunanje zastopstvo evra – glede česar se v celoti strinjamo s stališčem predsednika vlade Luksemburga in predsednikom Evroskupine. Osupnilo me je, da gospod Juncker kot predsednik Evroskupine ni bil povabljen na zadnji vrh v Washingtonu. To lahko rečem povsem odkrito, saj je to v izrazitem nasprotju z vsemi pozitivnimi dogajanjem. Seveda zahtevamo tudi ustrezno vključitev Evropskega parlamenta, poleg tega pa že dalj časa razpravljamo o določeni točki, in sicer o tem, ali je dovolj okrepiti koordinacijo proračunskih in finančnih politik, ali pa – kot je prepričana Francija – to ne zadostuje in moramo oblikovati institucionalno obliko „gospodarske vlade“, glede katere pa ima Nemčija resne pomisleke. Katera pot je prava? Za mojo skupino je odgovor jasn: ne potrebujemo gospodarske vlade, potrebujemo pa tesnejše usklajevanje, tudi glede dogovorjenih sklopov politik. Prav tako pa morajo države članice pokazati potrebno disciplino, drugače se lahko evro znajde v dolgoročnih težavah, česar pa ne želi nihče.

Hvala vsem pristojnim. Parlament je pripravljen tesno sodelovati in prepričani smo, da lahko s poročilom nakažemo smer.

Joaquín Almunia, član Komisije. – (ES) Gospod predsednik, gospod predsednik Evroskupine, gospe in gospodje, najprej se moram v imenu Komisije zahvaliti obema poročevalcema, gospe Berès in gospodu Langnu, ter vsem, ki ste sodelovali pri tem odličnem poročilu.

Kakovost poročila ob desetletnici ekonomske in monetarne unije zasluži čestitke. Prav tako zasluži čestitke sodelovanje med političnimi skupinami kot dokaz visoke kohezije v Parlamentu. To je še ena pridobitev in še en pozitiven prispevek ekonomske in monetarne unije, v sedanjosti in v prihodnosti.

Ekonomska in monetarna unija obstaja deset let. To je bilo izhodišče naše analize, pa tudi izhodišče poročila, ki ga je sestavila Komisija. Bilo je tudi izhodišče sporočila Komisije, ki sem vam ga imel čast predstaviti dne 7. maja. Deseta obletnica evra in ekonomske in monetarne unije pa sovpada z izjemno težavnimi in zapletenimi gospodarskimi razmerami. To nam omogoča analizirati ekonomsko in monetarno unijo tudi glede tega, kako koristen je lahko evro, naša skupna valuta, znak naše integracije, pri obvladovanju razmer, kakršnih še nismo doživeli.

Ugotovimo lahko, da je bilo prvih deset let evra zelo pozitivnih. Tudi ugotovitve glede koristnosti ekonomske in monetarne unije pri obvladovanju sedanjih razmer so pozitivne. Preživljamo težaven čas, v rokah pa imamo izredno koristno orodje za obvladovanje težav.

Očitno je treba ugotovitve analize iz našega sporočila, ki sem jih predstavil tukaj dne 7. maja, uveljaviti v praksi, da bomo lahko naše orodje koristno uporabili v sedanjem trenutku. Soglašam s poročevalcema, da je bistveni element koordinacija.

Tudi na sestanku v Washingtonu prejšnji konec tedna smo govorili o koordinaciji. Brez koordinacije se ne moremo učinkovito spopasti z razmerami. Nihče ne more sam, brez koordinacije gospodarskih politik, rešiti gospodarskih težav v razmerah, v kakršnih smo. To je bilo očitno pred nekaj tedni, ko smo se morali soočiti s tveganjem razpada finančnega sistema. Očitno je tudi danes, ko se soočamo z možnostjo recesije v večini naših gospodarstev in ko se prvič v življenju soočamo celo z nevarnostjo deflacije.

Potrebna je koordinacija proračunskih politik. Kot je povedal gospod Langen, poročilo o ekonomski in monetarni uniji navaja, da je treba zaostri proračunski nadzor in razširiti koordinacijo davčnih ter proračunskih politik. Kot je omenila gospa Berès, pa moramo upoštevati tudi trajnost, kakovost javnih financ in sistem pravil Pakta stabilnosti in rasti, ki smo ga revidirali leta 2005. Zdaj se je izkazalo, da je bila revizija zelo koristna, saj nam v času oživljanja gospodarstva omogoča nadaljevati tudi s fiskalno konsolidacijo. Evrsko območje je zaključilo leto 2007 s skoraj uravnoteženo bilanco – prvič v zgodovini s primanjkljajem zgolj 0,6-0,7 % – to pa pomeni, da imamo zdaj na voljo dovolj prostora, da lahko z davčno politiko res pomagamo vzdrževati povpraševanje, kar je tudi naloga naše monetarne politike.

V sedanjem času so še posebej koristne ugotovitve iz našega poročila glede njune povezave proračunskih politik s strukturnimi reformami, in soglašam z gospo Berès: ponovno moramo pretresti in prilagoditi naše nacionalne lizbonske programe, nacionalne programe reform, pregledati pa moramo tudi programe stabilnosti in konvergence držav članic ter jih prilagoditi sedanjim razmeram. O tem bomo razpravljali v naslednjih mesecih, v ta namen pa bo, kot veste, Komisija dne 26. novembra predstavila akcijski načrt s cilji, instrumenti, politikami in zavezami. Načrt bo nakazal tudi potrebo po prilagoditvi nacionalnih programov, s katero naj bi poenotili nacionalne politike in jih uskladili z evropsko strategijo, politikami in instrumenti. Soglašam z vami in s poročilom, da moramo okrepiti zunanjo razsežnost evra in ekonomske in monetarne unije.

Kot gospod Juncker dobro ve, moramo imeti strategijo v odnosih z večstranskimi organizacijami in drugimi glavnimi akterji, s katero bomo lahko branili svoje interese glede valute in ekonomske in monetarne unije ter s tem branili gospodarske interese Evropske unije.

Ta strategija mora temeljiti na načelih in prednostnih nalogah, pa tudi na izvedbenih instrumentih, da bomo lahko govorili z enim glasom in tako okrepili vpliv vseh in vsakega Evropejca, še zlasti pa evrskega območja. Tu gre tudi za vprašanje vodenja. V celoti soglašam z mnogimi razsežnostmi vodenja, ki ste jih zapisali v svojem poročilu in upam, da se bodo z njimi strinjali tudi finančni ministri v svetu Ecofin in v Evroskupini.

Gospa Berès – in bližam se koncu svojega govora – je rekla, da bi morala komisar in Komisija še enkrat opozoriti finančne ministre na ugotovitve poročila. Eden od Molierovih likov je dejal, da je mislil, da govori v verzih, v resnici pa je nezavedno govoril v prozi. Prepričan sem, da so razprave med ministri v Evroskupini pod predsedstvom Jeana Clauda Junckerja, med ministri v svetu Ecofin in med ministri na sestanku v Washingtonu popolnoma usklajene s prednostnimi nalogami in s potrebo po koordinaciji, izraženo v poročilu Komisije in v vašem poročilu, čeprav se nekateri med udeleženci tega morda ne zavedajo.

(Aplavz)

Jean-Claude Juncker, *predsednik Evroskupine*. – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospa Berès, gospod Langen, gospe in gospodje, za začetek bi rad čestital poročevalcema, ki sta nam poročilo predložila, in vsem nam, ki smo poročilo prebrali in razpravljamo o njem. Poročilo je pošteno in tako podrobno, da nas bo zaposlovalo še nekaj mesecev.

Soglašam z analizo v poročilu gospe Berès in gospoda Langna glede ocen prvih desetih let skupne valute. Besedam v njunem poročilu ni kaj dodati, niti kaj odvzeti. Nadalje uživa poročilo podporo velike večine naše zbornice, vsaj glede delov, o katerih je svoje mnenje izrazila Komisija. Ugotavljam, da je navdušenje zbornice nad skupno valuto danes mnogo bolj izrazito kot pred 12 ali 13 leti, ali celo pred 10 leti, in tega moramo biti veseli.

Glede gospodarskih razlik, razlik v potekih strukturnih reform in razlik pri upravljanju javnih financ bi rad najprej poudaril, da ne razumem, kaj pomeni trditev v poročilu, da rezultati ne dosegajo naših pričakovanj ob času uvedbe skupne valute. Ne vem za nobeno kvantitativno poročilo o razlikah med državami članicami evrskega območja. Glede na to, da takega poročila ni, je ta pripomba arbitrarna in je ne razumem. Se pa strinjam, da se te razlike s časom povečujejo, kar sicer doslej še ni ogrozilo kohezije evrskega območja, če bi se trend večanja razlik nadaljeval, pa bi lahko dolgoročno ogrozil kohezijo.

Kar se tiče drugih zadev, pa smo lahko veseli, da Evropa – Evropska unija v celoti in še zlasti Evroskupina –, ki se danes sooča z eno od najresnejših kriz v zadnjih desetletjih, sedanjo krizo uspešno obvladuje, nenazadnje tudi zato, ker ne ponavlja napak, ki smo jih delali v Evropi v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Da ne delamo enakih napak, je zelo pomembno, saj nam je to omogočilo v političnem in gospodarskem smislu preprečiti, da bi kriza povečala medsebojne razlike v monetarni uniji in spodkopala kohezijo.

Dejstvo je, da je ob krizi tolikšnega obsega, ki se postopoma širi tudi v realno gospodarstvo, potreben odločen odziv gospodarske politike na evropski ravni, prav tako pa moramo razmisliti o najboljšem načinu organiziranja pri tem odzivu, ob upoštevanju, na eni strani, našega konceptualnega in regulativnega okvira – s tem mislim na Pakt o stabilnosti in rasti ter Lizbonsko pogodbo –, na drugi strani pa resnosti krize, katere posledice so mnogo resnejše, kot smo si predstavljali še pred nekaj meseci.

Vzpostavljanje druge najpomembnejše valute na svetu vsekakor prinaša prednosti, pomeni pa tudi obveznosti, na katere je nas in tudi druge ponovno opomnil vrh G20 v Washingtonu prejšnji petek in soboto. Čim bolj moramo izrabiti tri tedne, ki nas ločijo od decembrskega srečanja Evropskega sveta, za fino uskladitev naše evropske strategije in za preprečitev neusklajenih odzivov na nacionalni ravni. Taki neusklajeni odzivi seveda pomenijo nevarnost za vse nas. Ganjen sem ob stalnih in ponavljajočih se pozivih k uskladitvi gospodarske politike, izrečenih v glavnem v Voltairovem jeziku.

Vesel bi bil, če bi tisti, ki pozivajo k uskladitvi gospodarske politike, najprej in predvsem sami poskrbeli za zgled in tako dokazali iskrenost svojih besed. Ugotavljam, da se precej vlad držav članic evrskega območja strastno, seveda upravičeno, ukvarja s težavami avtomobilske industrije v svojih državah. Rad bi videl, da bi tisti, ki govorijo o avtomobilski industriji in ves čas govorijo o usklajevanju gospodarske politike, uskladili svoje ukrepe in pobude na področju avtomobilske industrije. Vse drugo bo nato malenkost. Resnično usklajujte in z zgledom dokažite iskrenost svojih besed.

(Aplavz)

Kar se tiče monetarne politike, vam je vsem znano, kako sramežljiv sem; nikoli si ne bi drznil izreči besede o njej, razen tega, da ostajam prepričan, da je bilo ravnanje Evropske centralne banke v zadnjih mesecih v resnici vzorno.

Združevanje in nadzor finančnih trgov – to je naslednje področje, ki sta ga zajela naša poročevalca v svojem poročilu. Skupina G20 nam je razgrnila ambiciozen okvirni načrt, ki ga je treba prevesti še v konkretno ukrepanje skupine G20, torej tudi Evropske unije in članic Evroskupine. Gotovo se spominjate, da so bile države članice Evroskupine in države članice Evropske unije prve, ki so zahtevale, da se moramo iz sedanje krize česa naučiti, in svojih spominov na to epizodo ne bi rad zadrževal zase za kdaj kasneje. Že štiri leta neprenehoma opozarjamo – govorim o voditeljih Evroskupine – japonskega in ameriškega finančnega ministra in naše ameriške prijatelje na tveganja, ki jih prinaša njihov dvojni primanjkljaj, in na tveganja, ki jih prinaša sistematično podcenjevanje tveganj, zlasti na področju nepremičnin.

Že dve leti številni med nami na ravni G7, zlasti pa pod nemškim predsedovanjem skupini G7, zahtevamo, v že kar zaostrenem tonu, temeljitejšo ureditev finančnih trgov. Ne odobravam dejstva, da tisti, ki so v

preteklosti tako ureditev zavračali, poskušajo vzbujati vtis, da danes vodijo Evropo pr tem. Vladi ZDA in Združenega kraljestva sta imeli obilo časa za sprejem predlogov Evroskupine za boljše ureditev finančnih trgov, vendar jih nista želeli sprejeti. Danes nimata pravice zbujati vtis, da vodita druge.

Glede širitve evrskega območja nimam kaj dodati ugotovitvam poročevalcev. Rad bi le poudaril, da članstvo v evrskem območju seveda prinaša prednosti in priložnosti, prinaša pa tudi obveznosti, med katerimi morajo biti nekatere izpolnjene že pred pridružitvi evrskem območju.

Popolnoma razumljiva vnema za preoblikovanje skupine G7 seveda povzroča težave glede zunanjega zastopanja evrskega območja. V Evroskupini že ves čas pozivamo k opaznejši vlogi Evropske unije in Evroskupine v skupini G20, v Mednarodnem denarnem skladu in v Skladu za finančno stabilnost. V Evroskupini smo prvi zahtevali trajni sedež za Komisijo v skupini G20, kar pa ni preprečilo predsedniku Evropske komisije, da bi se potegoval za predsedstvo Evroskupine – posledice česar se bodo šele pokazale. Prepričani pa smo, da bi morali biti Evropska centralna banka in Komisija dolgoročno zastopani v skupini G20, prav tako tudi Evroskupina, bodisi prek predsednika Evroskupine, ki se skromno trudi voditi delovanje finančnih ministrov, kar je gospod Sarkozy komentiral kot neenakost, ali prek koga drugega. Ne potegujem se za mesto predsednika Evroskupine na ravni finančnih ministrov za lastno veselje in čast, ki nikakor nista neizčrpana, pač pa iz čuta dolžnosti. Če kdo drug misli, da bi to nalogo opravljal bolje, naj se je kar loti, vendar naj jo tudi vsa naslednja leta opravlja z enako vnemo, s kakršno si prizadeva za to mesto zdaj.

Kar se tiče drugih zadev, ekonomskih instrumentov EMU in vodenja skupine, menim, da smo v zadnjih letih dosegli opazen napredek, ko razpravljamo o devizni politiki in monetarni politiki na mednarodni ravni, pa je komaj mogoče razumeti, da druge najpomembnejše valute na svetu v političnem in monetarnem smislu ne zastopajo tisti, ki so odgovorni za upravljanje teh dveh vidikov in področij naše skupne politike.

Da bodo lahko ministri za finance v Evroskupini ustrezno upravljali gospodarsko razsežnost Ekonomske in monetarne unije, jim morajo voditelji vlad oziroma voditelji držav zagotoviti potrebna navodila. Kot veste, v Luksemburgu nimamo nikakršnih problemov glede tega.

(Aplavz)

Predsednik. – Najlepša hvala, gospod Juncker, ne le za to poročilo, pač pa tudi za vaše prizadevno delo na tej zadevi v vlogi predsednika Evroskupine.

Jean-Pierre Audy, pripravljaivec mnenja Odbora za mednarodno trgovino. – (FR) Gospod predsednik, predsednik Evroskupine, gospod Juncker, komisar, gospe in gospodje, naj začnem s čestitkami kolegoma gospe Berès in gospodu Langnu za kakovostno poročilo in z zahvalo, ker sta v poročilo vključila spremembe, ki jih je predložil Odbor za mednarodno trgovino.

Deset let po ustanovitvi lahko EMU ocenimo kot evropsko zgodbo o uspehu, na katero smo lahko ponosni. Nihče ne more zanikati – in vrsta študij dokazuje – pomembne povezave med monetarno in trgovinsko politiko in v tem smislu pozitivne vloge stabilnosti deviznih tečajev pri zagotavljanju trajnostne rasti mednarodne trgovine.

Vse pogostejša uporaba evra kot mednarodne trgovske valute še posebej koristi državam članicam evrskega območja, saj se za podjetja teh držav zmanjšuje tečajno tveganje in s tem povečuje njihova mednarodna konkurenčnost.

Vendar ob tem, ko je Evropski centralni banki s poudarjanjem pomena stabilnosti cen uspelo okrepiti zaupanje v evro, nihče ne more resno dvomiti, da je inflacija v svetu dejstvo in da v odprtem gospodarstvu tega svetovnega pojava ni mogoče obvladati zgolj v okviru evrske monetarne politike.

Jasno je, da so menjalni tečaji evra že predolgo previsoki, kar ima negativne vplive, saj omejuje možnosti izvoza in pospešuje uvoz na notranji trg. Svojo skrb glede tega izražajo številni proizvajalci. Po študiji, ki jo je naročil Odbor za mednarodno trgovino, nas politika visokega tečaja, ki jo vodi ECB, v zadnjih letih stane po 0,5 odstotne točke rasti na leto.

Zato obžalujem, da Komisija ni opravila podrobnejše analize mednarodne vloge evra in njenih posledic na notranji trg z vidika mednarodne trgovine.

Monetarne politike nizke vrednosti domačih valut nekaterih partneric EU ustvarjajo neenakopravne pogoje za trgovino. Lahko bi jih označili za netrgovinske ovire mednarodni trgovini. V tem smislu predlagamo

študijo izvedljivosti organa za reševanje monetarnih sporov, oblikovanega po modelu organa za reševanje trgovinskih sporov, ki je bil vzpostavljen v Svetovni trgovinski organizaciji.

Ta organ, ki bi deloval v okviru MDS, bi lahko prispeval k stabilizaciji mednarodnega monetarnega sistema, zmanjšanju tveganj zlorab in ponovni vzpostavitvi potrebnega zaupanja na svetovnih trgih.

Podpiram predlog Komisije o oblikovanju skupnih evropskih monetarnih stališč prek postopne zagotovitve enotnega predstavništva evrskega območja v mednarodnih finančnih institucijah in forumih.

Na koncu bi želel izraziti obžalovanje, da poročilo ni podprlo zamisli o gospodarski vladi. Gospod Juncker, tu ne gre za iskrenost, pač pa za politični predlog organiziranja instrumentov Skupnosti.

V starih časih so vlade urejale večje mednarodne spore z vojnami, z orožjem. Danes potekajo gospodarske in socialne vojne, v katerih ljudje sicer ne umirajo, zato pa izgubljajo delo, in v katerih že dolgo ne vemo več natančno, kdo je naš sovražnik in kdo zaveznik.

V tem smislu ne smemo biti naivni, pač pa moramo neutrudno delati pri uveljavljanju evropskega gospodarskega in socialnega vodenja. Slednje morda res ne zadošča samo po sebi, je pa potreben pogoj za uspešnost evropskega socialno-tržnega gospodarstva.

PRESEDSTVO: GOSPOD MAURO

podpredsednik

Karsten Friedrich Hoppenstedt, v imenu skupine PPE-DE. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, rad bi se zelo lepo zahvalil poročevalcu za njegova pojasnila glede prihodnosti evra in z njim povezanih političnih področij, ter povedal, da je v odboru požel široko podporo.

Hvaležen sem tudi drugim sodelujočim, še zlasti gospodu Junckerju, ki je poosebljal Evropo na srečanju MDS v Washingtonu in je to nalogo opravil zelo dobro. Bili smo ponosni nanj in rad bi rekel le: ne pustite, da bi vam krivične kritike vzele pogum za nadaljevanje vašega zelo uspešnega dela.

Pred desetimi leti sem imel čast govoriti o evru v imenu Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, in takrat sem rekel – navajam dobesedno – „evro bo močan navkljub negativnim komentarjem“, kakršni so bili komentarji bodočega kanclerja Gerharda Schröderja, ki je takrat dejal, da je evro bolehen, nedonošen otrok. Take komentarje smo ovrgli, in po mojem mnenju zelo uspešno.

Navsezadnje je evro prišel na svet po več letih politike stroge diete in doslednega fitnesa, ki je obrodila uspeh. Tega ne bi rad ponavljal. Gordon Brown, ki je bil v tistem času predsednik Sveta, je takrat povsem jasno izjavil, da je imel v zgodovinskem procesu monetarne unije Parlament eno glavnih vlog. Svoje so povedali tudi drugi akterji, med drugimi Jacques Santer, pa tudi Wilfried Maartens, ki je države evrskega območja – najprej 11, nato 15, nato 16 – označil za pionirje pogumne Evrope.

Prepričan sem, da v Evropi potrebujemo pogum za prihodnosti, da bomo lahko nadaljevali svoje uspešno delo in si zagotovili svoj položaj med drugimi velikimi silami – ZDA, Azijo in drugimi – s svojim evrom. Devizne rezerve v evrih po vsem svetu so najboljši možni dokaz uspešnosti evra in evrskega območja.

Elisa Ferreira, v imenu skupine PSE. – (PT) Rada bi čestitala ne le poročevalcem, pač pa tudi Komisiji za njeno pobudo za to besedilo, pregled prvih 10 let Ekonomske in monetarne unije. Gre za strateško besedilo in analiza v njem nam je bila nujno potrebna.

Kot smo danes že slišali, evro neizpodbitno pomeni uspeh. Od Lizbone do Helsinkov, od Dublina do Bratislave se je evro izkazal močnega in trdnega, tudi v sedanjih hudo razburkanih razmerah. Očitno je, da se morajo meje tega kluba nujno razširiti.

Vendar smo v teh časih vsak dan priče resnim preizkušnjam evropskega projekta na vrsti drugih področij. Kot smo že slišali, ima evro osrednji pomen za delovanje finančnega sistema. Vendar celo besedilo Komisije jasno izpostavlja temeljno ugotovitev, da niti rast realnega gospodarstva niti socialna in prostorska konvergenca ne dohajata tega uspeha. Nasprotno, Komisija izrecno ugotavlja, da so se v prvem desetletju enotne valute razlike močno zaostrole.

Ta neskladja zadevajo tudi območja v moji domovini, zlasti na severu Portugalske, pa tudi druga območja v drugih državah članicah. Enotna monetarna politika, še zlasti visok tečaj, še posebej vpliva na območja, ki so bolj izpostavljena mednarodni konkurenci in ki tudi največ izvažajo.

Danes kriza, ki jo je povzročila deregulacija finančnih trgov, hudo prizadeva realno gospodarstvo in še poslabšuje položaj državljanov na številnih območjih. Območja, ki so izpostavljena mednarodni konkurenci, ki so odvisna od uspešnosti malih in srednjih podjetij in ki so zelo odvisna od dostopa do posojil, so danes žrtve neugodnih procesov, grožnja depresije pa jim je še bližja kot drugim.

Uspešnost evra je odvisna od zaupanja vanj med evropskimi državljani. Najmočnejše evropske države so že sprožile prve korake za obnovo svojih gospodarstev. Tu lahko navedemo zlasti pobude v zvezi z avtomobilsko industrijo. Vendar Evropa pomeni nekaj več. Mora pomeniti več kot zgolj niz bolj ali manj med seboj usklajenih nacionalnih politik. Prišel je čas za to, da evro uporabimo kot eno od glavnih orodij Evrope za zagotavljanje trdne valute, pa tudi trdnega realnega gospodarstva. Evro morajo dopolniti mehanizmi, s katerimi bomo dosegli osrednji cilj, socialno in regionalno konvergenco, saj je v bistvu prav to jedro evropskega projekta.

Razprave o usklajevanju ekonomskih politik v evrskem območju so danes brez dvoma upravičene in aktualne. Vendar samo usklajevanje ekonomskih politik ne zadošča. Narediti moramo več. Lizbonska strategija, ki je zgolj vsota nacionalnih pobud, in Pakt stabilnosti in rasti, ki služi za večje ali manjše pritiske na države podpisnice, sta pravzaprav omejitvi, ki jima moramo prišteti še omejen proračun.

Krize odpirajo priložnosti. Monetarna unija lahko obstane le, če se bodo zmanjšale razlike med blagostanjem držav članic in njihovih državljanov, kjerkoli so že bili rojeni. Kako drugače bomo lahko mobilizirali državljane v podporo skupni valuti? Komisija se mora ravnati po svoji diagnozi, zato z napetostjo pričakujemo konkretne predloge, ki jih namerava predstaviti 26. novembra naši zbornici in evropskim državljanom.

Kriza mora Unijo voditi v novo fazo, v kateri bo utrditev in okrepitev finančnega sistema spremljal resničen napredek na podlagi kohezije in načela državljanstva, ki ima tudi ekonomsko razsežnost.

Wolf Klinz, v imenu skupine ALDE. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, danes preživljamo eno od najhujših finančnih kriz v zadnjih desetletjih, Evropska centralna banka in evro pa sta doslej sijajno prestala preizkušnje, ki jima jih zastavlja kriza. ECB je ob krizi ukrepala hitro in odločno in je svojo nalogo opravila bolje od nekaterih drugih centralnih bank, kar je prepričljiv dokaz njenih sposobnosti kriznega upravljanja v težkih časih. Evro se je izkazal za čvrsto valuto, pomagal je ohraniti stabilnost v evrskem območju, poleg tega pa se je prek ciljnih ukrepov izkazal kot koristen pripomoček celo v nekaterih državah izven evrskega območja.

Tisti, ki pozivajo k evropski gospodarski vladi, spregledujejo, da je bilo mnogo že narejenega in da se precej dogaja na področju medsebojnega usklajevanja in poenotenje politik posameznih držav članic. Dosežke na tem področju lahko pripišemo nenazadnje tudi vam, gospod Juncker, in rad bi vam ob tej priložnosti izrazil posebno zahvalo.

Države izven evrskega območja, na primer Danska in Madžarska, danes na boleč način spoznavajo, kako drago te lahko stane, če nisi v evroskupini in ne uživaš zaščite, ki jo nudi evro. Države, ki so v preteklosti odklanjale vključitev v evrsko območje, na primer Danska in Švedska, danes spreminjajo mnenje in razmišljajo o vključitvi v naslednjih letih.

Finančna kriza je prav tako pokazala, kako tesno so prepleteni finančni sistemi in kako ranljivi so. Zato je v našem interesu, da se države, ki jim to še ni uspelo, čim prej vključijo vanj, države, ki so se v preteklosti odločile proti vključitvi, pa si premislijo, seveda ba brez odpustkov pri merilih za pridružitve. Evropska ekonomska in monetarna unija je območje stabilnosti z jasnimi pristopnimi merili, in teh ne bi smeli razvedeniti. Edino, o čemer bi bilo primerno razmisliti, je, da pri stopnji inflacije kot referenco ne bi več upoštevali treh najuspešnejših držav članic Evropske unije, pač pa evrsko območje v celoti, saj je ta klub s 16 članicami večji kot nekdanj.

Od revizije Pakta stabilnosti in rasti pred nekaj leti je le-ta zdaj dovolj prožen, da omogoča ustrezne odzive, v časih gospodarskih neravnovesij, na izzive, kakršen je sedanja kriza. Zato bi poskusi znižanja ali preoblikovanja zahtev pakta pomenili napako.

Kriza je pokazala tudi to, da prekomerni primanjkljaji, kakršnega imajo ZDA, dolgoročno niso vzdržni, da gospodarski napredek na podlagi množičnega zadolževanja dolgoročno ni mogoč, zato nimamo nikakršne druge možnosti razen dosledne politike uravnoveženega proračuna. Prepričani smo, da bo, v nasprotju s sedanjimi mnenji na finančnih trgih in litanijami v medijih, finančna kriza monetarno unijo dolgoročno okrepila, ne pa oslabila.

Eoin Ryan, v imenu skupine UEN. – Gospod predsednik, najprej bi rad čestital gospe Berès in gospodu Langnu za delo, ki sta ga vložila v to zelo pomembno poročilo. Dobili smo odlično poročilo, ki ga velja upoštevati.

Ob prvem poročanju o zadevi na ravni odborov smo živeli še v precej drugačni gospodarski klimi. Sicer smo že govorili o hipotekarni krizi v Združenih državah Amerike, mislim pa, da takrat še nihče ni znal predvideti njenih kasnejših posledic in obsega teh posledic na finančnih trgih po vsem svetu.

S slabšanjem finančnih razmer se je spreminjal tudi ton naših razprav v Odboru za ekonomske in monetarne zadeve. Sedanja kriza je globalna in skozi jo se lahko prebijemo le z usklajenim globalnim delovanjem, zato toplo pozdravljam pobudo, ki je bila sprejeta zadnji konec tedna, in njene izide. Ostane nam še veliko dela, menim pa, da smo začeli zelo dobro.

Za Irsko je stabilnost, ki jo zagotavlja evro, zlasti pri obrestnih merah in tečaju, ključnega pomena za izhod iz viharja, sicer ne povsem brez prask, ampak vsaj na nogah.

Če danes kdorkoli na Irskem, v drugih državah evrskega območja ali sploh kje v Evropi dvomi o prednostih članstva v evrskem območju, naj samo pogleda proti severozahodu, kaj se dogaja na Islandiji.

Če bi ljudje na Irskem poslušali tiste, ki so nasprotovali ne le Lizbonski pogodbi, ampak tudi Maasrichtski pogodbi in pogodbi iz Nice – kaj bi bilo danes z Irsko? Bili bi zunaj. Ne bi bili v evrskem območju in trpeli bi hude gospodarske težave, saj nas ne bi varovala stabilnost, ki jo je v deželo prinesel evro.

Ne pričakujem odgovorov od strank, kakršna je Sinn Féin, ki vztrajno zavračajo Evropo in naše delovanje, menim pa, da je zdaj čas, da končno jasno povedo, kaj natanko mislijo in kakšni so njihovi pogledi na evropsko zgodbo in na našo gospodarsko prihodnost.

Pierre Jonckheer, v imenu skupine Verts/ALE. – (FR) Gospod predsednik, predsednik Evroskupine, komisar, v imenu naše skupine bi se tudi jaz zahvalil gospe Berès in gospodu Langnu za pomembno poročilo, ki sta nam ga preložila. S svojimi 62 točkami in 14 gostimi stranmi ti da poročilo precej snovi za razmišljanje. Naj izkoristim prisotnost predsednika Evroskupine in komisarja in jima v imenu naše skupine posredujem nekaj pripomb, ki bi jih po našem mnenju veljalo obdelati podrobneje, kot so obdelane v poročilu.

Prva pripomba se nanaša na politiko menjalnih tečajev evra. Priznam, da še vedno ne vem točno, ali politiko menjalnih tečajev evra z drugimi mednarodnimi valutami imamo ali ne, in ali na vrhu G20 ali ob drugih priložnostih kaj razpravljajo o tem, kako se bo v prihodnje financiral znatni primanjkljaj Združenih držav Amerike.

Moja druga pripomba se nanaša na vprašanje medsebojnega usklajevanja. Prepričan sem, da evro pomeni uspeh, zlasti s političnega zornega kota, saj zagotavlja Evropski uniji status politične sile. Prepričan pa sem tudi, da usklajevanje ne deluje najbolje, in sicer vsaj na treh točkah.

Prva točka je vprašanje davkov. Znano vam je mnenje Skupine Zelenih/Evropske svobodne zveze o tej zadevi: naklonjeni smo davčni konkurenci v Evropski uniji, ampak pošteni davčni konkurenci. Menimo, da vse preveč zaostajamo v boju proti davčnim oazam, tudi tistim v Evropski uniji, in prepričani smo, da vse preveč zamujamo pri razširitvi področja uporabe direktive o obdavčitvi prihrankov.

Kar zadeva vprašanje usklajevanja proračunskih politik – kar je druga točka – ugotavljam, da se države članice odločajo za načrte „preživetja“. Kot slišimo gospoda Strauss-Kahna, je treba na primer na evropski ravni zastaviti 1 % BDP Skupnosti, kar je enako praktično celemu letnemu proračunu EU. Kakšno je naše stališče glede tega? Menim, da usklajevanje ne poteka najbolje, menim pa tudi, da vaši odzivi v obliki preoblikovanja Pakta stabilnosti in rasti niso niti zadostni niti primerni za izzive, ki so pred nami.

In končno, tretja točka, na kateri po mojem mnenju usklajevanje šepa, je politika plač po državah članicah EU. Nemčija si je v zadnjih letih zagotovila trden položaj s politiko plač, ki ima, ob upoštevanju obsega nemškega gospodarstva, zasluge tudi za skupno uspešno delovanje evrskega območja. Verjamem, da taka politika odpira probleme na področju ravni domačega povpraševanja in na področju ravni plač pri nekaterih skupinah zaposlenih, če problema negotovosti zaposlitve sploh ne omenjamo.

Pri teh treh točkah, gospod predsednik Evroskupine, pričakujem od vas osebno in od Sveta finančnih ministrov, ki ga predstavljate, v prihodnje več ambicioznosti, saj gre tudi za izzive, ki nas še čakajo.

Sahra Wagenknecht, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, deset let po uvedbi monetarne unije se je Evropa znašla v hudi krizi. Banke propadajo ali se držijo pokonci z milijardami pomoči iz državnih zakladnic, trg razpada, milijoni ljudi živijo v strahu za delo in glede svoje prihodnosti.

Ni spodrsnilo samo trgu: videti je, da se vladajoča politika ne zna učiti iz svojih napak. Po našem mnenju je bilo pri uvedbi ekonomske in monetarne unije narejenih tudi nekaj hudih napak. Ena takih napak je bila strukturna ločitev monetarne in davčne politike: ne moreš vzpostaviti enotne valute, ne da bi obenem uskladiš politike davkov in porabe, vsaj v grobih obrisih. Imam občutek, da so se gospodarska neravnovesja v evrskem območju izredno poglobila. Kar res potrebujemo, je boljše usklajevanje gospodarske, in še zlasti davčne politike. Potrebujemo učinkovite ukrepe za boj proti davčnemu dampingu, ukiniti moramo davčne oaze, pretok kapitala pa je treba nadzorovati.

Drugo resno napako po našem mnenju najdemo v strukturi Pakta stabilnosti in rasti. Kdor v časih, kakršne preživljamo, meni, da je nujno uravnoteženje proračunov, očitno živi v nekem drugem svetu: nič ne bi imelo tako razdiralnih učinkov kot odziv na gospodarsko krizo v sedanji fazi z varčevalnimi programi. Pakt stabilnosti se je jasno izkazal kot neuspešen. Zamenjati bi ga morali s celovito evropsko strategijo solidarnosti in trajnostnega razvoja. Po našem mnenju potrebujemo ofenzivo naložb v obnovo javne infrastrukture in izboljšanje življenjskih pogojev socialno prikrajšanih skupin v Evropi.

Tretja napaka je po našem mnenju v samem ustroju Evropske centralne banke, nad katero se ne izvaja nikakršen demokratični nadzor in katere izključni cilj je stabilnost cen. Zavzemamo se za uvedbo demokratičnega nadzora Evropske centralne banke, pozivamo pa tudi k prilagoditvi političnih pristojnosti ECB, tako da bosta imeli rast in zaposlovanje v prihodnje vsaj tolikšno težo kot stabilnost cen.

Sedanja kriza je tudi priložnost za daljnosežne reforme evropskega monetarnega in finančnega sestava. Take priložnosti ne smemo zapraviti.

Nils Lundgren, v imenu skupine IND/DEM. – (SV) Gospod predsednik, če bi v Evropi uporabljali skupno zakladnico literarnih citatov, bi začel svoj govor z besedami velikega švedskega pesnika: *Glas laskanja te uspava: poslušaj nekaj časa tudi glas resnice*. Pesnik je uporabil aleksandrinec z zevom. Oba poročevalca sta ocenila, da je monetarna unija zgodba o uspehu. S tem pomagata ustvarjati mit okoli evra, ki pa nima oporne točke v kritičnem zahodnem mišljenju.

Resnica o evru je precej drugačna. Prvič, prvih deset let je povzročil ogromne stroške v obliki upočasnjene rasti in povečane brezposelnosti. Drugič, monetarna unija do danes še ni doživela preizkušnje v težavnih časih. Raziskave kažejo, da je učinek evra na obseg zunanje trgovine verjetno precej velik, morda prispeva celo 3–4 % BNP. Na drugi strani pa je očitno, da so družbeno-ekonomske koristi povečanja obsega trgovine precej skromne, v razredu 3–5 promilov BNP, in sicer enkratno korist. To zanemarljivo povečanje blagostanja je bilo doseženo na račun tega, da države članice evrskega območja niso mogle imeti neodvisnih monetarnih in finančnih politik. Nemčija je vstopila v monetarno unijo z močno precenjeno valuto in zdaj prenaša visoke obrestne mere ter preveč restriktivno finančno politiko.

Stroški so bili torej visoki, in kako nam kaže zdaj? Zgodba, ki jo poslušamo, pravi, da so države evrskega območja odločno stopile skupaj in nas povedle v boj proti finančni krizi. Vsi vemo, da je to mit. Pobuda je prišla od Združenega kraljestva, ki ni v evrskem območju, in Gordona Browna. Evrsko območje se je tej pobudi pridružilo šele kasneje.

Roger Helmer (NI). – Gospod predsednik, naj čestitam gospodu Langnu za njegove opombe in naj oporekam gospodu Ryanu iz skupine EUN, ki pravi, da je stabilnost, ki jo zagotavlja evro, v veliko pomoč Irski. Če bi spremljal novejšo gospodarsko zgodovino Irške, bi gospod Ryan vedel, da je neprožnost evrske monetarne politike prispevala k hudim inflacijskim težavam, zlasti na trgu nepremičnin, in da je irski nepremičninski balon mnogo resnejša težava, kot bi bil, če bi lahko Irska sama upravljala svojo monetarno politiko.

Obljubljali so nam, da nam bo evro prinesel velike koristi, preprostejše potovanje po svetu, rast in učinkovitost, dosti lažja denarna nakazila med državami članicami. To se ni uresničilo. Res je, potujemo lažje, nismo pa dočakali rasti in učinkovitosti, prenos denarja med državami evrskega območja pa je prav tako zapleten kot prej.

Izkazalo se je, da so imeli dvomljivci v projekt evra prav. Kar smo dobili, je obrestna mera, ki je za večino držav večino časa neustrezna. Italija je doživela strašljivo krizo konkurenčnosti, saj so se njeni enotni stroški dela zvišali za 40 % primerjavi z Nemčijo. Slišimo, da evro pomeni velik uspeh, ker je trdna valuta. No, kar povprašajmo izvoznike iz evrskega območja, kaj si mislijo o trdnem evru! Od tega imajo samo ogromno škodo.

Pravi preizkus uspešnosti valute je raven zaupanja na trgu, ki jo merimo z razlikami v vrednostih obveznic med državami članicami evrskega območja. Ko sem zadnjič preverjal, je razlika v vrednosti obveznic med

Grčijo in Nemčijo znašala več kot 1 50 baznih točk. To ni zdržno. Kaže popolno nezaupanje v evro na trgih. Po našem mnenju ni pravo vprašanja, koliko časa lahko traja evro, pač pa, katera država članica bo izstopila prva.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Gospod predsednik, komisar, dovolite, da začnem z zahvalo poročevalcema za lepo uravnoteženo poročilo.

V zvezi s poročilom se bom najprej dotaknil sedanjih težav v evrskem območju. Ne glede na deset let nedvomno pozitivnih učinkov delovanja se evrsko območje danes srečuje z novimi izzivi v zvezi s spopadom s finančno krizo in iz nje izvirajočo gospodarsko recesijo.

K razpravi bi rad prispeval z opozorilom na nesistematične regulativne posege nekaterih vlad držav članic na trg pod pretvezo urejanja sedanjih spremenjenih razmer.

Z osuplostjo ugotavljam, da vlade držav članic k nekoristnim posegom v finančni sektor pogosto spodbujajo izjave predstavnikov Evropske unije, taki posegi pa pogosto rešujejo samo obrobne razsežnosti sedanjih razmer.

To velja na primer za spoštovanje pogojev Pakta stabilnosti in rasti, pri čemer nekatere države članice naznanjajo, da se pri javnih financah ne bodo držale omejitev proračunskega primanjkljaja in se pri tem sklicujejo na odobravanje s strani Evropske unije.

Vladni prevzemi finančnih institucij v težavah v nekaterih državah članicah bodo vzpostavili nevarne precedenčne zgleda za razlaščenje zasebnih podjetij v kateri koli panogi, če se ta podjetja ne bodo pripravljena ukloniti nesistematičnim diskriminacijskim regulativnim posegom, na primer v prid obvladovanja inflacije.

Finančni posegi velikega obsega v nekaterih panogah gospodarstva, na primer v avtomobilski industriji, odpirajo vprašanje, ali taki posegi morda ne pomenijo prekomernega izkrivljanja trga in diskriminacije drugih panog.

Brez jasnega in pazljivega usklajevanja in jasnih pravil na ravni Evropske unije in ravni evrskega območja bo te zelo zapletene procese težko obvladovati.

V tem smislu bi rad nujno prosil predstavnike Evropske komisije, Evropske centralne banke in drugih pristojnih institucij EU, naj pri iskanju optimalnih rešitev v teh težavnih časih, ko se cela Evropa sooča z gospodarsko recesijo, ravnajo premišljeno in med seboj usklajeno.

Kratkoročno lahko prekomerno urejanje in vladni posegi v prosti trg začasno odvrnejo zlom gospodarstva v EU, srednjeročno pa gotovo ne bodo vzpodbudili novega kroga razvoja, ki ga tako težko pričakujemo.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gospod predsednik, komisar Almunia, gospe in gospodje, ekonomska in monetarna unija je odprla novo razsežnost v integracijskih procesih v Evropi. Upravljanje unije sloni na dveh nesimetričnih stebrih: monetarni uniji, ki je po svoji naravi federativna, in gospodarskem usklajevanju, ki je medvladno. Oba stebra morata zagotavljati stabilnost, rast, poštenost in trajnostnost, ki jih pričakujejo naši državljani.

Inventura prvih desetih let evrskega območja je pozitivna. Dokaz za to je vedno večje spoštovanje evra kot varnega pribežališča in branika med državami članicami. Moramo pa iti dlje in še povečati njegov domet. To je potrebno v spopadu z izzivi globalizacije, podnebnih sprememb in staranja prebivalstva, pa tudi v spopadu s sedanjo finančno krizo, ki terja izboljšave pri našem delovanju. Potrebno pa je tudi za to, da bomo lahko obvladali recesijo, ki se je začela risati na obzorju.

Evro ne more služiti samo kot varnostna zavora, pač pa mora biti motor, ki bo lahko poganjal rast. Evrsko območje in ekonomska in monetarna unija se morata biti sposobna odzvati na te izzive.

Čestitati moram poročevalcema za odlično opravljeno delo in se jima še posebej zahvaliti, da sta v poročilo vključila tudi dva od mojih predlogov. Po prvem od teh predlogov bi morali v opredelitvi monetarne politike ob monetarnem in gospodarskem stebru vključiti tudi finančno analizo, da bomo to politiko lahko pravilno opredelili. Opredelitev mora upoštevati prenos monetarne politike, razvoj kreditov in finančnih sredstev, značilnosti novih izdelkov ter kopičenje tveganj in likvidnosti.

Drugič, upoštevati moramo razlike med državami članicami, ki se bodo v procesu širjenja samo še povečevale. Monetarna politika po enem samem receptu pogosto ne bo primerna za konkretne razmere v različnih državah. Zato bi jo morali prilagoditi in vanjo vključiti finančna sredstva za države, na katere bi enotna

monetarna politika lahko imela restriktivne učinke, saj je učinke širjenja mogoče preprosto odpravljati z davčno politiko.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Pravijo, da vsaka kriza izpostavi vse močne in šibke točke gospodarskih in institucionalnih struktur. Priznati moram, da sem včasih rahlo sumila, da večja pozornost državam v evrskem območju vodi v smer Evrope dveh hitrosti in da bodo gospodarstva v razvoju, kakršno je litovsko, pri vstopanju v evrsko območje naletela na prepreke. Sedanja dogajanja na finančnih trgih pa so spremenila moj pogled na vlogo Evroskupine in na njene učinke na Evropsko unijo.

Očitno je evrsko območje uspešno prestalo prvi veliki val finančne krize. Jasno je, da je mogoče upad gospodarstva ustaviti z ekonomsko politiko, ki jo države članice med seboj usklajujejo in ki pospešuje integracijo ter širjenje notranjega trga. Države, ki so ostale zunaj evrskega območja, so utrpeli hujšo škodo. Finančna kriza nas je prizadela najbolj z umikanjem kapitala. Zato včasih odločno nasprotujemo sklepom v prid lažjemu pretoku kapitala med državami članicami Evropske unije – to ne pomeni našega nasprotovanja integraciji. Kot ekonomistka po poklicu vem, da integracijski procesi spodbujajo gospodarsko rast. Zelo pa si želimo, da bi evrsko območje postalo skala, ki bi odbijala valove finančne krize, skala, na katero bi se lahko povzpeli in si poiskali zatočišče pred ledenim vetrom.

Kaj moramo storiti, da bo trdnost evrskega območja pomenila tudi trdnost Evropske unije? Vsekakor bi se morali vzdržati dan na dan novih predlogov ukrepov. Komisar, danes sem prelistala resolucije o ekonomski politiki, ki jih je doslej sprejel Evropski parlament. V veliko korist bi nam bilo, če bi vsaj del teh resolucij tudi v resnici uresničili. Zasuti smo s predlogi in občutek imam, da dlje od tega sploh ne razmišljamo. Zdaj bi morali predloge prečistiti in uresničevati.

Trenutno tečejo razprave, ali bi bila pri premagovanju gospodarske recesije uspešnejša politika močnejših državnih posegov v gospodarstvo ali liberalnejša politika. Rekla bi, da bi morali uporabiti obe gospodarski strategiji. Očitno je predvsem, da potrebujemo mrežo socialnega varstva, prek katere država zagotavlja podporo in preživetje, tako da si ljudje, ki so zaradi krize ali prestrukturiranja izgubili delo, lahko najdejo nov prostor pod soncem. Na drugi strani potrebujemo liberalne reforme, da bomo okrepili proces integracije in ustvarili možnosti za razmah gospodarstva v Evropski uniji. Pri tem ima lahko evrsko območje pomembno vlogo.

Za sklep bi se rada pridružila kolegom in vam, gospod predsednik Evroskupine, povedala, da cenimo vaše delo in vemo, kako zapleteno zna biti – vsaj v Evropskem parlamentu uživate podporo.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Gospod predsednik, dosežke desetih let ekonomske in monetarne unije bi morali ocenjevati v mednarodni razsežnosti. Vprašati bi se morali, ali je Evropska unija dokazala svoje prednosti v primerjavi z glavnimi tekmicami po svetu, to je z ZDA in Azijo. Ta razsežnost jasno kaže, da je bilanca evrskega območja v rdečih številkah. Evropska unija se razvija počasneje od tekmic. Rast na področju dela, predvsem rast produktivnosti dela, je nižja kot v ZDA, kaj šele v primerjavi z Azijo. To pomeni, da skupna valuta ni kos svoji temeljni vlogi.

Naslednji vidik je prihodnost evrskega območja: dokumenti Evropske centralne banke in pristojnih organov EU vedno bolj poudarjajo, da je treba evro uporabljati kot orodje za uveljavljanje enotnejših gospodarskih politik v državah članicah, zlasti kar zadeva proračunskih in davčnih politik. Taka sporočila skrbijo države, ki nekoliko zaostajajo, zlasti nove države članice. Kako naj se razvijajo in zmanjšujejo zaostanek za starimi državami članicami, če se jim vsiljuje politika, ki upočasnjuje gospodarsko rast v vseh državah članicah?

Glavna kritika na Evropsko centralno banko leti na to, da v prizadevanjih za uveljavitev evra kot svetovne valute zanemara gospodarske probleme posameznih območij in manj razvitih držav članic. Prav tako ne upošteva socialnih vidikov, kakršna sta demografska struktura in mobilnost državljanov.

Stališča organov EU so še toliko manj sprejemljiva, če upoštevamo, da dolga leta niti Nemčija niti Francija nista izpolnjevali strogih maastrichtskih meril, in to zavestno, ker jima je tako narekoval nacionalni interes. Za to nista bili nikoli niti poklicani na odgovornost niti kaznovati. Zato je po mojem mnenju nadaljevanje sedanje gospodarske doktrine evrskega območja neprimerno; napraviti moramo radikalen obrat, ki nam ne bo le pomagal upreti se sedanji finančni krizi, pač pa bo tudi sprostil energije za gospodarski razvoj v vseh državah članicah EU.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Gospod predsednik, predlog Evropske komisije v zvezi z desetimi leti ekonomske in monetarne unije vsebuje vrsto protislovij. Skuša zaključiti cikel deregulacije trga,

ob tem, ko so v realnem gospodarstvu cene blaga in storitev na rekordni ravni, v evrskem območju pa je za leto 2009 napovedana raven brezposelnosti 8,6 %, za leto 2010 pa 9 %.

Dogajanja potrjujejo, da se razlike med bogatimi in revnimi niso še prav nič zmanjšale. Svetovna finančna in gospodarska kriza je neposredno povezana z omejitvami s strani držav in politiko deregulacije. Nadalje se, ob dokazano neenakomerni porazdelitvi bogastva, Komisija zavzema za nadaljnjo uporabo in izravnalno delovanje Pakta stabilnosti in rasti ter za krepitev vloge Mednarodnega denarnega sklada.

Tak pristop pomeni popolno neupoštevanje posebnosti gospodarstev posameznih držav članic in je v popolnem nesoglasju s filozofijo razlik v stopnjah rasti med posameznimi državami članicami.

Hanne Dahl (IND/DEM). - (DA) Gospod predsednik, letos mineva deset let od uvedbe evra v vrsti držav v EU. Na Danskem smo uvedbo evra zavrnili dvakrat, obakrat po dolгих in temeljitih razpravah, zdaj pa je napočil čas za inventuro pretres stanja. Naša skupna valuta si zasluži precej kritike. Od julija, to je od začetka finančne krize, je vrednost evra v primerjavi z dolarjem padla za 30 %. Vlagatelji nimajo zaupanja v evro. Vprašanje je, zakaj? Del odgovora je očiten: precej znakov kaže, da monetarna politika v EU, ki je osredotočena samo na obvladovanje inflacije, ni prava. Zelo stroga finančna politika, ki jo državam članicam nalaga Pakt stabilnosti in rasti, v tem trenutku preprosto ni ustrezna. Nizek tečaj evra glede na dolar je posledica nezaupanja v gospodarsko politiko v državah, ki uporabljajo evro. Lahko rečemo, da je finančna kriza pokazala še nekaj – in sicer, da vodilo „enotna merila za vse“ ni pravo. Vedno več ekonomistov meni, da bi morali sprejeti ekspanzivno finančno politiko. Če naj evro služi kot orodje, potrebujemo mnogo več posamičnih gospodarskih politik, kot jih evro dopušča zdaj. Enotna merila za vse niso prava merila na nikogar. Nikomur se ne prilegajo dobro.

Na koncu bi rada še povedala gospodu Klinzu – ki pravi, da bi se Danska želela pridružiti evru in da imamo šibko valuto –, da je dansko gospodarstvo trdno kot skala in da smo prebrodili finančno krizo bolje, kot je to v povprečju uspelo državam z evrom.

Andreas Mölzer (NI). - (DE) Gospod predsednik, ob deseti obletnici ekonomske in monetarne unije nimamo prav veliko razlogov za praznovanje. Obupno poskušamo z najrazličnejšimi rešilnimi ukrepi preprečiti razpad našega finančnega sistema, uspeva pa nam le ne prav trajno krpati razpoke. Banke so vtaknile v svoje žepe milijarde davkoplačevalskega denarja, ob tem pa delijo nagrade in dobičke, kar je nesramno norčevanje iz navadnega državljana: njegov denar je končal v bankirskem kazinu, v zameno pa mu grozi izguba dela in morda celo izguba prihrankov ter pokojnine.

V tej negotovosti v zadnjem času slišimo vedno več glasov, da moramo končno vendarle kaj ukreniti, da evropska podjetja ne bodo končala v rokah tujih, na primer kitajskih lastnikov. Razprodaja Evrope se je začela že pred leti, s čezmejnimi lizingom in podobnimi mahinacijami. Še več, EMU je zašla v rahle težave, če pomislimo na grško spiralo zadolževanja in italijansko lahkomišelnost po vstopu v klub evra.

Zato moramo poskrbeti, da napak v zvezi z evrom ne bodo ponavljale še nove članice in da z javnim denarjem, to je z denarjem ljudi, ne bo več mogoče igrati tveganih igravic. Potrebujemo ne le strog vseevropski nadzor dvomljivih finančnih konstruktov, pač pa tudi solidarnost od tistih, ki so se okoristili s špekulacijami. Predvsem pa se mora EU načeloma in popolnoma odreči razuzdanemu kapitalizmu in zaščititi svoje državljane pred pohlepom nekaterih ter negativnimi učinki nenadzorovane globalizacije.

Othmar Karas (PPE-DE). - (DE) Gospod predsednik, gospod Juncker, gospe in gospodje, videti je, da je gospod Mölzer zgrešil temo razprave – kar je povedal, nima nikakršne zveze z evrom.

Evro in širitev sta najvidnejša uspeha Evropske unije v zadnjih desetih letih. Upoštevati pa moramo tudi, da teh uspehov ne bi bilo brez maastrichtskih meril, Pakta stabilnosti in rasti ter Evropske centralne banke, pa tudi ne brez politične volje in pripravljenosti prevzeti odgovornost na evropski ravni. Zdaj se pogovarjamo o sodelovanju in usklajevanju. Res je, da potrebujemo več sodelovanja in usklajevanja, za to pa moramo eden drugemu bolj zaupati. Potrebujemo več sodelovanja in usklajevanja, navsezadnje tudi za to, da bodo naše gospodarske prakse vsebovale več Evrope.

Evropska centralna banka, Ameriška centralna banka in Banka Japonske so že v več krizah pomagale pri zaščiti Evrope pred monetarnimi krizami. Zato bi rad še enkrat poudaril, da ne bi smelo biti nobenega vrha brez predstavnikov evrskega območja in Evropske centralne banke. Finančna kriza je pokazala, da nas je evro obvaroval pred valutnimi špekulacijami in da jih je popolnoma preprečil v evrskem območju. Reakcije na Danskem, v Združenem kraljestvu, na Švedskem in na Madžarskem nam nazorno kažejo, kaj je evro naredil za nas.

Moja zadnja misel je, gospod predsednik, da želimo zastopstvo Evropske unije v MDS in v Svetovni banki in v globalnem finančnem sektorju v skladu z njeno močjo. Pozivamo tudi vse, ki glasno zahtevajo globalno ureditev, naj to, kar zahtevajo od drugih, napravijo tudi v Evropi in v svojih domačih državah.

Olle Schmidt (ALDE). - (SV) Gospod predsednik, komisar, gospod Juncker, začel bi rad s toplimi čestitkami našemu zrelemu desetletniku in zahvalo obema poročevalcema za odlično poročilo.

Zadnjih nekaj mesecev je očitno dokazalo trdnost evra. Pred desetimi leti je bilo malo ljudi, ki so verjeli, da bo evro tak velikanski uspeh. Nekaj držav, tudi moja, je dogodke z napetostjo opazovalo od zunaj. Nekateri kritiki so sodili, da evro ne bo prestal preizkušnje, kot je omenil gospod Lundgren. Ampak kritiki in preroki poloma so se zmotili. Po več mesecih finančne negotovosti je danes jasno, da nam lahko le gospodarsko sodelovanje in evro kot osnisk sodelovanja zagotovita gotovost, ki jo zahteva današnji globalni gospodarski sistem. Prav dejstvo, da je bilo skupno ukrepanje tisto, ki je prineslo olajšanje trgu, dokazuje trdnost sodelovanja okoli evra.

Evro bi moral biti valuta vse Evrope. Da bomo lahko to vizijo uresničili, že tako precej strogih konvergenčnih meril ne bi smeli še zaostrovati. Zato menim, da ne bi bilo prav, če bi vrata v evrski klub priškrunili z zaostrovanjem pogojev za vključitev, za kar se zavzema ena od vloženih sprememb.

Dovolite mi še nekaj besed o položaju Švedske izven evrskega območja. Švedski, ki je z eno nogo v Evropski uniji, še vedno pa ostaja zunaj evrskega območja, so prednosti in pomanjkljivosti evra danes jasnejše kot včasih, upam, da tudi gospodu Lundgrenu. Ko je Švedsko leta 1992 prizadela finančna kriza, nismo mogli storiti ničesar drugega kot pustiti, da je krona padla. Nauki iz te krize so nas pripeljali do odločitve, da se pridružimo evropski družini. V zadnjih letih je švedska krona izgubila vrednost glede na evro. Zdaj, ko se ukvarjamo s finančno krizo, Švedska ne uživa niti zaščite evra niti sklepov, ki jih sprejema evrsko območje za obvladovanje krize. Zdaj bi morale tudi malim državam, kakršna je Švedska, postati jasne prednosti skupne valute. Stabilnost, ki jo nudi evro, omogoča širši razgled, kar je za državo, ki je tako odvisna od izvoza kot Švedska, velikega pomena. Res je, da Švedska uživa soliden gospodarski razvoj, članstvo v evru pa bi nam zagotovilo več stabilnosti pri denarni politiki in več novih delovnih mest, stabilnejše gospodarstvo in več izvoza.

Švedske stranke bi zato morale ponovno oceniti svojo pasivno držo do evra kot valute tudi za Švedsko. Švedska bi morala postati polnopravna članica Evropske unije. Zato je v moji domovini nastopil čas za resne pogovore o novem referendumu. Osebo upam, da bo Švedska v nekaj letih postala polnopravna članica.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Gospod predsednik, rad bi opozoril na dve vprašanji v tej razpravi, ki po mojem mečeta senco na delovanje ekonomske in monetarne unije. Prvič, države zunaj evrskega območja se razvijajo hitreje od držav v njem. V letih 2002–2007 so se stare države članice zunaj evrskega območja – Anglija, Švedska in Danska – razvijale mnogo hitreje od držav v evrskem območju. Rast BDP v teh državah je bila skoraj dvakrat višja od povprečne rasti v evrskem območju, njihove ravni brezposelnosti pa so bile znatno nižje kot v evrskem območju. Razlike med državami v evrskem območju in novimi državami članicami so še občutnejše.

Drugič, države, ki si prizadevajo za vstop v ekonomsko monetarno unijo, so deležne neenakopravne obravnave v primerjavi z državami, ki so že v uniji. Kandidatke za vstop v monetarno unijo morajo dve leti pred prevzemom valute izpolnjevati stroga proračunska in monetarna merila, dve največji državi EU – Nemčija in Francija – ki sta tudi članici evrskega območja, pa sta presegali mejni proračunski primanjkljaj štiri leta zapored, v letih 2002–2005. Da tema dvema državam ne bi bilo treba plačati več milijard kazni za kršenje pravil, je bilo celo treba spremeniti Pakt stabilnosti in rasti.

Jens Holm (GUE/NGL). - (SV) Poročilo poje hvalo EMU. Zanima me, kaj pravzaprav lahko sploh praznujemo. Recesija in brezposelnost v evrskem območju naglo napredujeta. Več velikih držav članic EMU ne izpolnjuje več gospodarskih pogojev za članstvo. Že to jasno kaže, kako okorel projekt je EMU.

Pred petimi leti je švedsko ljudstvo glasovalo proti vstopu v EMU. Pogosto pa slišim Komisijo govoriti, da se mora Švedska prej ali slej pridružiti EMU. Naj zato izkoristim priložnost in prosim Komisijo, naj nam to enkrat za vselej razjasni. Ali se mora Švedska res pridružiti EMU?

EMU potrebuje korenito reformo. Reforma mora zajemati tudi jasno zadolžitev Evropske centralne banke za boj proti brezposelnosti. Dopustiti je treba več gospodarske prožnosti. To bi bila dva pomembna koraka v pravo smer.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). - (HU) Hvala, gospod predsednik; uvedbo evra ocenjujem kot uspeh, saj ugotavljamo, da stabilnost evra prispeva k padanju brezposelnosti in rasti zaposlovanja. Nadaljnji dokaz nam je ponudila sedanja kriza, saj država, ki se lahko nasloni na trden evro, preprosto ne more utrpeti težav s plačilno bilanco, druge – med njimi tudi Madžarska – pa take težave doživljajo.

Evrskemu območju pa ni uspelo zagotoviti konvergence, kljub pomoči iz kohezijskih skladov, zato bi veljalo raziskati razloge za to. Evro je močan magnet za kapital. Zato predlagam, da pri ugotavljanju, kaj se je zgodilo, upoštevamo ne le BDP, pač pa tudi BND.

Veseli me, da poročilo vsebuje tudi zahtevo za ukrepanje proti državam članicam, ki vztrajno posredujejo nepravilne, rožnate napovedi – kar nam je znano iz dogodkov na Madžarskem leta 2006 – in prepričan sem, da je ukrepanje zares potrebno.

Pomembno se mi zdi, da ohranimo ugled članstva v EU. Na eni strani držav, ki niso članice Evropske unije, ne bi smeli sprejemati v evrsko območje, saj bi v tem primeru delali hudo krivico državam, ki se močno trudijo za včlanitev.

Možnosti ECB bi morale še zlasti v sedanji krizi bi morale biti na voljo vsem državam članicam, zlasti kar zadeva likvidnost; glede tega ne smemo biti sebični. To daje pomen EU kot braniku in notranjemu trgu, ki je za članice zelo zahteven, še zlasti za manj razvite države članice. To pa bi morali upoštevati tudi pri sestavi izvršilnega odbora ECB.

Najpomembnejše vprašanje pa je zunanje zastopanje evrskega območja. Zunanje zastopanje je potrebno, vendar bi morale v poverjanje pooblastiti zunanjega zastopanja evrskega območja vključene vse države članice; zunanje zastopanje ne sme biti ekskluziven klub, saj je EU enovita organizacija.

Na koncu bi rad še dejal, da bi se morale države članice vključiti v evrsko območje čim prej, pod strogimi, a logičnimi pogoji. Zato pozdravljam razumni predlog gospoda Klinza, naj se kot referenčne države uporabljajo države EU. Zahvaljujem se vam za pozornost.

Vladimír Maňka (PSE). - (SK) Ob finančni krizi v zadnjih tednih so imeli prebivalci Evrope priložnost ugotoviti, koliko bolje so za spopad z velikimi pretresi opremljene države članice evrskega območja. To ugotavljajo tudi moji rojaki, prebivalci Slovaške, ki bo v evrsko območje vstopila 1. januarja.

Finančni vlagatelji in valutni špekulanti nas že zdaj smatrajo za del evrskega območja. Ni izplača se jim več špekulirati z našo valuto, saj smo uvedli fiksni menjalni tečaj. Obenem pa vrednosti valut naših sosed padajo. Špekulanti jih ocenjujejo kot tveganje, ki ga zaradi krize na finančnih trgih ne želijo prevzemati. Nekatere valute so padle na večletne najnižje ravni.

Uvedba evra v majhnem in odprtem gospodarstvu pomeni zaščito podjetnikov in državljanov pred nihanji menjalnih tečajev. Celo prebivalci v državi z najvišjo stopnjo zaposlenosti na svetu, Danski, ki je dolgo časa zasedala prvo mesto glede konkurenčnosti in življenjskega standarda na svetu, so ugotovili, da bi jim članstvo v evrskem območju zagotovilo boljše menjalne tečaje in boljše možnosti spopadanja s sedanjimi težavami v svetu. Enako velja seveda tudi za Švedsko, o kateri smo danes že govorili. Morda je zdaj primeren trenutek za njihov ponovni premislek o vstopu v evrsko območje.

Moj kolega-rojak je danes izrazil kritiko slovaške vlade, češ da pripravlja ukrepe za okrepitev regulativnega in nadzornega okvira. Naj ga spomnim na resolucijo, s katero je Evropski parlament nedavno pozval Komisijo, naj predlaga ukrepe za okrepitev regulativnega in nadzornega okvira v vsej EU. Nimamo druge poti. Zato je večina poslancev iz različnih političnih skupin glasovala za to možnost.

Naj zaključim s čestitko obema poročevalcema za odlično opravljeno delo.

Danutė Budreikaitė (ALDE). - (LT) Ekonomska in monetarna unija praznuje desetletnico. To je sijajna obletnica, obenem pa priložnost za razmislek o spremembah v EU in v svetu na ekonomskem, finančnem in političnem področju ter o tem, ali se maastrichtska merila še vedno prilegajo spremenjenemu svetu.

Leta 2005 smo revidirali Pakt stabilnosti in rasti, morda zato, ker njegovih zahtev niso izpolnjevale največje države članice evrskega območja.

V 10 letih praktično nobena država evrskega območja ni dosegla vseh maastrichtskih meril.

Vemo, da je cilj Evropske centralne banke 2-odstotna inflacija. Če si ogledamo današnje razmere, vidimo, da tega cilja ne dosega nobena država članica EU; v septembru so stopnje inflacije segale od 2,8 % na Nizozemskem do 14,7 % v Litvi, tako da bi maastrichtsko merilo stabilnosti cen znašalo 4,5 %.

Če države članice evrskega območja ne dosegajo merila stabilnosti cen, kako lahko govorimo o inflacijski stabilnosti? Pogovori o inflacijski stabilnosti so se začeli leta 2006, ko se je evrsko območje začelo širiti. Ali imamo opravka z novimi zahtevami, ki veljajo izključno za kandidatke za vstop v evrsko območje? Kolikšne so možnosti za širitev evrskega območja?

Pozivam Evropsko komisijo in Evropsko centralno banko, naj ponovno pretreseta načela in smernice ekonomske in monetarne unije ter maastrichtska merila, naj ugotovita, ali se v sedanjih svetovnih gospodarskih in finančnih razmerah upoštevajo, in ugotovita, kakšna je prihodnost ekonomske in monetarne unije ter kakšne so možnosti držav kandidatk za vstop v evrsko območje.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Gospod predsednik, gospod Juncker, nimate sreče, kajti današnja razprava o uspešnosti evrolandije poteka neposredno po objavi Eurostata, da se v državah s skupno valuto začenja resna recesija. To bi vam moral biti navdih za samokritiko, ne pa za navdušeno hvalnico uspešnosti. Avtorja v poročilu hvalita padec brezposelnosti, katere stopnja je v devetih letih sicer res znašala le nekaj nad 1,5 %, ampak današnje napovedi govorijo o znatni rasti brezposelnosti v evrskem območju v naslednjem letu. Druga stran medalje je mnogo manj sijajna, in poročilo na to tudi opozarja, namreč, na zelo nezadovoljivo gospodarsko rast in znatno zmanjšanje pri rasti produktivnosti (padec z 1,5 % v devetdesetih letih na 0,75 % v zadnjem desetletju).

Očitno je, da evro ni univerzalno zdravilo za gospodarske tegobe, niti instrument, ki bi sam po sebi zagotavljal višje ravni gospodarske rasti in blagostanja kot v državah članicah EU zunaj evrskega območja – Švedski, Danski in Združenem kraljestvu.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Gospod predsednik, ni dvoma, da rojstvo EMU in evra spadata med najpomembnejše dogodke v šestdesetletni zgodovini evropskega združevanja.

Prvič v Evropi in v svetu smo bili priče tako konstruktivnemu prehodu na skupno valuto, brez vojne, brez prelivanja krvi, soglasno in po zaslugi politične volje neodvisnih držav, ki so se skupaj in demokratično odločile za tako pot k monetarni stabilnosti. Pot je težka, ampak primerna za oba dela Evrope: tako za države, ki so bile navajene na finančno stabilnost in so samo nadaljevale z enakimi protiinflacijskimi politikami, pa tudi za druge, ki so po desetletjih finančne nediscipline v evru našle oazo, v kateri so se lahko lotile racionalizacije in prestrukturiranja svojih ekonomskih temeljev.

Toliko o preteklosti. Trenutno smo v izredno težavni fazi, v kateri moramo od kratice EMU upoštevati predvsem črko „E“. Do sem, kjer smo danes, nam je pomagala priti črka „M“ v EMU, monetarna razsežnost, bojim pa se, da se nam lahko v prihodnje brez kohezivnega, doslednega in enotnega evropskega pristopa k ekonomskim vidikom lahko marsikateri od naših dosedanjih dosežkov podre pred očmi.

Tako sta v prihodnje pomembni predvsem dve zadevi: pravila usklajevanja evropskega ekonomskega vodenja, ki bodo zaščitila tudi globalni sistem pred razsipništvom in anarhijo, ki sta povzročila sedanjo krizo, ter drugič, zavrnitev ekonomskih litanij tistih, ki skušajo krizo izrabiti, da bi v javnosti vzbudili dvome o tako pomembnih dosežkih.

Manuel António dos Santos (PSE). - (PT) Začeti moram s čestitkami poročevalcema za odlično poročilo. Samo peščici, ki ima skrajno slab spomin, ali množici, ki se na zadeve sploh ne razume, bi se lahko zazdelo, da evro in z njim povezana monetarna politika ne pomenita izrednega uspeha za človeštvo in velikega uspeha za evropsko gospodarstvo. Pomisliti moramo samo na množico novih delovnih mest, ki so nastala v Evropi v času vladavine evra, pa nam bo njegov pomen jasen. Prav tako ne smemo spregledati, da v kriznih razmerah evropsko gospodarstvo po zaslugi instrumentov, ki so mu na voljo, reagira uspešneje kot gospodarstva v drugih delih sveta; tisti, ki so še nedavno dvomili v skupno monetarno politiko in evro, zdaj prosijo za sodelovanje ali celo vključitev v evrsko območje.

Vendar to ni celotna zgodba in nočem reči, da sem osebno zadovoljen z reševanjem vprašanj finančne konsolidacije in finančne stabilnosti v Evropi. V tej dvorani sem že velikokrat povedal, da se zavzemam za finančno stabilnost in za Pakt stabilnosti in rasti, imam pa občutek, da Pakt ni vedno prijazen do realnega gospodarstva. Niti Pakt niti monetarna politika nista iskrena prijatelja realnega gospodarstva. Realno gospodarstvo pogosto trpi hude težave zaradi preveč pravovernega uveljavljanja pravil Pakta stabilnosti in rasti.

Nobenega ekonomista še nisem slišal reči in v nobenem učbeniku ekonomije še nisem prebral, da so številke dve, tri in šestdeset, magične številke Pakta stabilnosti in rasti (inflacija, primanjkljaj in delež javnega dolga) znanstveno dokazane. Nisem srečal še nikogar, zlasti pa ne ekonomista ali teoretika ekonomije, ki bi trdil, da je absolutno nujno oklepiti se teh razmerij. Ena od idej, ki jo zagovarjajo Komisija in konservativnejši krogi v Evropi, je nujnost uravnoteženih ali ničelnih proračunov. Ta ideja je popolnoma absurdna. Ne glede na stopnjo rasti uravnotežen proračun pomeni popolno odpravo prihodnje zadolžitve. To ni družbeno pošteno, ni medgeneracijsko pošteno in nima nikakršne zveze s stvarnostjo in realnim gospodarstvom.

Jim Higgins (PPE-DE). - Gospod predsednik, poročilo Berès-Langen je odlično, ker podaja pregled zgodovine EMU v preteklih 10 letih in smernice za njeno prihodnost. Euro je odmeven uspeh: je druga najpomembnejša valuta na svetu, v prvih desetih letih se je inflacija v glavnem gibala v območju ciljne vrednosti ECB, to je 2 %, olajšal je potovanja, trgovino in zaposlovanje, najpomembnejše pa je, da pomeni nadaljnji korak k utrditvi EU.

Objava iz prejšnjega tedna, da je evrsko območje v recesiji, pomeni, da bo treba nujno ukrepati tako v okviru EU kot na svetovni ravni, vendar za sedanjo krizo nikakor ne smemo obtoževati evra. Pravila Pakta stabilnosti in rasti sicer premišljeno zastavljajo smernice glede omejitve zadolževanja držav članic, niso pa predvidela – tega ni mogel predvideti nihče – sedanje svetovne gospodarske krize. Po mojem mnenju sedanja kriza terja prožnost, saj brez sprostitve posojilnega krča pri finančnih ustanovah prav lahko pride do nadaljnje poglobitve krize in nadaljnjih izgub delovnih mest.

Predsednika Barrosa in Sarkozyja moram pohvaliti za uspešno zastopanje Evropske unije na pogovorih G20 prejšnji teden v Washingtonu. Mislim, da smo lahko ponosni in da je lahko ponosna vsa Evropa.

Za konec, raziskati moramo, kako smo zašli v sedanjo krizo in kakšni so bili vzroki zanjo. Iz krize se moramo učiti in poskrbeti moramo, da se ne bo nikoli ponovila. Če to pomeni reformo – reformo institucij, reformo Mednarodnega denarnega sklada – lotimo se je! Če to pomeni pretres delovanja Evropske centralne banke – lotimo se ga! Opravimo forenzično analizo in v kakršni koli krizi že je Evropa trenutno – ne vemo, kako resna je, kako se bo razvijala in končala ter s kakšnimi posledicami – opravimo forenzično preiskavo krize in začnimo sprejemati rešitve.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Gospod predsednik, komisar, gospa Juncker. Pridružujem se mnenju, da je skupna valuta velik uspeh Evrope. Več let smo uživali nizke cene in nizke ravni inflacije, nizke obrestne mere, preglednost cen v različnih državah, makroekonomsko stabilnost – kar je še poseben uspeh za države, ki so imele prej težave z inflacijo in proračunskim primanjkljajem. Soglašam, da je to uspeh.

Rad bi komentiral besede svojega poljskega kolega pred nekaj minutami, namreč, da imamo v evrskem območju rast brezposelnosti in finančno krizo. Na žalost je zapustil dvorano, če bi ostal, pa bi lahko slišal nekaj modrih besed. Kajti spregledal je dejstvo, da bi bila Evropa brez evra v mnogo težjem položaju kot trenutno je. To je očitno, če pogledamo razmere v državah, kakršni sta Islandija in Madžarska, ki imata danes hude težave. Če bi bili članici evrskega območja, bi bili v mnogo boljšem položaju.

Rad bi povedal, da dolgoročno uspešnost vsake valute določajo oprijemljivi dejavniki, določa jo dolgoročni gospodarski razvoj, tega pa imamo v Evropi premalo. Ugotavljamo, da se je v zadnjih tednih ameriški dolar okrepil glede na evro, kar je znak, da celo v gospodarski krizi vlagatelji, oziroma vsaj večina med njimi, smatra dolar za varno zatočišče za njihove naložbe. Zato moramo vzpostaviti temelje za dolgoročno rast v Evropi, kar bo okrepilo tudi evropsko valuto. To pa terja reformo, terja gospodarsko dinamiko in višje ravni produktivnosti.

Drugič, prepričan sem, da bi morali ponovno preveriti nazivna konvergenčna merila in poskrbeti za njihovo usklajevanje z novimi razmerami, zlasti inflacijska merila in postopek izračuna primerjalnih vrednosti, da se bodo lahko v evrsko območje vključile tudi nove države članice s svojimi zelo dinamičnimi gospodarstvi.

Paolo Bartolozzi (PPE-DE). - (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, rad bi se zahvalil predsedniku Evroskupine in komisarju, pa tudi poročevalcema, ki sta sestavila poročilo pred nami, saj sem prepričan, da je uvedba evra omogočila državljanom uspešnejše upravljanje družinskih proračunov, saj jim je med drugim olajšala varčevanje, a ne le to.

Kot so izpostavili že predgovorniki, smo bili v zadnjih desetih letih priče obvladovanja inflacije v območju okoli 2 %, nastanku približno 16 milijonov novih delovnih mest in zmanjšanju javnega dolga, ki je leta 2007 – po besedah komisarja – znašal le še 0,6 % BDP, v primerjavi s 4 % v osemdesetih in devetdesetih letih.

Nadalje si je evro pridobil mednarodni ugled in postal valuta, zanimiva tudi za države izven Skupnosti, in med finančnim pretresom, ki v zadnjem času zadaja hude udarce svetovnemu finančnemu in bančnemu sistemu, evro nedvomno blaži uničujoče učinke svetovne finančne krize. Danes pa nam grozi nevarnost, da bo upadanje svetovnega povpraševanja še naprej slabilo izvoz in izničilo prednosti diskontne stopnje evra, ki jo ogroža padanje vrednosti dolarja.

Očitno je, da nas čakajo ponovna bistvena prilagajanja strukture evra, da bodo lahko države s podpovprečnimi BDP odpravile svoje slabosti. Zato velja najtopleje pozdraviti okvirni načrt EMU za boljšo analizo gospodarskih razlik, zagon strukturnih reform in nadzor javnih financ ter finančnih trgov ter njihovo integracijo. Vse to lahko dosežemo in moramo doseči postopoma, z majhnimi koraki, vendar čim prej in se tako rešiti iz sedanjega stanja nestabilnosti, ki trenutno terja nujne odločitve od vlad držav članic, pa tudi iz negotovosti, v katero so bili pahnjeni varčevalci. Za ponovni zagon vlaganj in potrošnje je treba obnoviti zaupanje varčevalcev in izboljšati splošni okvir, v katerem bomo lahko delovali mirneje. Z drugimi besedami, odgovornost mora biti kolektivna, od pristojnih organov pa pričakujemo usklajeno odločanje, katere reforme podpreti s čvrstim upravljanjem in odločnim političnim vodenjem.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE). - Gospod predsednik, najprej bi rada čestitala obema poročevalcema, gospe Berès in gospodu Langnu, za zelo uravnoteženo poročilo, ki tematiko obravnava iz različnih zornih kotov. Drugič, mislim, da si v času, ko smo se odločili za to pripravo tega sporočila, nihče ni predstavljal, v kako pravem trenutku bomo razpravljali o njem. Menim, da je to znak sposobnosti odzivanja EU na globalne izzive, sposobnosti zagotavljanja konkurenčnosti in stabilnosti.

Brez evropske monetarne unije bi bile tako države članice evrskega območja kot države zunaj njega v tej finančni krizi mnogo bolj ranljive. V zadnjih 10 letih je imela Evropska centralna banka zelo pozitivno vlogo in je zagotovila zelo stabilno monetarno politiko ter gospodarsko politiko, ki sta nam pravzaprav omogočili pravočasen odziv na krizo in proaktivno ukrepanje, ne samo v okviru EU, pač pa tudi v svetu pri razpravah o reformi svetovnega finančnega ustroja.

Mislim, da nimamo opravka samo s finančno krizo: gre za krizo odločanja in krizo pravil igre. Zdaj potrebujemo čvrstejšo vlogo Evrope in Evropske centralne banke pri nadzoru. Potrebujemo bolj usklajeno ureditev vseh mogočih finančnih instrumentov. Potrebujemo preglednost na podlagi pravilnih postopkov, še najbolj pa potrebujemo vztrajanje Evrope pri enotnem uveljavljanju teh politik v svetu. Delovati moramo enotno, saj so trgi prerasli naše zmogljivosti na ravni držav, in delovati moramo med seboj usklajeno na nacionalni, evropski in svetovni ravni.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Evro bo tudi najboljša vzpodbuda tujim vlagateljem za naložbe v srednjo Evropo. Zato bo po uvedbi evra na Slovaškem s 1. januarjem 2010 naloga vlade Roberta Fica kar bolje izkoristiti to priložnost.

Obvladovanje inflacije in primanjkljaja v javnih financah na Slovaškem bodo pristojni pazljivo spremljali, zato mora sedanja slovaška vlada nadaljevati z reformami, ki jih je začela prejšnja vlada Mikuláša Dzurinde. V nasprotnem primeru bo imela Slovaška po vstopu v evrsko območje težave z obvladovanjem inflacije.

Prepričana sem, da si bo slovaška vlada vzela k srcu priporočila poročevalcev Evropskega parlamenta in ne bo obremenjevala prihodnjih generacij z zadolževanjem. Ne bi smela posegati v pokojninsko reformo in s tem privlačiti sredstev zasebnih vlagateljev za kratkoročno izboljšanje primanjkljaja v javni porabi, ne bi smela sprejemati zakonov, ki so v navzkrižju s tržnimi pravili in spodbujati bi morala podjetništvu prijazno okolje.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Gospod predsednik, komisar, Evropska unija črpa svojo moč iz približno 490 milijonov evropskih državljanov. Evrsko območje služi kot steber stabilnosti Evropi in celotnemu svetovnemu gospodarstvu. V evrskem območju je samo v zadnjih 10 letih nastalo 16 milijonov novih delovnih mest. V prihodnosti se bo morala Unija spopasti z izzivi demografskih in podnebnih sprememb. Staranje prebivalstva bo prineslo resne socialne, ekonomske in proračunske probleme. Prepričana sem, da moramo braniti prost pretok blaga, ljudi, kapitala in storitev, zlasti zdaj v tegobnih razmerah finančne krize in gospodarske recesije.

Odprava ovir, ki preprečujejo prost pretok delavcev, zagotavlja ustrezne, dostojne delovne pogoje za vse evropske delavce in pomeni učinkovito sredstvo za boj proti socialnemu dampingu in utaji davkov. Pozivam Evropsko komisijo in članice Evroskupine, naj skupaj z vladami držav članic z ustreznimi ukrepi odpravijo omejitve, ki zdaj veljajo za romunske in bolgarske delavce. Evrsko območje mora veljati za zgled socialno-tržnega gospodarstva.

Vittorio Prodi (ALDE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, rad bi se zahvalil komisarju Almunii in predsedniku Junckerju za njuna prispevka k razvoju tega tako pomembnega instrumenta. Euro je trdna opora, ki nas varuje v tej krizi.

Zato moram nadaljevati z delom in ob zelo uspešni monetarni politiki oblikovati tudi gospodarsko politiko za Evroskupino kot celoto, morda tudi za celotno Unijo, prav zato, ker moramo na sedanji prelomnici sprejeti rešilni program za obvladovanje napovedanih gospodarskih težav.

Zato sem prepričan, da potrebujemo čvrsto zavezanost, oblikovati moramo daljnosežen program gradnje energetske infrastrukture za Unijo in za varčevanje z energijo. Prepričan sem, da se moramo tega lotiti čim prej.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gospod predsednik, dovolite mi, da svoje misli predstavim v obliki alinej.

Homogeni trgi predstavljajo jedro naših sedanjih sistemskih napak, in če niti sposobna politika, kakršna sta gospod Juncker in gospod Almunia, ne morejo ponovno uveljaviti heterogenosti na trgih, samo odlagamo polom na jutrišnji dan. Homogeni trgi so v središču teh težav.

Drugič, na Irskem so svarili, da bo euro kot valuta nekaj takega kot vozilo brez zavor, krmila in luči. Kako so se motili! Kaj bi bilo danes z Irci, če ne bi imeli evra in Evropske centralne banke? Zakaj tega ne poudarjamo bolj? To je ena od stvari, ki bi nam lahko pomagala tudi pri ratifikaciji Lizbonske pogodbe.

In na koncu, v zvezi z razpravami o cepljenju: starši imajo pravico odločanja, ampak, če bi se vsi starši odločili proti cepljenju, bi se razširile epidemije.

Naj rečem le eno: človek ni otok. Morda je otok Britanija, ampak čas je že, da bi tudi Britanci še enkrat razmislili o prevzemu evra, saj ne more vsak od nas korakati v svojo smer.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gospod predsednik, že od nekdaj je ekonomski nesmisel, da različno uspešna gospodarstva delijo iste obrestne mere in menjalne tečaje. Nadalje je osnovna naloga in pravna obveza Evropske centralne banke obvladovati inflacijo, ki pa je v sedanji napredujoči gospodarski krizi še najmanjši od naših problemov.

To sta razpoki, po katerih bo na koncu razpadla enotna evropska valuta. Evrofilci v Združenem kraljestvu pa danes razglašajo, da padanje britanskega funta pomeni dobro priložnost za našo vključitev v euro. Če bi poznali osnove ekonomije, bi vedeli, da je prav to razlog proti vključitvi Britanije.

Možnost, da se britanski funt sam ustali na ustrezni vrednosti glede na valute drugih držav bo ključni dejavnik, ki bo Britaniji pomagal preživeti bližajoči se ekonomski vihar. Združeno kraljestvo potrebuje evropsko skupno valuto prav toliko, kot utapljajoči se človek potrebuje prisilni jopič.

Dragoş Florin David (PPE-DE). – (RO) Gospod predsednik, komisar, najprej bi rad čestital obema poročevalcema, gospe Berès in gospodu Langnu. Deset let ni niti veliko niti malo, so pa ta leta nedvomno pomembno prispevala k utrditvi enotnega trga, v tem trenutku pa nas ščitijo pred finančnimi špekulacijami. Prepričan sem, da lahko s strožjo ureditvijo finančnega in bančnega sektorja, skupaj s spodbujanjem naložb v raziskave in razvoj, spodbujanjem konkurenčnosti in finančnim izobraževanjem državljanov najdemo precej bolj učinkovite rešitve v sedanjih časih krize.

Menim, da bi se morale države Evropske unije v tem trenutku izkazati z ekonomsko in finančno solidarnostjo, saj sami posegi v finančni in bančni sektor ne zadostujejo za kaj več kot zgolj površinsko umiritev gospodarske krize. Upam, komisar, da se učinki krize ne bodo odrazili na proračunskih projekcijah za obdobje 2007–2013, saj bi lahko evropski skladi pomagali doseči želene rezultate v smeri trajnostnega razvoja Unije.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gospod predsednik, glede vprašanja britanskega članstva v evrskem območju menim, da vse izvira iz tega, da se je Britanija na začetku obotavljala priključiti se evropskim sporazumom. To odločitev je prav kmalu obžalovala. Nato smo zaprosili za včlanitev v najslabšem možnem trenutku. Če bi bili med ustanovitelji evrskega območja – kar bi morali biti – bi bili danes v mnogo ugodnejšem položaju. Z veseljem pričakujem skorajšnjo prijavo za včlanitev, ki jo bo vložila naslednja konservativna vlada.

(Aplavz)

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, dal bi le dve pripombi. Prvič, euro je prestal preizkušnjo. Brez evra nam v sedanji finančni krizi verjetno ne bi bile prihranjene špekulacije v škodo celotnim

nacionalnim gospodarstvom po Evropi. V tem smislu je evro torej prestal preizkušnjo. Če v krizi ne bi imeli evra, bi v Evropi verjetno imeli resne težave – če ne celo popolnega poloma.

Po mojem mnenju bosta v prihodnje ključni dve stvari. Evro bo lahko ohranil trdnosti in napredoval v primerjavi z dolarjem kot svetovna rezervna valuta, če bomo zagotovili dve stvari: prvič, ECB, ki se je v krizi izkazala, mora ostati neodvisna – kar smo že slišali, in drugič, Pakt stabilnosti in rasti moramo razširiti. Že v sedanji obliki je izredno uporaben, moramo pa ga tudi izvajati in varovati.

Joaquín Almunia, član Komisije. – (ES) Gospod predsednik, želim se zahvaliti vsem poslancem, ki so spregovorili v tej razpravi. Menim, da ta razprava omogoča sklep, da poročilo pred nami uživa zelo široko podporo, prav tako vlada zelo široka podpora nadaljevanju projekta ekonomske in monetarne unije in naše skupne valute. Tega ne pravim zato, ker bi si želel ponavljati izjave nas, podpornikov vzpostavitve ekonomske in monetarne unije pred 10 leti, ampak na podlagi analize dogodkov v tem desetletju in ukrepov, ki so potrebni sedaj, v zelo težavnih časih za ekonomijo.

Seveda sedanjih težav ne moremo pripisovati evru. Vsi vemo, da vzrokov te zelo globoke krize ne moremo iskati doma, v Evropi ali v evrskem območju. Vsekakor pa plačujemo ceno, tako kot druge industrijske države, gospodarstva v vzponu in države v razvoju. V globalnem gospodarstvu se pač ne moreš odklopiti. V ekonomski in monetarni uniji pa imamo vsaj instrument za učinkovitejše reševanje problemov. Prepričani smo, da se bomo lahko iz sedanje krize izkopali hitreje, če bomo delali skupaj, kot pa bi se lahko vsaka država zase.

Soglašam z vsemi – in ni vas bilo malo – ki trdite, da je Evropska centralna banka od ustanovitve do sedaj več kot upravičila naše zaupanje, izraženo v Maastrichtski pogodbi. Prepričan sem, da svoje delo opravlja zelo dobro in da bi to delo morali podpirati, saj je bistven gradnik ekonomske in monetarne unije.

Soglašam tudi z vsemi, ki zagovarjate ohranitev Pakta stabilnosti in rasti v sedanji obliki, po reviziji iz leta 2005, da bomo lahko izrabili prožnost, ki smo jo takrat vgradili vanj in o njej že večkrat razpravljali tudi na tem mestu. Ta prožnost nam bo pomagala ohraniti proračunsko disciplino in pravila proračunske discipline. Omogočila nam bo sidranje ciljev zdržnosti javnih financ. Obenem pa nam bo omogočila uporabo davčne politike v razmerah, ki bodo zahtevale aktivno politiko davčnih instrumentov.

Davčne spodbude morajo biti usklajene, če naj bodo učinkovite. Naš okvir proračunske discipline olajšuje usklajevanje, določa pa tudi omejitve, da davčne spodbude ne bi ogrozile zdržnosti javnih financ. Tretjič – in to je omenilo tudi precej današnjih govornikov – zagotovo moramo okrepiti glas evra pri obrambi stabilnosti naše valute in v dvostranskih ter mnogostranskih odnosih z imetniki naše valute, z nosilci drugih valut, še zlasti pa z valutami drugih glavnih akterjev svetovnega gospodarstva.

Kriza v bistvu izvira iz makroekonomskih neravnovesij, ki bi jih morali obvladovati, pa jih nismo mogli obvladovati, ker nimamo učinkovitih mehanizmov za odpravljanje svetovnih neravnovesij. O tem smo že razpravljali v Washingtonu, razprave pa bomo morali še nadaljevati. Tega se lahko kot Evropejci uspešno lotimo le, če evru zagotovimo polno politično podporo in potrebne mehanizme vodenja, s katerimi bomo lahko branili svoje interese, kar je prav, prek menjalnih tečajev naše valute. Prepričan sem, da je to prava pot, kar ugotavlja tudi poročilo, kar je rekel predsednik Evroskupine, kar je sprejela Komisija in kar bodo postopoma, v naslednjih mesecih, sprejeli tudi voditelji držav članic.

To terja usklajevanje, seveda pa pravilno usklajevanje. Ne pomeni poseganja v neodvisnost Evropske centralne banke ali umetnega usklajevanja odločitev ekonomske politike, ki jih morajo tudi v prihodnje sprejemati države članice v skladu z domačimi razmerami. To ne bi pomenilo pravega usklajevanja. Usklajevanje mora biti tako, kot ga že ves čas izvajamo v ekonomski sferi ekonomske in monetarne unije, to je usklajevanje, ki služi ciljem ekonomske in monetarne unije tako v zvezi z makroekonomskimi politikami kot vez med makroekonomskimi politikami in strukturnimi politikami.

Kadar Komisija govori o usklajevanju, ima v mislih tako vrsto usklajevanja. Menim, da tveganje recesije, s katerim se srečujemo v sedanjih razmerah, kaže, da je usklajevanje prednostno področje in da je ekonomska in monetarna unija pravi instrument za to.

Jean-Claude Juncker, predsednik Evroskupine. – Gospod predsednik, bom zelo kratek, saj večine najaktivnejših udeležencev v razpravi ni več v dvorani. Torej ni potrebe, da bi jim odgovarjal.

Za ostale pa bi rad rekel, da je name napravilo velik vtis soglasje, ki se je oblikovalo v razpravi v Evropskem parlamentu, saj so skoraj vsi govorniki soglašali, da je evro uspeh. Vesel sem, da pravijo tako tudi poslanci iz držav evrskega območja. Z veseljem ugotavljam, da tak opravijo tudi tisti, ki si želijo, da bi se njihove

države včlanile v evrsko območje. Ugotavljam, da so tisti, ki že ves čas govorijo, da je vse, kar napravimo, popolna neumnost, svoje poglede ohranili, kar ne pomeni nič drugega, kot da tako o nas mislijo na splošno. Torej v Parlamentu ni nič novega, razen tega, da se je v naše razprave prikradel kanček negotovosti – če uporabim vljuden izraz. To negotovost je povzročila finančna in gospodarska kriza, ki jo preživljamo.

Na tem mestu bi rad povedal dve stvari v odgovor več govornikom. Nihče v Evropi ni radikalni zagovornik prekomernega uravnoteženja proračunov. Nihče. Reformirali smo Pakt stabilnosti in rasti. Nekateri člani vaše zbornice se z reformami Pakta niso strinjali. Danes so najglasnejši pri hvali modrosti te odločitve iz marca 2005, ko smo v tolmačenje Pakta stabilnosti in rasti vnesli več ekonomske razsežnosti. Ta razsežnost omogoča danes državam članicam in njihovim proračunom bolj sproščeno dihati, čeprav vstopamo v fazo, ki sicer ne pomeni depresije, pač pa zapleta možnosti uravnoteženja javnih financ.

Države članice, ki so v preteklih letih marljivo uravnovešale svoje proračune, imajo zdaj dovolj rezerv za reagiranje na sedanjo gospodarsko krizo, ki zajema tudi strukturne vidike, s katerimi se soočamo sedaj. Države članice, ki so bile manj marljive, pa imajo več težav s sproščanjem proračunskih sredstev, ki bi jih potrebovale za odzive na krizo, ki jo doživljamo prav zdaj.

V celotnem evrskem območju pa se moramo odzivati na krizo, kar zadeva ekonomsko politiko. Ni dovolj le govoriti o stabilnosti proračunov. Ni dovolj usmerjati naše napore zgolj na finančno krizo. Jasno je, da mora evrsko območje poskrbeti za odločen in usklajen odziv na gospodarsko krizo. Na voljo imamo nekaj tednov; v tem času moramo zbrati vse elemente, ki jih potrebujemo za analizo in ukrepanje, tako da bomo lahko oblikovali omenjeni praktični in odločni odziv. Vsi, ki zagovarjajo več usklajevanja ekonomskih politik, pa pri prizadevanjih v tej smeri ne morejo pričakovati odločitev ekonomske politike, za katere svojih kolegov v Evroskupini niso pooblastili.

V Parlamentu je preprosto pozivati k usklajevanju ekonomskih politik. V skladu s Poslovnikom vam predlagam, da sestavite medskupinsko besedilo, v katerem bodo velike politične skupine v imenu Parlamenta zahtevale od vlad držav članic, naj prenehajo z razglashanjem svojih ukrepov ekonomske politike, preden jih posredujejo kolegom iz Evroskupine.

Zahtevajte od svojih vlad – v tej dvorani je to preprosto zahtevati –, zahtevajte torej od svojih vlad, naj spoštujejo načelo usklajevanja ekonomskih politik. Sestavite medskupinsko resolucijo, pa bomo videli. V dveh, treh, štirih mesecih bomo videli, ali bodo vlade – in politične stranke, ki jim pripadate, so pogosto tudi v vladah, na katere boste naslovili zahtevo – izpolnile vašo zahtevo. To bi bilo verodostojno, modro, logično, racionalno in dosledno.

Zato pravim, da potrebujemo čvrst in usklajen ekonomski odziv na dogajanja, ki se vedno bolj razvijajo v gospodarsko krizo. Kar zadeva politiko plač, pa žal ne morem povedati vsega, kar bi želel povedati, pač pa zgolj to, kar je vredno povedati.

Prav imate, ko pravite, da so socialdemokratske in zelene vladne koalicije v Nemčiji vodile take politike plač, da se je kupna moč nemških delavcev zmanjšala. Stanje se je od takrat izboljšalo. Enaka pripomba velja tudi za Francijo, ki v tistem obdobju – med leti 1998 in 2002–2003 – tudi ni imela reakcionarne vlade. Kot je meni znano, je bilo prav nasprotno. Vsekakor bi nekaterim ljudem pri komentarjih nekaj samokritike samo koristilo.

Kar zadev druge stvari, smo pri obdavčenju hranilnih vlog tri leta pred časovnim načrtom, za katerega smo se dogovorili. Popolnoma prav imate, gospod Jonckheer, ko pozivate k razširitvi nabora finančnih produktov, ki naj jih zajame ta direktiva. Kar se tiče davčnih oaz, naj se vsak v domačem jeziku pogovori z lastno vlado in ugotovi bo, kje ga čaka delo.

Pervenche Berès, poročevalka. – (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, hvala za to razpravo. Prepričana sem, da je razprava soliden prispevek Evropskega parlamenta k temu, kar pričakujemo, komisar, gospod predsednik Evroskupine, da boste uveljavili prek okvirnega načrta.

Gospod Juncker, rekli ste: „Če bi se le skupine lahko dogovorile med seboj!“ No, skupine se bodo dogovorile med seboj: jutri bodo glasovale za točki 61(d) in 61(g), v katerih zahtevamo natančno to, k čemur nas pozivate. Torej lahko na to računate, ko se boste jutri sestali z ministri za gospodarstvo in finance.

Rekli ste nam: „Ni poročil o razlikah“. Morda nimamo podrobnega poročila, nekaj pa je gotovo: v evrskem območju nismo dočakali konvergence, kakršno smo pričakovali, in gospa Ferreira je to podkrepila s konkretnim primerom.

Glede nasprotij med državami članicami, gospod predsednik Evroskupine, moram še enkrat povedati, da ne morem soglašati z vami. Nimam časa za tiste, ki zahtevajo usklajevanje, kadar jim to ustreza, nato pa ga zavračajo in se zavzemajo na nacionalno suverenost, ko jim bolj ustreza le-ta. Vprašanja usklajevanja ekonomske politike je vprašanje skupnih interesov, stanje, v kakršnem se nahajamo zdaj, pa je nesprejemljivo: v ZDA jim je že uspelo izvesti dva Paulsonova načrta, za Evropo pa nam pripovedujete, da potrebujete še nekaj tednov, da boste lahko nastopili pred prebivalci Evrope, ki čakajo na vaše odzive. Vsi moramo združiti svoje sile in Komisija ima danes v rokah možnosti za nadaljnje delovanje na podlagi predlogov Evropskega parlamenta. Upam, da bod naš glas slišala in podprla.

Werner Langen, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, rad bi nadaljeval tam, kjer je ministrski predsednik končal. Prepričan sem, da je prožnost, ki jo izkazujejo evrsko območje in 27 držav članic v zadnjih tednih, zelo dober začetek. Zdaj je potreben nadaljnji razvoj in ne dvomim, da bomo na pravi poti, če bodo le države članice sprejele, kar sta nama povedala oba.

Rad bi se zahvalil vsem za prispevke. Gospod Hoppenstedt je navajal izjave iz prve razprave o evru, ko so ga označevali kot nedonošenčka. Danes, po 10 letih, se je razvil v krepkega fanta – evro je v mojem maternem jeziku moškega spola, nemška marka pa je bila ženskega spola – ki je s samimi dobrimi ocenami zaključil osnovno šolo in se zdaj vpisuje na srednjo šolo. Videli bomo še, ali mu bo tudi v prihodnje uspelo premagovati ovire, osebno pa sem glede tega precej optimističen. Besede gospoda Beazleya, da celo britanski konservativci resno razmišljajo o pristopu k evru, so precejšnja novost. Glede tega pa lahko rečemo le, da tudi se tudi Združenemu kraljestvu ne bo moglo priključiti evru zastoj: izpolniti boste morali svoje obveznosti v zvezi z uskladitvijo in ureditvijo finančnih trgov in izpolniti minimalne zahteve glede uskladitve.

V tem smislu smo na pravi poti. Rad bi se zahvalil Komisiji, še zlasti gospodu Almunii, in predsedniku Evroskupine, za zgledno sodelovanje. Glede vaših predlogov in pobud vas bomo držali za besedo. Želimo si sodelovati z vami.

(Aplavz)

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo v torek, 18. novembra 2008, ob 12.00.

22. Uporaba načela enakega plačila za ženske in moške (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0389/2008) gospe Bauer, v imenu Odbora za pravice žensk in enakost spolov, s priporočili Komisiji o uporabi načela enakega plačila za ženske in moške (2008/2012(INI)).

Edit Bauer, poročevalka. – (SK) Razlike v plačilu glede na spol niso nič novega. Več kot petdeset let že člen v Rimski pogodbi prepoveduje diskriminacijo na podlagi spola pri plačilu, od leta 1975 pa velja Direktiva 117, ki od držav članic zahteva uveljavljanje načela enakega plačila za enako delo. Seveda drži, da ne izvirajo vse razlike v plačilu iz diskriminacije. Po zakonu velikih števil pa stalnih razlik med bruto urno plačilno postavko ni mogoče razložiti.

Med letoma 1995 in 2006 so po podatkih Eurostat razlike v urnih plačilih padle s 17 na 15 %, in to v obdobju, ko je večina univerzitetnih diplomantov ženskega spola.

Morda je trend res padajoč, ni pa premica. Po raziskavi Dublinske fundacije iz leta 2007, ki je zajela štiri države članice Evropske unije, se razlika dejansko širi. Če bi se razlika v plačilu manjšala s sedanjo hitrostjo, ne da bi se vmes od časa do časa spet povečala, bi se plačila morda izenačila v kakšnih sedemdesetih letih.

Lahko rečemo, da sedanja zakonodaja na tem področju ni prav posebej učinkovita. Razlogi za razlike v plačilu so različni. So tako sistematične kot posamične narave. Sektorsko, vertikalno in horizontalno ločevanje, razvrstitev poklicev, pogoji za vzpostavljanje ravnovesja med delom in življenjem ter stereotipi – vsi ti dejavniki imajo pomembno vlogo pri ohranjanju razlike pri plačilu, ki se kasneje prenesejo v razlike pri pokojnini, končni rezultat pa je, da je revščina ženskega spola, kot pravimo.

Razlike pri plačilu imajo tudi individualne razsežnosti. Po raziskavi Komisije se te razsežnosti povečujejo s starostjo, delovno dobo in izobrazbo. Statistike nadalje kažejo, da so razlike najmanjše pri mladih ljudeh. Razlika se pojavi po rojstvu prvega otroka in vrnitvi matere s porodniškega dopusta.

V povezavi z demografsko krizo, ki nam preti, ta problem, ki je sicer tudi pomemben dejavnik pri gospodarski konkurenčnosti, odpira tudi globok moralni problem, ki ga ne smemo prezreti.

Današnje vprašanje je, kaj lahko Evropski parlament naredi za rešitev stanja. Na eni strani ugotavljamo stalen problem, na drugi strani pa imamo precej neučinkovito zakonodajo. Ob tem pa seveda ne smemo spregledati dejstva, da razlogi za razlike pri plačilu daleč presegajo področje zakonodaje.

Evropski parlament pa ima na voljo le en instrument – zakonodajo. Vsakdo, ki nastopa na tem področju, nosi svoje lastne odgovornosti, naša odgovornost pa je poslati jasen signal, da hočemo boljše in učinkovitejše zakone za vzpostavitev bolj poštenih pogojev na trgu dela.

PRESEDSTVO: GOSPOD SIWIEC

podpredsednik

Vladimír Špidla, član Komisije. – (CS) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Komisija pozdravlja samoiniciativno poročilo o načelu enakega plačila za moške in ženske in poročevalki čestitam za kakovostno opravljeno delo.

Tudi Komisija, enako kot Parlament, meni, da 15-odstotna razlika pri plačilu med ženskami in moškimi v današnji Evropi ni sprejemljiva. Seveda moramo biti previdni in ne smemo spregledati dejstva, da ta kazalec primerja relativne razlike med bruto urnimi zaslužki žensk in moških v gospodarstvu kot celoti. Torej ne meri zgolj neposredne diskriminacije, pač pa je kazalec vseh dejavnikov in vseh prikrajšanosti, ki jih trpijo ženske še pred vstopom na trg dela in nato ves čas poklicne kariere.

Sporočilo Komisije iz julija 2007 je ugotovilo, da je zakonodaja Skupnosti učinkovita pri odpravljanju neposredne diskriminacije – z drugimi besedami, v primerih, kjer je plačilo za enako delo za ženske nižje kot za njihove moške sodelavce. Zakonodaja pa je manj učinkovita pri zagotavljanju spoštovanja načela enakega plačila za delo enake vrednosti.

Na podlagi podrobne analize je Komisija ugotovila, da bi bilo mogoče razmišljati o taki spremembi zakonodaje Skupnosti, ki bi zagotovila predvsem izključitev tako neposredne kot posredne diskriminacije na podlagi spola iz vseh sistemov določanja plač.

Komisija je napovedala, da bo v letu 2008 preučila zakonodajo Skupnosti z vidika učinkov zakonodaje na področju razlik pri plačilu in da bo predlagala potrebne spremembe. Prej omenjena podrobna analiza je sedaj v teku in ne morem napovedati, kakšne rezultate bo dala. Da bodo rezultati kakovostni, je Komisija v delo pritegnila zunanje strokovne svetovalce, pa tudi obsežne strokovne zmogljivosti in znanje teles, ki se ukvarjajo z enakostjo spolov, v državah članicah.

O vmesnih rezultatih analize bomo razpravljali na delavnici v prvem četrtletju 2009, ki bi se je morale udeležiti vse zainteresirane strani, med njimi države članice, pravni strokovnjaki, državna telesa, ki delujejo na področju enakosti spolov, socialni partnerji in civilna družba.

Na ta proces bo odločilno vplivala tudi drža Parlamenta. Pomembno je, da nobeno vključeno zakonodajno telo ni izrazilo jasnega mnenja, da bi bile potrebne hitre spremembe obravnavane zakonodaje. Prav tako pomembno je, da se konkretna priporočila Parlamenta glede sprememb nanašajo na področja, ki jih je večina zainteresiranih strani označila kot problematična, med drugim na preglednost prejemkov, ocenjevanje dela in sankcije.

V zaključek: soglašamo s Parlamentom, da je tako velika razlika pri plačilih med ženskami in moškimi v Evropi nesprejemljiva. Komisija meni, da je zdaj pravi čas za zaokrožitev analize, oceno in načrtovanje naslednjih korakov, ki bodo pripeljali do konkretnjših rezultatov.

Donata Gottardi, pripravljavka mnenja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve. – (IT) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, resnično sem ponosna na delo, ki smo ga opravili v Parlamentu, in na to, da zna Parlament uporabiti svoje pristojnosti predlagatelja zakonodaje.

Poročilo, o katerem bomo glasovali, obravnava ključno vprašanje, temeljno načelo evropskega pravnega reda: načelo enakega plačila za moške in ženske na delovnem mestu. To ni le temeljno načelo, pač pa tudi prvo, vsaj časovno, med načeli enakosti. Vemo, da ga je vsebovala že Rimska pogodba, vemo, da se uporablja že od prvih sodb Sodišča Evropskih skupnosti, da je zakonsko urejeno že v direktivi iz leta 1975, in ponovno zakonsko urejeno pri preoblikovanju te direktive leta 2006, da je predmet stalnih študij in raziskav, kot je povedal tudi sam komisar, in stalnih zahtev za njegovo uveljavljanje.

Zakaj torej se danes vračamo k njemu in ga obravnavamo tako na široko in na globoko? Razlogov je precej: prvič, ker se nočem sprijazniti s pogostim nespoštovanjem načela, o čemer pričajo vse statistike, in drugič, ker verjamemo, da se je treba s skrajno krivico, ki jo trpijo ženske vseh poklicev v vseh državah Evropske unije na vseh ravneh in v vseh panogah, spopasti, dejstvo pa je, da razpoložljivi instrumenti pri tem ne zadoščajo, drugače bi nam ta trend v vsem tem času gotovo že uspelo obrniti.

In končno, ker verjamemo, da je čas, da začnemo razlike pri plačilih obravnavati resno, predvsem pa jih ne smemo več obravnavati kot nesrečno naključje v poklicnem življenju žensk. Kaj torej zahtevamo? Od Komisije zahtevamo konkretno, primerno direktivo o razlikah pri plačilu na splošno, ampak to š eni vse – direktivo ne samo zahtevamo, pač pa Komisiji pošljamo natančna priporočila zanjo. Zgradili smo most, ki nas bo popeljal k resničnim spremembam, in menimo, da je za trdnost tega mostu potrebnih osem stebrov.

Prvič in predvsem, želimo predpisati opredelitev diskriminacije pri plačilu; ni dovolj obravnavati zgolj bruto urne postavke, saj ta opisuje samo neposredno diskriminacijo, to neposredno diskriminacijo pa smo že premagali. Ni torej naključje, da vse raziskave, ki obravnavajo celotno sliko, opozarjajo na skrajšani delovni čas in nas navajajo k obravnavi neposrednega in posrednega ločevanja, diskriminacije ter horizontalnega in vertikalnega ločevanja.

Zahtevamo primerljive, uporabne, enotne in popolne podatke. Vse prepogosto naletimo na manipulacijo s podatki in njihovo skrivanje, ki ju omogočajo sistemi razvrščanja delovne sile na podlagi stereotipnih v zgodovino zazrtih ustrojev del in nalog. Verjamemo, da organizacije na področju enakosti spolov odigrajo ključno vlogo pri spopadu z diskriminacijo, z osveščanjem in usposabljanjem sodstva ter socialnih partnerjev.

Hočemo uvesti konkretne kazni, pri tem pa upoštevamo, da so potrebni tudi preventivni ukrepi; potrebujemo aktivno delovanje in integracijo, torej pravo enakost med spoloma. Upam, da bo zbornica sprejela besedilo v celoti, saj bomo z natančnejšimi in podrobnejšimi predlogi Komisiji samo pospešili nadaljnje dogodke. Tako vsaj upamo: o enakem plačilu ni dovolj samo govoriti ali pisati, hočemo, da postane resničnost.

Anna Záborská, v imenu skupine PPE-DE. – (SK) Najprej bi rada iskreno čestitala gospe Bauer za predloženo besedilo. Kot je rekla že gospa Bauer, razpravljamo o zadevi, ki je stara toliko kot Rimska pogodba. V petdesetih letih se je spremenilo bore malo.

Vprašanje enakega plačila za enako delo za ženske in moške prihaja na plan v osupljivo rednih presledkih, zlasti v predvolilnem obdobju. Ko Odbor za pravice žensk in enakost poslov predlaga kazni za podjetja, ki ne spoštujejo temeljnih načel plačila, to sproži ugovore na podlagi načela subsidiarnosti, kot da bi to načelo upravičevalo neenakost.

Prejšnji teden sem se udeležila ministrske konference v Lillu. Pobuda francoskega predsedstva za razpravo o tej temi je bila sicer hvalevredna, vendar je spodbudila zelo malo konstruktivnih predlogov rešitev iz držav članic. Statistike kažejo, da neenakost plačila za ženske nastopi predvsem po rojstvu prvega otroka.

Nacionalne in evropske politike za vzpostavitev ravnotežja med družinskimi in poklicnimi ambicijami ne bi smele dopuščati odpiranja novih razlik med zaposlenimi, ki imajo družinske obveznosti, in tistimi, ki niso poročeni oziroma nimajo otrok, zato tudi nimajo takšnih družinskih obveznosti. To je najprej in predvsem vprašanje socialnega modela, ki ga želimo vzpostaviti.

Predlagam, da sklenemo koalicijo z gospodarskimi podjetji. Če vodilni v podjetjih ne bodo pripravljene delovati v tesnem partnerstvu z nami pri spodbujanju enakosti plačil, se bon a tem poročilu preprosto samo nabiral prah.

Lissy Gröner, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, osuplja me, da imajo ženske tolikšno potrpljenje z nami. O neenakosti govorimo že 50 let, spremenilo pa se ni še nič pomembnega. Številke govorijo same zase: 15 % manj za enako delo, Tako so ženske prikrajšane za pravično plačilo, saj, če pogledamo na zadevo z druge strani, morajo ženske delati četrtno časa dlje, da zaslužijo enako denarja. Kje je naše mesto v Evropski uniji?

Države članice bi morale glede tega narediti več in vesela sem, da gospod Špidla sprejema predloge Parlamenta in izraža voljo za zakonodajne ukrepe. Očitno ni nobene druge možnosti. V Nemčiji, eni od največjih držav članic Evropske unije, znaša razlika pri plačilu v zasebnem sektorju 23 %. To je nesprejemljivo in pomeni, da smo na repu EU.

Dobro vemo, da so Francija in skandinavske države že sprejele pozitivne ukrepe. To je bistvo. Pozivamo socialne partnerje k ukrepanju in Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu poziva k preglednosti

v podjetjih, tako da bodo jasno vidne tudi nagrade in jih bo mogoče upoštevati v uradnih ocenah in bomo lahko zadeve bolje obvladali. Redni pregledi plač lahko služijo za ugotavljanje uspeha oziroma neuspeha boja proti diskriminaciji pri plačilih.

Po mojem mnenju se v Nemčiji ne bo mogoče izogniti zakonu za zasebna podjetja. Pritisniti moramo na države članice, da bodo uvedle predpise o najmanjši plači, da se bo mogoče zanesti, da lahko ženske zaslužijo dovolj za preživetje, saj je to najboljša zaščita pred revščino na stara leta.

Kakorkoli že, za ohranitev jasnosti besedila gospe Bauer pozivam Skupino Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, naj umakne spremembe, ki zahtevajo brisanje delov besedila, saj bi to samo razvodenilo poročilo. Raje se držimo jasnega in odločnega jezika.

Siiri Oviir, v imenu skupine ALDE. – (ET) Komisar, predsednik, kolegi. Poročevalka, gospa Bauer, je rekla, da je revščina ženskega spola. Ponoviti moram tudi, da je že leta 1957 člen 119 Rimske pogodbe vseboval načelo, da morajo moški in ženske za enako delo prejeti enako plačilo. Danes, v letu 2008, pa ženske v Evropski uniji zaslužijo v povprečju 15 % manj kot moški, v moji domovini, Estoniji, pa celo 25 % manj kot moški.

Neenakopravnost pri plačilu znatno vpliva na položaj ženske na ekonomskem in socialnem področju, v času aktivne delovne dobe in kasneje. Zvišuje tudi tveganje revščine pri ženskah, zlasti v enostarševskih družinah. Neenakost med plačili za moške in za ženske pogosto void tudi v neenakost med moškimi in ženskami glede pokojnin. Samske upokojenke so pogosto izpostavljene tveganju revščine.

Zato podpiram stališča, ki jih predlaga poročilo, to je, naj Evropska komisija do 31. decembra 2009 predstavi zakonodajni predlog v zvezi s pregledom sedanje zakonodaje z vidika načela enakega plačila za moške in za ženske. Sprejeli smo že vse preveč zakonodajnih aktov in čakali vse predolgo, rezultati pa niso kaj posebnega.

Čas je pokazal, da tega problema ni mogoče rešiti zgolj z zakonodajo Evropske unije. Ena od pomembnih možnosti rešitve problema bi lahko bila zagotovitev pomembnejšega mesta te tematike v političnih akcijskih načrtih. Le učinkovita kombinacija politik, ki obsega več zakonodaje in večjo učinkovitost zakonodaje, obenem pa tudi imenuje nosilce odgovornosti, nam lahko pomaga najti ustrezen rešitev tega problema.

Rada bi se zahvalila poročevalki za poudarke na zelo pomembnih vidikih v njenem poročilu, vsem pa se zahvaljujem za pozornost.

Hiltrud Breyer, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, drži, da v 50 letih od podpisa Rimske pogodbe nismo dosegli kaj prida napredka glede enakosti žensk na trgu dela. Številke so zastrašujoče: 80 % zaposlenih s skrajšanim delovnim časom je žensk, redno je zaposlenih le 57 % žensk, pri moških pa ta delež znaša 72 %. Neenakost pri plačah ostaja na isti ravni od leta 2003, od leta 2000 pa se je zmanjšala za pičel 1 %. To so zastrašujoče številke in vsi med nami se pritožujemo nad njimi. Omenili smo tudi že dejstvo, da so ženske dvakrat prikrajšane, saj se ta neenakost pri plači prenaša tudi na neenakost pri pokojninskih pravicah in pri ravni socialnega varstva, imamo pa tudi davčne in socialne sisteme, ki še vedno kaznujejo ženske, na primer tako kot v Nemčiji, kjer davčni sistem neporočene pare in družine z dvema dohodkoma obravnava neugodno.

Komisija je izjavila, da bo pripravila zakonodajne predloge, ampak, zakaj tako pozno? Zakaj je moralo preteči toliko let tega parlamentarnega mandata brez kakršnega koli predloga na tem področju? Parlament je že večkrat zahteval predloge. Glede kvot smo zagovarjali uvedbo zakonskih zahtev. Imamo tudi države članice, na primer Švedsko, ki so si zastavile cilje z roki. Zakaj vendar ne izkoristimo možnosti, ki nam jih omogočajo zahteve za enakost spolov, za pritisk na države članice, naj se potrudijo odpraviti sramotno razliko pri plačilu? Slišali smo že, da ima Nemčija, ki žal zaseda tretje najslabše mesto, razliko pri plačilu sramotnih 23 %. Prav tako moramo jasno povedati, da bodo predpisi o najmanjši plači vnesli spremembe predvsem v panogah, v katerih delajo predvsem ženske. Prav tako pa moramo zbrati pogum, da bomo jasno povedali ...

(Predsednik je prekinil govornico)

Ilda Figueiredo, v imenu skupine GUE/NGL. – (PT) Razvrstitev dela s prenizkim plačilom je že od nekdaj eno od razširjenih orodij kapitalizma pri stopnjevanju izkoriščanja delavcev. To zadeva zlasti ženske delavke, zato pomeni tudi razvrstitev materinstva.

Ni sprejemljivo, da je, več kot 30 let po sprejemu direktive o enakem plačilu za moške in ženske, stopnja diskriminacije še vedno visoka, zlasti posredne diskriminacije v obliki negotovosti delovnih mest, ki zadeva

posebej ženske in mlade ljudi. V nekaterih državah z visoko stopnjo brezposelnosti, med katere spada tudi Portugalska, se povprečne razlike pri plačilih med moškimi in ženskami še povečujejo in v zasebnem sektorju že presegajo 25 %, kar pomeni, da je revščina še vedno ženskega spola, tudi med upokojenci.

Evropska komisija in države članice morajo sprejeti potrebne ukrepe za boljše vrednotenje dela, odpravo razlik pri plačilih in odpravo stereotipov v zvezi z delovnimi mesti in panogami, kjer je diskriminacija žensk stalna praksa. Poklice in panoge, v katerih prevladujejo ženske, na primer trgovino na drobno, storitvene dejavnosti in nekatere industrijske panoge, je treba ovrednotiti višje.

Izkušnje kažejo, da rastoča brezposelnost slabi tudi pravice žensk, stopnjuje izkoriščanje delavcev in stopnjuje diskriminacijo.

Zato zahtevamo novo politiko, ki bo dajala prednost zaposlovanju s pravicami, boju proti diskriminaciji ter zaščiti materinstva in očetovstva kot temeljnih družbenih vrednot.

Zato podpiramo poročilo, ki smo mu predlagali nekaj sprememb, ki poudarjajo pomembno vlogo kolektivnih pogajanj v boju proti diskriminaciji žensk, nenazadnje glede dostopa do trga dela, plačila, pogojev dela, poklicnega napredovanja in poklicnega usposabljanja.

Urszula Krupa, v imenu skupine IND/DEM. – (PL) Gospod predsednik, osnutek poročila o enakem plačilu za moške in ženske vsebuje nekaj utemeljenih točk glede enakega plačila za delo enake vrednosti. Enakost pri plačilu je nujna, tako kot ustrezna plačila pri delih, pri katerih prevladujejo ženske zaradi psiholoških in fizičnih danosti.

Učinkovitost določb, zapisanih v množici nesmiselno podvajajočih se dokumentov je odločilno odvisna od učinkovitega izvrševanja zakonodaje v državah članicah. Izvrševanje pa zna biti precej težavno v prevladujočem zasebnem sektorju, kjer večina vodilnih delavcev pazi predvsem na dobičkonosnost podjetij in ne upošteva nikakršnih etičnih in moralnih načel, obenem pa preprečuje delovanje sindikatov, ki želijo ščititi delavce in sodelovati pri plačnih pogajanjih. Problem neenakega plačila torej spada v sklop diskriminacije šibkih.

Ne rabimo nikakršnih znanstvenikov ali strokovnjakov za ugotovitev, da je diskriminacija predvsem rezultat levičarskih materialističnih ideologij, preziranja etičnih načel, opuščanja osebnega razvoja, sebičnosti, pohlepa, izkoriščanja šibkih in revnih, ne le kar zadeva plače, pač pa tudi kar zadeva v Evropski uniji vedno bolj prevladujočo prakso, ki se širi tudi v najbolj revne in šibke države, diskriminacije katolikov in oseb, katerih pogledi se razlikujejo od pogledov, ki jih zahteva predpisana politična korektnost.

Gabriele Stauner (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, dejstvo, da so ženske za enako delo še vedno manj plačane kot moški, je žalostna zgodba Evropske skupnosti.

To je res popolnoma nerazumljivo, saj je zadeva zakonsko jasno urejena. Od ustanovitve Skupnosti leta 1957 – kot smo danes že večkrat slišali – je načelo zapisano v Rimski pogodbi kot pravica, ki je je mogoče neposredno uveljavljati. Z drugimi besedami, vsaka ženska lahko to pravico uveljavlja neposredno pri Sodišču Evropskih skupnosti: EU ne pozna nobene močnejše pravne zaščite od te. Pri uveljavljanju tega načela pa zaostajamo v povprečju za 20 %. Zato je nujno – kot predlaga Komisija – uveljavljati to načelo prek sekundarne zakonodaje.

Razmere tudi na tem področju kažejo na razliko med zakonodajo in življenjem. Ljudje, ki so odvisni od delovnega mesta in plače – med njimi je veliko žensk – pogosto sploh ne upajo zahtevati svojih osnovnih pravic, da jih ne bi vrgli iz službe. Torej ne moremo preprosto ponovno pozvati k odgovornosti podjetij, češ da že spodobnost narekuje enako obravnavo žensk pri plačilu. Velja pa, da mora neposlušnež občutiti vsaj palico. Zato zagovarjam hude in dosledne kazni za kršitelje zakona. Še zlasti države članice se morajo te zadeve končno resno lotiti, poiskati podjetja, ki kršijo to načelo in jih kaznovati, na primer prek zakonodaje o javnih naročilih.

Na Komisijo bi rada naslovila drobno kritiko: morda je bil proces v tem primeru malce ohlapen in morda ste preveč pozornosti posvečali podjetjem. Čestitam gospe Bauer za njeno poročilo.

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Gospod predsednik, komisar, tudi jaz bi želela čestitati poročevalki za opravljeno delo. Gre za zelo tehtno poročilo, če upoštevamo, da je razlika pri plačilu v Evropski uniji stvarnost in da bi jo morali odpraviti. Nesprejemljivo je, da ženske zaslužijo 15 % manj od moških, v zasebnem sektorju pa lahko ta razlika doseže tudi 25 %.

Proti razlikam pri plačilu se je težko boriti, saj izvirajo iz posredne diskriminacije: večino negotovih delovnih mest in delovnih mest s skrajšanim delovnim časomasedajo ženske.

Kaj bi morali storiti? V bistvu moramo spodbujati politike enakih možnosti, katerih cilj je usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, pa tudi politike zmanjševanja števila najslabše plačanih del ter zviševanja plačila na takih dela, ki jih večinoma opravljajo ženske.

Zato bi rada med priporočili iz poročila – ki so vsa zelo pomembna – posebej opozorila na priporočilo za spremembo Direktive o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu z vključitvijo navedbe razlike pri plačilu, ter na priporočilo za spremembo okvirnega sporazuma o delu za skrajšani čas, kjer so razlike največje.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, komisarju Špidli bi želel povedati, da bi bilo po mojem mnenju v zakonodajne ukrepe proti diskriminaciji pri plačilu ob odličnih predlogih iz poročila gospe Bauer prav vključiti tudi vprašanje diskriminacije pri pokojninah. Le-ta je morda res nekoliko bolj prefinjena, posrednejša oblika diskriminacije, je pa posebej obsojana vredna v državah, kakršna je Italija.

Gre tudi za diskriminacijo glede upokojitvene starosti, zadevo, ki jo je Evropska komisija že obravnavala in ki jo moramo po mojem mnenju upoštevati. Leta 2004 je Evropska komisija opozorila italijansko vlado, da razlike pri upokojitveni starosti niso sprejemljive: 60 let pri ženskah in 65 let pri moških, kar lahko štejemo za sprejemljivejšo starostno mejo. Radikalci smo skupaj z Emmo Bonino skušali na vse načine opozoriti javno mnenje, vlado, opozicijo in politične stranke, da je treba to razlikovanje odpraviti. To se ni zgodilo.

Po zaslugi Evropske komisije je Sodišče dne 13. novembra končno razsodilo, da je diskriminacija nezakonita in da pomeni kršitev Pogodb ter zakonodaje Skupnosti. Najbolj zaskrbljujoča pa je argumentacija v obrambo diskriminacije, ki se jo poslužujejo v Italiji. Italija je trdila, da jo utemeljuje cilj odprave sedanje socialne in kulturne diskriminacije žensk – z drugimi besedami, da diskriminacija na trgu dela pač obstaja. Za odpravo ene vrste diskriminacije se vzpostavi drugo vrsto diskriminacije, po kateri se morajo ženske upokojevati prej kot moški. Po mojem taki pojavi terjajo posredovanje, saj jih je treba odpraviti na evropski ravni.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Gospod predsednik, najprej bi se rada zahvalila gospe Bauer za pomembno in konstruktivno poročilo, ki ga v celoti podpiram. Drugič, eden od kolegov poslancev je pred kratkim omenil, da so ženske šibke. Rada bi povedala, da ženske niso šibke. Šibke jih dela patriarhalni ustroj družbe.

Direktiva EU o enakem plačilu je v veljavi že 30 let. Kljub temu ženske še danes niso enakovredne moškim – tako glede plačila kot glede vpliva – niti v družbi niti na delovnem mestu. Kljub temu, da so ženske na splošno više izobražene, v povprečju zaslužijo 15 % manj kot moški za enako ali podobno delo. Torej je očitno, da samo izboljšanje zakonodaje ne bo zadostovalo za odpravo diskriminacije pri plačilu. Razlika med ženskami in moškimi glede plačila je konec koncev samo še en znak neprestane diskriminacije žensk prav na vseh področjih. Ni dovolj, da smo slabše plačane za enako delo, pogosto smo prisiljene sprejeti neobičajno delo ali delo s skrajšanim delovnim časom ipd. Diskriminacija pri plačilu spremlja ženske skozi vse življenje, običajno v starosti trpimo tudi slabše pokojninske pogoje ter razmere.

Skrajni čas je za skupni nastop proti diskriminaciji žensk.

Godfrey Bloom (IND/DEM). – Gospod predsednik, na žalost večina politikov ne razume pravilno vzrokov razlik med spoloma glede plačila. Osnovna podmena, sicer zmotna, odraža pravljico, da zaposlovanje uravnava povpraševanje, torej delodajalci. To sploh ni res. Tisti, ki se zavzemajo za to, da bi ženske na navidez enakih delovnih mestih prejemale enako plačilo kot moški, spregledujejo dejstvo, da posameznik ni ekonomska enota.

Ob vsej že zdaj preobsežni delovni zakonodaji, ki jo običajno sestavljajo ljudje brez omembe vrednih izkušenj v poslovnem življenju, razlike pri plačilu ostajajo iz enega samega, preprostega razloga: zaposlitev je stvar povpraševanja in ponudbe, izbire sloga življenja, pogosto temelji na izbiri prioritete, želji po zgodnji upokojitvi, po bivanju v določenem delu države ali mestu, na potrebah, ki jih narekujejo konjički ali šport, ali potrebah, ki jih narekujejo otroci. Delodajalec in delojemalec skleneta medsebojno pogodbo, enako kot kupec in prodajalec pri kateri koli dobrini.

Komisija Združenega kraljestva za enakost in človekove pravice zaposluje znatno več žensk kot moških, uslužbenci pa v povprečju zaslužijo več kot uslužbenke. Strinjam se, da je imela dosedanja zakonodaja le omenjene učinke na to dinamiko. Sicer bi res lahko sprejeli zakonodajo proti ...

(Predsednik je prekinil govornika.)

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Hvala, gospod predsednik, komisar. Veseli me, da ta „ženska“ razprava teče pod vašim predstvom.

Cenim prizadevanje, ki ga je poročevalka, gospa Bauer, vložila v iskanje uravnoteženega pristopa pri oblikovanju priporočil Komisiji in v izboljšanje zakonskega okvira EU, zlasti v njeno učinkovitejše izvrševanje.

Zaradi razlik pri prenosu v notranji pravni red, uveljavljanju in tolmačenjih na ravni držav direktiva o uveljavljanju načela enakega plačila za moške in ženske ni mogla odpraviti plačilnih razlik med spoloma, ki so povezane predvsem s stopnjami poklicnega ločevanja.

Pozdravljam poudarek v poročilu, da materinstvo ne bi smelo škodovati ženskam, ki se odločijo prekiniti poklicno kariero, da bi skrbele za otroke. V vseh državah članicah bi morali straši najmanj eno leto od rojstva otroka prejemati pomoč v znesku, najmanj enakem neto zaslužku pred nastopom poročniškega dopusta, ta pomoč pa bi morala biti povezana s sistemom, po katerem bi se višina plačila računala ob upoštevanju delovne dobe. Materinstvo bi moralo ženski prinesiti ugodnosti, ne pa neugodnosti.

Enako pomembna je tudi izobrazba, saj lahko pomaga pri odpravljanju stereotipov o spolih in pri izboljševanju plačil na tistih nekaj delovnih mestih, na katerih zaenkrat še ni žensk.

Države članice bi morale vzpostaviti kampanje obveščanja, s katerimi bi osveščale delodajalce in delojemalce glede obstoječih ali možnih razlik pri plačilih na trgu dela v EU. Obenem je potrebno obveščanje o osnovnih ukrepih za kaznovanje delodajalcev, ki kršijo načelo enakega plačila za enako delo.

Verjamem, da bo na podlagi priporočil iz poročila, za katera še enkrat čestitam poročevalki, gospe Edit Bauer, Evropska komisija v sodelovanju z Evropskim parlamentom in državami članicami oblikovala zakonodajo, ki bo zares zagotovila enako plačilo za moške in ženske.

Gabriela Crețu (PSE). - (RO) Kolegice in kolegi, to poročilo je verjetno najtehtnejši dokument, kar smo jih sestavili v zvezi z razlikami pri plačilih. Zlasti priporočila, ki ga spremljajo, pomenijo korak naprej k dokončni uveljavitvi načela enakega plačila za delo enake vrednosti. Čestitati moram vsem, ki ste sodelovali pri poročilu. Zaenkrat se delo vrednoti na podlagi tradicij in pogajalski sposobnosti. Ko govorimo o pogajanjih, mislim na močne sindikate, ki bi lahko prisilili vlade in delodajalce k priznanju ustreznega plačila. Obe omenjeni merili delujeta ženskam v škodo.

Potrebna sta nam nediskriminacijski sistem vrednotenja dela in nova razvrstitev poklicev. Pozivamo države članice in Komisijo, naj se vendarle enkrat lotijo sprejema konkretnih ukrepov za zagotovitev enakosti spolov. Upajmo, da bodo to storile javno, s podporo klavzulam, ki so za evropske ženske najugodnejše, konec meseca v Parizu. Ne prepuščajmo pa se utvaram. Tudi po oblikovanju in uveljavitvi novega sistema bo le-ta zajemal le plačano delo. Ne bo odpravil dela, ki ga doma in v okviru sive ekonomije opravljajo zlasti ženske, brez razlik v plačilu, saj za to delo plačila niti ne prejemajo.

Věra Flasarová (GUE/NGL). - (CS) Komisar, gospe in gospodje, poročilo gospe Bauer ocenjujem kot velik uspeh. Neenakost med moškimi in ženskami glede plačil je ena od najtrdovratnejših oblik diskriminacije žensk. Kot je povedala gospa Bauer, so statistike o delovnih mestih pomanjkljive tako na državni ravni kot na ravni EU. To vprašanje sem tudi sama obravnavala v vrsti knjig in člankov, ki sem jih objavila v zadnjih letih. Nižje plačilo ženskam, ki opravljajo enako delo in imajo enake kvalifikacije ter produktivnost, žal povzroča globoko zakoreninjeno stereotipno prepričanje, kdo je tisti, ki naj bi materialno preživel družino.

Ta naloga je tradicionalno dodeljena moškim, vsi sistemi zaposlovanja, v zasebnem ali javnem sektorju, pa to prepričanje v glavnem tiho potrjujejo. Po globoko ukoreninjenem prepričanju moški s svojim prihodkom preživlja ne le sebe, pač pa vso družino, ženini prejemki pa so zgolj nekakšno dopolnilo družinskemu proračunu.

Čeprav je to težko verjeti, je ta iluzija tako trdovratna, da tudi uveljavitev enakih pravic na delovnem mestu ne zagotavlja preobrazbe na ravni kulture, zato moramo žal iskati poti za uveljavitev enakosti z zakonodajo. Zeto močno podpiram zamisel, da bi člen 29 Direktive 2006/54 razširili z natančnimi navodili za uporabo načela enakosti.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Gospod predsednik, komisar, poročilo gospe Bauer ne potrebuje nikakršnih dopolnitev od nas, saj že samo kaže pot k odpravi pojava, ki bi se ga morala naša družba sramovati in ki vzpostavlja začarani krog krivice, saj že otroci vidijo, da je njihova mati za enako delo

plačana manj od očeta, enako vidijo ženske delavke, da za enako delo dobijo manjše plačilo od moških sodelavcev.

Družba ta pojav dopušča in ohranja; ženske bi morale imeti na voljo pravna sredstva za popravilo svojih razmer, kjer in kadar je to potrebno, moč države pa bi morala poskrbeti za sprejem ustreznih ukrepov, ki bi upoštevali obdobja, namenjena skrbi za družino, obdobja brezposelnosti in obdobja bolezni, ki bi zagotovili pošteno obdavčitev, s katero bi odpravili neenako plačilo žensk za delo, ki bo moralo upoštevati ne le čas dela, pač pa tudi kakovost in druge elemente, ki jih ženske vnašajo v svoje delo.

Ponavljam, komisar, poziv gospoda Cappate k premisleku o vaših pogledih, pogledih Komisije, na spore, ki jih imajo nekatere države glede upokojitvene starosti za moške in ženske, tudi pred Sodiščem Evropskih skupnosti. Ti spori so bili v prid vsem ženskam, ne glede na to, ali so matere ali ne, seveda pa je pri materah še pomembneje upoštevati skupni čas, zlasti ker se pri izračunih časa dela zavzimate za upoštevanje celotnega življenjskega cikla.

(Predsednik je prekinil govornico)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Gospod predsednik, v Evropski uniji ženske zaslužijo povprečno 15 do 25 % manj kot moški. Poleg tega je plačni sistem, ki pri izračunu plače upošteva delovno dobo, neugoden za ženske, ki morajo pogosto prekiniti svojo kariero iz družinskih razlogov. Skrb za otroke, menjave službe in skrajšani delovni čas ženske neizogibno potiska v stalni strukturni zaostanek. Načela enakega plačila za enako delo ne smejo izkrivljati stereotipni pogledi na vloge spolov, ki so včasih znatno vplivali na izbiro poklica in izobrazbe, porodniški dopust oziroma prekinitev kariere iz družinskih razlogov pa ne sme biti podlaga za diskriminacijo žensk na trgu dela.

Direktiva o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu je nedeljivi del *acquis communautaire*, države članice pa jo morajo čim prej uveljaviti. Cilj odprave razlik pri plačilu mora biti v celoti vgrajen v delovno zakonodajo, redni pregledi enakosti plačil in grožnja kazni pa bi morali odpraviti vse vrste diskriminacije, še posebej diskriminacijo na podlagi spola.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Gospod predsednik, hvaležna sem gospe Bauer za odlično poročilo. Preprosto ne moreš verjeti, da danes razpravljamo o temi, ki je na dnevnem redu že od leta 1957, ko sta bila enaka obravnavanje moških in žensk ter enako plačilo za moške in ženske vklesana v Pogodbo. Evropska pravila in zakonodajo imamo že 30 let. Imamo okvirni načrt Evropske komisije za obdobje 2006–2010, med katerega ključne cilje spada tudi zmanjšanje razlik med moškimi in ženskami pri plačilih; ta cilj je, med drugim, tudi del Lizbonske strategije.

Kljub temu se razlika pri plačilih ne zmanjšuje. Prejšnjo soboto sem v časniku *The Times* celo prebrala, da so razlike med plačili moškim in ženskam v Združenem kraljestvu dosegle že 21,7 % v zasebnem sektorju in 13,8 % v javnem sektorju. Znakov izboljšanja ni mogoče opaziti – če vzamemo za primer mojo državo – v drugih državah članicah. Poročilo Svetovnega gospodarskega foruma o enakosti spolov za Nizozemsko kaže, da je ta država na seznamu enakega plačila za enako delo uvrščena šele na 88. mesto.

Zato je potrebno ukrepanje. V petek so ministri Francije, Češke republike in Švedske sprejeli akcijski načrt. Koliko akcijskih načrtov pa nam je pravzaprav še potrebnih? Gospa Bauer je v predloženi resoluciji nanizala množico priporočil, kar je odlično, a po mojem mnenju sta najpomembnejši dve nalogi. Najprej moramo zagotoviti uveljavitev enake obravnave in vzpostaviti mnogo strožji nadzor na tem področju – enakega plačila moških in žensk, na katerem temeljijo tudi naši sistemi socialnega varstva. Drugič – in rada bi vas jasno opozorila na to točko – priče smo razlikam med moškimi in ženskami glede pokojnin. Soočamo se s staranjem prebivalstva in če ženske ne bodo imele pokojnin, nas čakajo hudo žalostne razmere. Na to se moramo osredotočiti v prihodnosti.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Pozdravljam razpravo o tem poročilu. Neenakost med moškimi in ženskami pri plačilu je trdovratna, a nesprejemljiva. Naše razprave pa ne bi smeli omejiti na enako plačilo za enako delo. Upoštevati moramo širši zorni kot. Individualna narava dela je temelj vseh dejavnosti, pomembno pa je najti objektivni način ocenjevanja njegove vrednosti, z jasnimi pravili, merili in kazalniki, ki bodo prispevali k večji objektivnosti in odpravili diskriminacijo z jasnimi zakonodajnimi ukrepi. Pomemben element tega predstavlja vrednotenje poklicev in določanje njihove cene. Zaradi nizkega finančnega vrednotenja so nekateri poklici neprivlačni, moški se jih izogibajo, opravljajo pa jih ženske. Izboljšanje teh razmer bi pozitivno vplivalo na krepitev ekonomske neodvisnosti žensk. Nizka cena storitev na primer medicinskih sester ali učiteljic ni sprejemljiva, saj vrednost ne njihovemu pomenu za razvoj družbe. To je področje, kjer imajo določene obveznosti tudi Komisija in države članice.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Spoštovani! Tudi jaz bom začela s tem, da je dejstvo, da ženske v povprečju zaslužijo 15 procentov manj kot moški in da je v privatnem sektorju ta razlika celo 25 procentov, nesprejemljivo. Ob tem naj poudarim, da ženske, na primer v moji državi, Sloveniji, po izobrazbi prav nič ne zaostajajo za moškimi, zato je potrebno ukrepati. Marsikdo pa se verjetno sprašuje, zakaj je potrebno ukrepati na evropskem nivoju, zakaj ne prepustimo reševanja problema državam članicam. Eden od razlogov je ta, da se razlike prepočasi manjšajo, drugi razlog pa je, da je v večini držav članic žensk v politiki premalo, da bi lahko ustrezno opozorile na probleme, povezane s spoloma.

Manjšina lahko prepričljivo opozori na svoje probleme le, če je v določeni instituciji, na primer v parlamentu ali vladi, prisotna vsaj s 30 procenti. In veliko je evropskih držav, ki ne premorejo 30-procentnega deleža žensk v politiki. Povprečni delež žensk v vladah držav članic in tudi njihov delež v parlamentih sta nižja od 30 procentov. V Evropskem parlamentu pa nas je 31 procentov, torej ravno nekaj več kot je kritična masa, da uspešno opozorimo na probleme, povezane s spolom. Zato moramo nanje opozoriti, od tu.

Drugo vprašanje, ki sem si ga zastavila, je, ali niso predlagani ukrepi preveč revolucionarni in presegajo načelo subsidiarnosti? Tudi v odgovoru na to vprašanje se strinjam s poročevalko, ki pravi, da zakonodaja ni dovolj učinkovita in da lahko in moramo ukrepati. Naši predlogi morajo biti pogumni, da predstavljajo dobro izhodišče za oblikovanje stvarnih politik. Podpiram jo, ko predlaga, da naj Komisija najkasneje do 31. decembra naslednjega leta pripravi nov zakonodajni predlog o reviziji obstoječe zakonodaje glede enakega plačila za moške in ženske, in ji čestitam za dobro pripravljeno poročilo.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Gospod predsednik, pred dvema mesecema smo v tej dvorani razpravljali o letnem poročilu o enakosti med moškimi in ženskami. Eden od najbolj zaskrbljujočih vidikov, na katerega je opozorila takratna razprava, je predmet današnje razprave: razlike med plačili moškim in ženskam.

Zaskrbljujoče je, da nam od leta 2003 do danes ni uspelo zmanjšati 15-odstotne razlike. To pomeni, da mora ženska za enako plačilo delati 52 dni na leto več kot moški.

Take razmere so za Evropsko unijo popolnoma nesprejemljive, zato moramo za odpravo razlike vsekakor sprejeti mnogo ostrejšo zakonodajo in mnogo bolj zavezujoč sporazum z delodajalci.

Naj pa se na kratko dotaknem še enega kočljivega vprašanja s tem v zvezi. Naslednji mesec bomo razpravljali o Direktivi o delovnem času, ki se lahko tudi izkaže kot ovira pri usklajevanju med družinskim in poklicnim življenjem pri ženskah. To je nedvomno zelo občutljivo vprašanje v zvezi z delom. Zato imamo velika pričakovanja tudi glede tega.

Rumjana Želeva (PPE-DE). – (BG) Moje čestitke Edit Bauer za odlično opravljeno delo pri priporočilih za enako plačilo za moške in ženske. Vem, da je vložila obilo truda v sestavljanje dokumenta, ki kolikor mogoče upošteva dejansko stanje, in upam, da bodo priporočila iz dokumenta našla pot tudi v praksi.

V moji domovini, Bolgariji, se razlike med plačili moškim in ženskam gibljejo v območju od 25 % do 30 %, in kljub nekoliko manjšim razlikam po Evropski uniji je dejstvo, da so ženske plačane slabše kot moški. Zakaj je tako? Eden od dejavnikov je struktura plačil v nekaterih poklicih z velikim deležem ženske delovne sile. Drug vzrok izhaja iz tega, da se nihče ne čuti odgovornega za tako stanje, torej tudi ne za reševanje težav. Današnji globoko ukoreninjeni stereotipi in predsodki o delitvi dela med spoloma reševanje problemov ne le ovirajo, pač pa pogosto služijo tudi kot izgovor za njihovo popolno prezrtje.

Kaj lahko storimo v takem stanju? Najprej, kot ugotavlja tudi poročilo, je obvezni pogoj uskladitev držav članic z obstoječo zakonodajo. Politike držav morajo spodbujati uveljavljanje enakih pravic in enakega plačila. Drugič, preglednost pri vrednotenju dela in določanju plačnih tarif morajo postati integralni, ne več zgolj formalni vidik delovanja podjetij. Na koncu, spodbujanje notranjega dialoga in komunikacij med upravo in delavci, še zlasti v malih in srednjih podjetjih, mora postati del resnično nove kulture evropskih družb in kulture Evrope kot celote.

Še enkrat bi želela čestitati gospe Bauer za njeno strokovno predstavitev problemov in rešitev. Hvala vam za pozornost.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gospod predsednik, zahvalila bi se vam za to razpravo. Rada pa bi odprla eno vprašanje, in morda bi Komisija lahko razmislila o njem. Govorimo o enakem plačilu za enako delo in to bo vedno naša želja in zahteva. Kakšni so pogledi Komisije na sedanje razmere na trgu dela? Bojim se, da bi se lahko zaradi množičnega zapiranja delovnih mest po Evropski uniji zadeve lahko še poslabšale, namesto da bi se izboljšale, saj ljudje želijo zaslužiti denar, čeprav ga prejmejo manj, kot je njihovo delo v resnici vredno. Rada bi slišala komentar Komisije na to temo.

Rada bi odprla tudi vprašanje diskriminacije, ki prizadeva tako moške kot ženske: med delavci v javnem sektorju in delavci v zasebnem sektorju, v katerih vladajo zelo različni pogoji. Uživajo različne pokojninske pravice in pravice socialnega varstva, včasih pa neenakost nima podlage samo v spolu – kljub temu, da to poročilo obravnava razlike med spoloma –, skrbi pa me, da se v sedanjih razmerah problem ne bo omilil, pač pa še zaostрил.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gospod predsednik, komisar, razlika med plačo ženske in plačo moškega, ki opravljata enako delo, znaša 15 %. Pri vodilnih kadrih ženskega spola razlike dosegajo do 20 %, v primeru vodilnih delavcev malih in srednjih podjetij pa celo do 30 %.

Le 28 % raziskovalk v industriji in le 34 % delavk v industriji ima po več kot enega otroka.

Komisar, za ženske na porodniškem dopustu izračun nadomestila na osnovi letnega povprečja pomeni finančno izgubo, ob vsem pomenu tega obdobja v življenju ženske za celotno družbo. Mater ne smemo kaznovati, ker rodijo in skrbijo za otroka v prvih mesecih življenja.

Prepričana sem tudi, da bi morali nadomestilo med porodniškim dopustom plačevati tudi drugim materam, ne le tistim, ki so v zadnjih 12 mesecih pred porodom delale. Menim, da ni otrok odgovoren za to, ali je njegova mati v omenjenem obdobju delala ali ne. Prepričana sem, da predvsem ne bi smeli dopustiti diskriminacije med otroki že od rojstva naprej.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Lahko le ponovim, da so bili dokumenti, ki zavezujejo države članice z enakemu plačilu moških in žensk za enako delo, sprejeti že davnega leta 1974. Kljub temu, da je od sprejema preteklo že 30 let, pa se razmere niso spremenile. Povrh vsega se je v moji domovini, Litvi, začela reforma pokojninskega sistema. Del prispevkov, ki so jih delavci doslej plačevali v državni pokojninski sklad, se prenaša v zasebne pokojninske sklade. V zadnjih letih se je izkazalo, da morajo za enako rento iz teh skladov ženske plačevati 35 % višje prispevke kot moški, ker pač živijo dalj časa. Poleg tega je izstop iz takega zasebnega sklada enako zapleten kot osvoboditev iz suženjstva – kar je že samo po sebi še ena kršitev človekovih pravic in svobode izbire. Enak sistem razlikovanja med spoloma poleg Litve uporablja samo še Bolgarija.

Komisijo pozivam, naj preuči te primere in predlaga ukrepe oziroma rešitve.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Komisar, gospe in gospodje, dejstvo, da morajo ženske v Evropski uniji delati na leto skoraj dva meseca več, da zaslužijo enako kot moški, je več kot zaskrbljujoče. Ob tem, ko Evropa izumira, lahko tukaj samo ugotavljamo, da diskriminacija žensk in družin z otroki vztraja na ravni do 25 %, čeprav ženske danes že presegajo moške po ravni izobrazbe v razmerju 60:40. Gospa Bauer je zapisala, da je v tako imenovanih moških poklicih delo žensk običajno podcenjeno, brez objektivnih utemeljitev. Če pa je vzrok manjše število let delovne dobe, ker ženske nekaj let skrbijo za svojo družino, moramo o zadevi resno razmisliti. Družina ne bi smela pomeniti cikle.

Gospa Bauer je razburkala vodo in njeni argumenti za sproženje pregleda protidiskriminacijske zakonodaje pa prepričljivi. Podpiram tudi predlog, naj bo pogoj za udeležbo pri javnih razpisih in projektih, ki jih financira EU, dokazilo podjetja, da je njegova plačna politika protidiskriminacijska. Menim, da je to prava pot za spremembo spolnih stereotipov pri vodilnih delavcih, zlasti v zasebnem sektorju. Rada bi se zahvalila poročevalki za zelo strokovno poročilo.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gospod predsednik, pri razpravi o tako pomembni temi zbode v oči, da sta se razprave udeležila samo dva moška govornika. Govor gospoda Blooma je bil tako moški, da je z njim zelo težko soglašati.

Obravnavamo pa zelo pomembno poročilo. Obravnavamo poročilo, iz katerega izvemo, da delo ima svojo vrednost, da ga je treba ustrezno plačevati in da je treba plačilo določati po merilih, kakršna so narava dela, učinkovitost, vnašanje nove vrednosti, ne pa po spolnih merilih. Ampak v državah članicah se razmere tudi spremenjajo. Dovolite mi, da omenim svojo domovino, kjer smo pred kratkim okrepili enakost spolov z uredbo, po kateri lahko tudi oče izkoristi očetovski dopust; to je znak, da se približujemo in da smo na pravi poti.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gospod predsednik, ženske za enako delo ne prejemajo enakega plačila. Njihovo plačilo pa je nižje tudi zato, ker delajo v slabše plačanih panogah in so njihove zaposlitve bolj začasne, pod slabšimi pogoji. Neenakost plačila se odraža tudi v neenakosti socialnega varstva, predvsem pri pokojninah. Na eni strani slabše plačilo za enako delo, na drugi strani pa manj delovnih let zaradi

obveznosti materinstva – to oboje povzroča revščino žensk, ko dosežejo starost za upokožitev. Tako neenakost plačila ženske udari dvakrat huje.

Rada bi pripomnila, da zakon diskriminacijo prepoveduje, v praksi pa ugotavljamo, da diskriminacija ostaja. Glavno vprašanje je torej, kako izvrševati zakone v praksi.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Nobene utemeljitve ni za diskriminacijo žensk pri plačilu in o tej zadevi ni kaj razpravljati. Tri kratka vprašanja: v ekonomskem smislu bi moralo plačilo ustrezati učinkom dela na podlagi opravljenih storitev, ne glede na to, kdo delo opravi. Druga točka: Evropa se stara, pa naj nam bo to všeč ali ne. Morda bi morali razmisliti o dodatkih za ženske, ki delajo enako delo kot moški, ob tem pa se odločijo še roditi otroke in jih vzgojiti, s tem pa vzdržujejo število prebivalstva. Tretja točka: dober zgled na tem področju so akademske ustanove, vsaj tiste, ki jih poznam, ki zagotavljajo enake možnosti, plačila pa temeljijo na rezultatih. Morda bi tak model lahko prenesli tudi v druge sektorje.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Gospod predsednik, rad bi se pridružil moškim glasovom, ki smo jih v današnji razpravi žal slišali zelo malo, ki ugotavljajo, da sta javna razprava in uvrstitev zadeve, tako pomembne kot plačilo oziroma enako plačilo za moške in ženske, na dnevni red politike, ena od najpomembnejših zadev in jamstev pravic v pravnem redu držav in Evrope.

Lahko rečem samo enako kot vsi drugi, da ne soglašam, da bi bile plačne tarife odvisne od spola. Lahko so odvisne od izobrazbe in izkušenj, nikakor pa ne od spola. Imam vtis, da so nacionalne in evropska zakonodaja glede tega precej ustrezne, v mnogih primerih bi jih lahko ocenili celo kot zelo dobre, skrbi pa me, ker se ne izvršujejo, ker ne delujejo v praksi, ker preprosto ni tradicije na tem področju. Sodišče Evropskih skupnosti je že mnogokrat opozorilo, da se zakonodaja ne izvršuje. Ne gre torej za sprejemanje novih zakonov, pač pa za to, kako zagotoviti spoštovanje zakonov.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, razlike pri plačilih, o katerih slišimo v tej dvorani, je še toliko težje dojeti, če upoštevamo, da so današnja dekleta v šoli uspešnejša od fantov v vseh državah članicah, in da je njihov delež med diplomanti večji.

Vseeno bi rada poudarila, da imamo trdno pravno podlago že od leta 1975, še zlasti pa od leta 2006, in ta mi je v letih od 1975 do 1980 pomagala, ko sem spodbujala svoje rojakinje, ki so trpele diskriminacijo, naj sprožijo sodne postopke proti svojim delodajalcem, zlasti v javnem sektorju. Dosojene so jim bile odškodnine v skupni vrednosti več sto milijonov luksemburških frankov, ki smo jih takrat uporabljali kot denarno enoto.

Najprej in predvsem bi morali uporabiti solidno zakonodajo, ki jo že imamo na voljo; morda bi jo bilo mogoče še izboljšati z odličnimi predlogi naše poročevalke.

Vladimír Špidla, član Komisije. – (CS) Gospe in gospodje, zahvaljujem se vam za razpravo o zadevi, ki je preprosto nesprejemljiva. Ni nikakršnih utemeljenih ali opravičljivih razlogov za nadaljnje dopuščanje stanja, v katerem ženske prejemajo manjše plačilo od moških. V razpravi ste omenili zelo široko paleto pristopov in vrsto vprašanj, povezanih z razliko v plačilu in menim, da je razprava jasno pokazala, za kako zapleteno vprašanje gre.

Naj povem, da to vprašanje je na evropskem političnem dnevnem redu, saj je Komisija zadevo v zadnjem času obravnavala v vrsti svojih dokumentov, prav tako Komisija se pripravlja na morebitno posebno revizijo sedanje zakonodaje, seveda pa se je zadeve lotil tudi Parlament, s poročilom gospe Bauer, ki jih za poročilo še enkrat izrekam priznanje. Nadalje trojka treh zaporednih predsedstev v Lillu ni le napovedala, pač pa tudi sprejela akcijski načrt, ki umešča vprašanje na dnevni red treh zaporednih predsedstev, to je Francije, Češke republike in Švedske.

Gospe in gospodje, rad bi povedal tudi, da je razprava v Lillu poleg akcijskega načrta razgrnila državam članicam tudi nabor konkretnih dejavnosti na tem področju, med katerimi so bile, moram reči, tudi zelo radikalne, ki pa po mojem mnenju lahko prinesejo rezultate.

Gospe in gospodje, še enkrat bi se vam zahvalil za besedo in za vašo razpravo, rad bi vam pa tudi povedal, da je Komisija pripravljena polno sodelovati s Parlamentom pri tej zadevi, to je pri postopni odpravi teh nepravilnih in neznosnih razmer.

Edit Bauer, poročevalka. – (SK) Gospe in gospodje, rada bi se vam zahvalila za zelo zanimivo razpravo. Dovolite mi nekaj pripomb. Prvič, zakonodaja sama problema ne bo rešila. Kot smo že slišali, imamo veliko razlogov za reševanje z zakonodajo, seveda pa z zakonodajo ni mogoče rešiti vseh ekonomskih problemov.

Soglašam, da bi vsekakor morali boljše izrabljati možnosti že obstoječe zakonodaje. Zgodovina te zakonodaje pa jasno kaže, da v sedanjih oblikah ni prav posebej učinkovita. Mi pa razen zakonodaje nimamo v rokah nikakršnih drugih instrumentov. To pomeni, da je naša naloga seveda pomagati pri tem, da bo obstoječa zakonodaja prispevala k rešitvi trdovratnega problema v taki smeri, da bo trg dela bolj pošten.

Zaključila bi rada s še eno, zadnjo pripombo. Številni kolegi ste poudarili, da ohranjanje takih razlik ni sprejemljivo tudi z vidika enakih pravic. Rada bi pa poudarila še drug zorni kot, vidik tega vprašanja, in sicer zahteve, ki veljajo na področju gospodarske konkurence, saj je enako plačilo zapisano v Rimski pogodbi kot zahteva v zvezi s pošteno konkurenco. Menim, da tak odgovor dolgujem kolegom, ki so poudarjali, da delovanje trga dela ureja drug nabor zahtev.

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo v torek, 18. novembra 2008.

Pisne izjave (člen 142)

John Attard-Montalto (PSE), v pisni obliki. – Pravni okvir v EU v zvezi z enakim plačilom za moške in ženske je precej obsežen. Težava je pri izvrševanju.

Ugotovili smo že, da sedanja zakonodaja zmanjšuje diskriminacijo na osnovi spola pri plačilu. Odprto pa ostaja vprašanje posredne diskriminacije. Ta je predvsem posledica ekonomskega ločevanja, v takih primerih pa ima sedanja zakonodaja omejen domet. Pregled zakonodajnega okvira razkriva nekaj razlik v zakonodaji, ki ureja razliko v plačilu glede na spol.

Čeprav je področje veljavnosti operativne zakonodaje *stricto sensu* enako, so v obstoječih direktivah temeljne razlike:

- a) leta 1975 je razlika v plačilu glede na spol veljala za vprašanje gospodarske konkurence, „nedeljivega elementa ustanovitve in delovanja skupnega trga“,
- b) Direktiva iz leta 2006 pa se naslanja na načelo „enake obravnave in enakih možnosti“.

Podatki kažejo, da se razlika v plačilu med moškimi in ženskami ohranja. Zadnje številke kažejo 15-odstotno razliko med moškimi in ženskami pri bruto urni postavki. V zasebnem sektorju je razlika še opaznejša in sega do 25 %.

Včasih so razliko v plačilu glede na spol razlagali s posamičnimi razlikami, kakršne so starost, izobrazba ali izkušnje. Podatki pa kažejo, da imajo te razlike sorazmerno majhno vlogo pri ohranjanju razlike v plačilu glede na spol.

Petru Filip (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Načelo enakih možnosti in enake obravnave žensk in moških je vprašanje, ki ima v nedavno pridruženih državah članicah iz vzhodne Evrope poseben prizvok. Merila poklicne uspešnosti so v bistvu še vedno oblikovana po moških. Takih gledanj ne bo preprosto spremeniti v nekdanjem komunističnem območju, kjer je pod vplivom režimske propagande kolektivna zavest privzela popolnoma nestvarne poglede na enakost spolov. Pojemovna zmeda primitivne enakosti, ki jo je širila propaganda komunističnega režima, še vedno spodkopava sedanja prizadevanja spodbujanja enake obravnave žensk in moških.

Na podlagi teh predpostavk menim, da moramo danes vse napore za uveljavljanje načela enakosti spolov usmerjati v širše izobraževanje, s katerim bomo državljanom Skupnosti ponudili realistične sistemske zglede nediskriminacijske obravnave. Za uveljavitev tega načela v vsej Skupnosti morajo evropske institucije ponuditi več kot le Evropski dan enakega plačila.

Zita Gurmai (PSE), v pisni obliki. – (HU) Ni naključje, da je eden od glavnih elementov okvirnega načrta za obdobje 2006–2010 na področju enakosti moških in žensk ukrepanje za odpravo razliko v plačilu med spoloma. Problem razlike v plačilu med spoloma ne zajema le temeljnega načela enakega plačila za enako delo. Razlike v plačilu odsevajo hude neenakosti, ki jih lahko opazimo na trgu dela in prizadevajo predvsem ženske. To je znak hudega demokratičnega primanjkljaja Evrope.

Za rešitev problema je potreben celovit dogovor, ki ne bo mogoč brez politične odločenosti. Izpopolniti je treba obstoječo zakonodajo, njeno izvajanje v praksi pa spodbujati in nadzirati.

Načelo enakih možnosti bo lahko v praksi resnično zaživelole, če bodo vse države članice izkazale odločno politično voljo in konstruktivno ukrepale proti razliki v plačilu glede na spol. Nedopustno je, da precej držav članic še vedno ne posveča posebne pozornosti razliki v plačilu glede na spol, v javni razpravi ali v političnih programih.

Nujno je tudi začeti družbeno razpravo in izobraževalne akcije. Pozivam k pripravi svežnja političnih ukrepov za odpravo tega problema, pri tem pa je vsekakor treba upoštevati razlike med državami in dokazane ter preizkušene prakse.

Za oceno dejanskega stanja in skrbno spremljanje dogajanja potrebujemo bolj natančne in podrobne statistične podatke. Raziskati moramo vzroke za razlike v plačilu, podatke, ki jih bomo pri tem pridobili, pa moramo uporabiti za osvetlitev diskriminacije, njeno odpravo in preprečevanje v prihodnje.

Livia Járóka (PPE-DE), v pisni obliki. – Čestitam gospe Bauer za njeno prizadevno delo in za njena pomembna priporočila Evropski komisiji glede uporabe načela enakega plačila. Razlika v plačilu pomembno vpliva na položaj žensk v ekonomskem in socialnem življenju ter predstavlja oviro za njihovo ekonomsko neodvisnost.

Razlika v plačilu izključno glede na spol prizadeva evropske ženske na več področjih. Ženske se srečujejo z razliko v urni postavki tako v novih kot v starih državah članicah. Razlike med moškimi in ženskami ugotavljamo pri distribuciji prihodkov: V razredu visokih prihodkov je v Evropi 20 odstotkov žensk in 40 odstotkov moških. Nadaljnjo očitno neenakost pri plačilu ugotavljamo pri spolnem ločevanju, saj pri polovici del v treh sektorjih prevladujejo moški.

In na koncu, nesorazmerna zastopanost žensk – 30 odstotkov – pri delih s skrajšanim delovnim časom prav tako vpliva na deleže na trgu dela. Te številke so še slabše pri ženskah določenih etničnih porekel, na primer pri Romkah. Pravni okvir EU za področje enakega plačila je sicer precej obsežen, ženske v Evropski uniji pa so kljub temu plačane slabše – tudi ob podobnih sposobnostih in izobrazbi – kar pomeni, da nam mora biti glavni cilj poskrbeti za večjo učinkovitost zakonodaje.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), v pisni obliki. – Razlika v plačilu glede na spol je v EU zaskrbljujoče visoka. Bilo je nekaj pobud za zmanjšanje razlike, vendar se razlika manjša vse prepočasi. Parlament je večkrat zahteval od Komisije, naj sprejme ustrezne pobude. Poročilo o razliki v plačilu glede na spol nakazuje niz možnosti, kako se lahko EU spoprije s tem problemom.

Pomembno je jasneje in natančneje opredeliti pojme, kakršni so „razlika pri pokojninah“, „neposredna diskriminacija pri plačilu“ in „posredna diskriminacija pri plačilu“, da bomo imeli na voljo boljša orodja za urejanje vprašanja razlike v plačilu glede na spol.

Zaenkrat nam manjka točnih statističnih podatkov za oceno stanja. Države članice in Komisija bi morale izboljšati svoje statistike, prav tako zasebna podjetja. Podjetja bi morali zavezati k rednim pregledom plačil in zagotovitvi dostopnosti rezultatov javnosti.

Drug možni ukrep, ki bi lahko pomagal rešiti problem, je vstavek omembe diskriminacije pri plačilu v člen 26 (Preprečevanje diskriminacije) Direktive 2006/54/ES.

Preprosto nedopustno je, da ženske v EU zaslužijo povprečno 15 % manj kot moški. Kot organ oblasti moramo ukrepati proti taki nepravilnosti.

23. Splošni režim za trošarino (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo gospe Astrid Lulling v imenu Odbora za ekonomske in monetarne zadeve o predlogu Direktive Sveta o splošnem režimu za trošarine (KOM(2008)0078 – C6-0099/2008 – 2008/0051(CNS)) (A6-0417/2008).

Astrid Lulling, poročevalka. – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, glavni cilj predloga direktive, ki naj zamenja direktivo iz leta 1992, je s 1. aprilom 2009 uvesti elektronski nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov – znani sistem za gibanje in nadzor trošarinskega blaga (EMCS) – v skladu z zakonodajo.

Gre torej za tehnični ukrep, obenem pa za korak pri zmanjševanju nepotrebnih upravnih formalnosti, preprečevanju goljufij in pospeševanju postopkov.

Ob nekaterih spremembah, ki sem jih predložila, da bi zagotovili enotnejše delovanje novega sistema, in so bile sprejete, s tem predlogom Evropske komisije soglašamo.

S svojim stališčem je Odbor za industrijo, raziskave in energijo napravil poročilo Odbora za ekonomske in monetarne zadeve mnogo manj pregledno, saj je vanj kopiral veliko sprememb iz pogajanj s Svetom. Dejansko s tem posegom po našem mnenju nismo dosegli ničesar.

Pravo temo politične razprave je treba iskati drugje. Zadeva pogoje gibanja in obdavčitve trošarinskih izdelkov, zlasti alkohola in tobačnih izdelkov, ki jih kupujejo zasebni potrošniki. Evropska komisija je bila v tem primeru toliko modra, da je predložila besedilo, ki temelji na novejši sodni praksi, to je sodni praksi, po kateri Evropejci lahko prenašajo trošarinske izdelke, ki so jih nabavili v drugi državi članici, brez količinskih omejitev, če so te izdelke nabavili izključno za osebno potrošnjo.

Moj predlog in moje poročevalsko stališče sta nedvoumna: V celoti podpiram besedilo Komisije, ki je jasno, natančno in temelji na načelih delovanja notranjega trga. Nekateri kolegi, zlasti socialdemokrati in liberalci, pa so menili, da morajo vložiti spremembe, ki bi ponovno vzpostavile davčne meje, kakršne smo imeli pred letom 1992, s ponovno uvedbo okvirnih omejitev.

Dejstvo je, da teoretične okvirne omejitve v praksi pomenijo količinske omejitve. Zaradi odsotnosti članov odbora in zaradi pomanjkljivega znanja nekaterih kolegov poslancev jim je uspelo doseči večino v odboru. Naša politična skupina je soglasno sklenila vložiti spremembe, s katerimi bi spet uveljavili izhodiščni predlog Evropske komisije. To bi bilo pošteno. Nočemo vrnitve mej in praks, ki smo jih imeli pred uvedbo enotnega trga.

Nasprotno, hočemo rešitve, prilagojene potrebam sedanosti, vključno z elektronskim trgovanjem. Naše sporočilo Svetu mora biti jasno: ne predlagajte našim sodržavljanom korakov v preteklost pri *acquis communautaire*.

Prav tako nerazumljiva je drža nekaterih socialdemokratov in liberalcev, ki želijo odpraviti še zadnje preostale brezcarinske prodajalne na kopenskih mejnih prehodih Evropske unije. Žal to želi tudi Komisija, čeprav te prodajalne na noben način ne izkrivljajo razmer na enotnem trgu. Z njihovim zaprtjem pa bi ostalo brez dela tisoče ljudi, zlasti na mejah Grčije. Za take predloge smo si izbrali ravno pravi čas!

To pa še ni najslabše. Naključna večina v Odboru za ekonomske in monetarne zadeve je celo zavrnila mojo spremembo, po kateri bi brezcarinske prodajalne ohranili za potnike, katerih cilj je tretja država in s čimer bi ugodili potrebam potnikov na povezovalnih letih.

Zakaj ne bi mogla na primer na letu iz Luksemburga v Singapur prek Frankfurt ali Pariza kupovati v brezcarinski prodajalni na odhodnem letališču? Moram reči, da je stvar precej žalostna, gospod predsednik; naj povem tudi, da šestih minut, ki jih imam na voljo, ne bom izkoristila v celoti. Zanašam se na zdravo pamet večine kolegov poslancev – škoda, ker niso prisotni vsi – in upam, da bomo sprejeli rešitev, ki bo v prid potrošnikom in s katero ne bomo izumljali novih davčnih in birokratskih ovir.

Tisti, ki bodo jutri glasovali proti našim razumnim predlogom, bodo svojo odločitev za korak nazaj težko razložili našim rojakom. Lahko se zanesejo, da bomo jaz osebno in moji kolegi javno razgalili njihovo nazadnjaško držo.

PRESEDSTVO: GOSPOD VIDAL-QUADRAS

podpredsednik

László Kovács, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil poročevalki gospe Lulling iz Odbora ECON za poročilo in za hitro obravnavo našega predloga, ki zagotavlja pravne podlage za uvedbo računalniške tehnologije v trošarinske postopke aprila 2009.

V državah članicah in v Komisiji smo v sistem za gibanje in nadzor trošarinskega blaga (EMCS) vložili precej. Zamenjal bo dosednji papirni sistem spremljanja gibanja blaga z novim računalniško podprtim.

Intenzivnejša uporaba vseevropskih omrežij za komuniciranje med trgovci in trošarinskimi organi ter med trošarinskimi organi samimi bo skrajšala čase za poravnavo davčnih obveznosti pri gibanju trošarinskega blaga.

Trošarinskim organom bo zagotovil nujno orodje za učinkovit boj proti goljufijam, torej tudi za zaščito zakonitega trgovanja. Obenem bo izboljšal storitve davkoplačevalcem, ki bodo uživali večjo pravno gotovost in izmenjavo podatkov s pristojnimi davčnimi organi v realnem času.

Ob teh novih določbah pa bo predlagana direktiva v celoti preoblikovala in posodobila staro horizontalno direktivo o trošarinah iz leta 1992. Poenostavila in posodobila bo trošarinske postopke, kar bo olajšalo obveznosti trgovcev glede trošarin, zlasti tistih trgovcev, ki poslujejo prek državnih meja, ne da bi to ogrozilo učinkovitost trošarinskega nadzora.

Jasno, ker je Komisija predložila nov in sodoben pravni okvir za trošarine, je treba ponovno pretresti tudi nekatera vprašanja bolj politične narave, ki jih zadeva zakonodajni akt.

Gre za vprašanja brezcarinskih prodajaln na kopenskih mejah, položaj tranzitnih letališč in ohranitev količinskih smernic za ločevanje med komercialnim gibanjem trošarinskih izdelkov ter gibanjem trošarinskih izdelkov za osebno uporabo.

Vrsta sprememb, ki jih je preložil Parlament, se ujema z besedilom splošnih usmeritev, ki smo ga sprejeli na srečanju ECOFIN dne 4. novembra 2008, ali meri v isto smer. Te spremembe so sprejemljive tudi za Komisijo.

Zato verjamem v hiter sprejem predloga in v pravočasno uvedbo sistema EMCS, ki jo bo sprejem omogočil.

Manuel António dos Santos, pripravljač mnenja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko. – (PT) Prvo od svojih dveh minut bom uporabil za kratko osvetlitev glavnih načel mojega mnenja, ki ga je Odbor za industrijo, raziskave in energetiko sprejel soglasno.

Ta načela so naslednja: povečati učinkovitost proizvodnje ter distribucije blaga in storitev, predvsem z zmanjšanjem nepotrebnih upravnih formalnosti, izboljšati obstoječa pravila in jih prilagoditi trenutnim razmeram, zlasti olajšati postopke spremljanja tveganj za nacionalne uprave, poenostaviti postopke in povečati preglednost trgovine znotraj Skupnosti, z večjo pravno varnostjo in poštenimi pravili, in končno, sistem pobiranja in vračila trošarine ne sme voditi k diskriminacijskim pravilom in mora preprečiti dvojno obdavčevanje.

To so bila vodila pri sestavljanju mnenja, ki sem ga predstavil Odboru za ekonomske in monetarne zadeve v imenu Odbora za industrijo. Naj ponovim, da smo v Odboru za industrijo dosegli široko soglasje o mnenju.

Zato moram v svoji drugi minuti kot član Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu povedati, da ne razumem opazke gospe Lulling, da sta količinske omejitve uvedli Skupina socialdemokratov in Skupina zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo – in samo ti dve skupini. Nista bili samo Skupina socialdemokratov in Skupina ALDE, kajti v Odboru za industrijo so jih potrdili prav vsi, glede na to, da so moje mnenje sprejeli soglasno, kot sem že povedal.

Zares nenavadno se mi zdi, da količinske omejitve niso vključene, saj vemo, da ima ta vrsta dajatve več namenov. Prvi namen je seveda davčni prihodek, gre pa tudi za varovanje javnega zdravja. Seveda je razmerje med tema dvema namenoma od države do države različno.

Zato menim, da je rešitev, ki smo jo oblikovali (namreč opredelitev količinskih omejitev) poštena in uravnotežena, saj ni pristransko naklonjena nobeni državi posebej. Prav tako ne posega v pravice držav, ki imajo drugačne poglede od države, ki jo zastopa gospa Lulling in ki jo seveda spoštujem. Vendar želje te države prav gotovo ne smejo enostransko preglasiti želja drugih držav Evropske unije.

Moj zadnji komentar, v preostalih 10 sekundah, se glasi, da Skupina socialdemokratov odločno podpira notranji trg in njegovo širitev in je prepričana, da niti predlog, ki ga je sprejel Odbor za industrijo, niti predlog, ki ga je sprejel Odbor za ekonomske in monetarne zadeve, notranjega trga ne more ogroziti.

Bill Newton Dunn, pripravljač mnenja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov. – Gospod predsednik, Parlament štiti posameznike, majhne organizacije in mala podjetja, v nasprotju z vladami, ki skušajo neprijetne zadeve pomesti pod preprogo, in Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov odločno zagovarja mnenje, da je treba prodajalnam na zunanjih kopenskih mejah dovoliti nadaljnje delovanje. Potrebovale bi boljši nadzor, tako kot bi potrebovale mnogo boljši nadzor tudi vse nezakonite dejavnosti na evropskih mejah, to pa še ni razlog, da bi jih kar odpravili.

Drugič, glede potovanja po morju in zraku Odbor za notranji trg odločno zagovarja mnenje, da bi potniki – glede na končni cilj, ne pa na vmesni cilj – morali imeti možnost brezcarinskih nakupov, saj bi to izboljšalo prihodke malih regionalnih letališč. Morda taka možnost pomeni sitnosti za vlade, ampak mi jo zelo odločno zagovarjamo.

Tretja in zadnja točka, ki bi jo rad omenil – in obžalovanja vredno je, da Komisija zadeve ni vključila v postopek posvetovanja o tem zakonodajnem aktu leta 2006 – je odprava izvzetij, ki jih Komisija predlaga sedaj. Zakaj zadeve ni vključila? Zakaj ni opravila ocene učinkov, preden je izvzetja predlagala?

Zsolt László Becsey, v imenu skupine PPE-DE. – (HU) Hvala, gospod predsednik. Rad bi čestital Komisiji in poročevalcem za opravljeno delo in prepričan sem, da bo ta elektronski sistem obdelave uveden pravočasno in bo imel zelo pozitivne učinke.

Imam dve opombi. Prvič, pustimo, naj notranji trg deluje. Če bosta uspešno delovala sistem davčnih evidenc in izmenjava podatkov, sem prepričan, da promet, ki ga bodo izvajali zasebniki za osebno uporabo, ne bo napravil prav dosti škode. Če bo posameznik nekje – po nakupu blaga za osebno uporabo – plačal trošarino, bo pač svoje opravila konkurenca med veleprodajnimi cenami, deloma pa tudi med različnimi stopnjami DDV.

Ni treba omejevati prav vsega, popolnoma neprimerno pa je samo za zaščito državnih blagajn držav z višjimi ravni cen pošiljati negativna sporočila. Še posebej v schengenskem območju bi bilo zelo nenavadno, če bi morali imeti opravka s policijskimi ali carinskimi pregledi, saj vemo, da imamo za pregled tovara velikih tovornjakov na voljo tudi različne druge načine. Torej ne vidim nikakršnega smisla v seznamih okvirnih omejitev.

Moja druga pripomba je, da tudi jaz podpiram pravico državljanov do brezcarinskega nakupa, ko zapuščajo notranji trg. Menim, da se pri potovanju po kopnem taka pravica ne bi mogla izroditi v tihotapljenje na debelo, niti ne bi imele zaradi nje posebnih izgub obmejne države članice, saj so cene v sosednjih tretjih državah mnogo nižje kot v državah članicah EU. Torej si ne morem predstavljati izvoza blaga v industrijskem obsegu.

Predstavljam si, da enako velja za letališča, saj potnik v prtljagi ne more prenašati tolikšnih količin izdelkov, da bi to utemeljevalo prepoved jemanja izdelkov za osebno uporabo iz carinske unije v tretje države. Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Elisa Ferreira, v imenu skupine PSE. – (PT) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, najprej bi rada čestitala glavni poročevalki, gospe Lulling, in poročevalcema v senci, gospodoma Benoît Hamonu in Olleju Schmidtu. Gospod iz neodločljivih razlogov kolega Benoît Hamon danes ne more prisostvovati zasedanju, zato vam bom skušala prenesti njegovo stališče, to je stališče naše politične skupine, o zadevi, ki si zasluži našo polno pozornost. Dejansko je obdavčenje v obliki trošarin občutljivo vprašanje.

Ko govorimo o trošarinah, se moramo zavedati, da so trošarine predpisane za natanko opredeljene potrošniške dobrine in storitve: tobak, alkohol in energetske proizvode.

Predlog Komisije spreminja besedilo, ki je bilo sprejeto leta 1992. Od takrat smo doživeli velike spremembe glede notranjega trga in glede teh izdelkov. Ugotoviti moramo, da novi elektronski sistem za upravljanje in nadzor transakcij pomeni dobrodošlo spremembo in da bo poenostavil delovanje sistema, tako za gospodarske subjekte kot za davčne organe, kot je pravkar omenil tudi komisar.

Ker se tiče tehničnih vidikov – rokov za posredovanje dokumentov, pravil za zagotavljanje jamstev in tako naprej – si predlog Komisije in poročilo poročevalke zaslužita čestitke in podpor, saj pomenita resničen in koristen korak naprej.

Kar se tiče trošarin, pa politične vsebine ne bi smeli omejiti na tehnične vidike, kot je pravkar omenil kolega Manuel António dos Santos. Blago, ki ga zajema predlog, je občutljivo blago, katerega prodaje ne bi smeli uravnavati samo dejavniki s področja konkurence. V tem smislu bi se rada osredotočila na dva nazorna primera. Eden od njiju so okvirne omejitve za osebni prenos teh izdelkov, drugi pa so pravila za spletno prodajo.

Pri teh dveh zadevah imamo popolnoma nasprotno stališče od poročevalke.

Pri alkoholu, tobaku in tudi gorivu so razlike med obdavčitvami v različnih državah članicah ogromne, zato se razlikujejo tudi maloprodajne cene. Zadostovalo bo, če navedem le razpon med cenami zavojske cigarete, od 1 EUR do 7 EUR, med državami Unije, prav zaradi znatnih razlik pri dajatvah.

Praviloma se dajatve plačujejo v državi porabe, razen pri izdelkih, ki se prevažajo v okviru Evropske unije. Po sedanjih pravilih je treba upoštevati določene količinske omejitve, v nasprotnem primeru se smatra, da se izdelki prevažajo za komercialne namene.

Predlog Komisije želi te količinske omejitve odpraviti in v tej konkretni točki se poročevalka, gospa Lulling, strinja s predlogom. To ni stališče Odbora za ekonomske in monetarne zadeve. Nasprotno, dogovorili smo se za znižanje teh omejitev, na pobudo poročevalcev v senci, gospodov Benoîta Hamona in Olleja Schmidta, in na mojo pobudo.

Sprostitev bi omogočila nekaterim potrošnikom nabavo teh izdelkov po nižji ceni. To pa ni smiselno, kjer bi posegalo v javne finance držav članic ali v cilje javnega zdravja, ki jih imajo države članice pravico ščititi. Prav tako ni smiselno, če podpira sivi trg, ki bi se mu morali vsi izogibati.

Tako smo se v odboru na koncu dogovorili za ohranitev razumnih omejitev, namreč 400 cigaret oziroma 45 litrov vina na osebo. Pri takih količinah lahko smatramo, da gre za osebno uporabo. Zato potniki, ki nabavijo izdelke do omenjenih količin, določba ne bo prizadela.

Iz enakih razlogov nasprotujemo spremembi 63, ki jo je vložila Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov in ki predlaga obdavčitev pri prodaji na daljavo, zlasti pri spletni prodaji, v državi prodajalca, ne pa v državi kupca. To je (neutemeljen) preobrat splošnega načela, ki velja za davke. Sprememba bi odprla tudi pot sivemu trgu v velikem obsegu, zato jo moramo nujno zavrni.

Na koncu moram omeniti tudi vprašanje brezcarinskih prodajaln. Po mednarodno priznanem načelu smejo brezcarinske prodajalne delovati le v pristaniščih in na letališčih, kjer so optimalne možnosti kontrole in ni tveganj goljufij ali zlorabe. Zato moramo ljudem omogočiti dovolj časa za prilagoditev in v ta namen v imenu Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu predlagamo prehodno obdobje za tiste države članice, ki brezcarinske prodajalne še imajo, da se bodo lahko postopno prilagodile novim razmeram. Zato predlagamo precej oddaljen datum, 1. januar 2017, ki bi moral omogočiti postopno uskladitev s skupnimi pravili.

Prepričani smo, da je to pravi pristop. Ta pristop je omogočil soglasje. Soglasje ni bilo popolno, podprla pa ga je večina v Odboru za ekonomske in monetarne zadeve, in upam, da ga bo jutri podprla tudi večina pri glasovanju na plenarni seji.

Olle Schmidt, v imenu skupine ALDE. – (SV) Gospod predsednik, komisar in gospa Lulling, pa smo se spet srečali pri tem vprašanju. Seveda si z gospo Lulling tokrat nisva prišla prvič navzkriž glede tega, kakšna bi morala biti oblika trošarin v Evropi. Je pa tokrat prvič, ko imam občutek, da imam občutek, da imam na svoji strani večino. Seveda je napovedovanje tvegano, ampak bomo videli, kako se bodo zadeve odvijale.

Glede novega tehničnega sistema, EMCS, popolnoma soglašava. Najini pogledi pa se močno razhajajo pri občutljivem vprašanju uvoznih kvot.

Če bo sprejet pristop Odbora, bo Parlament s tem jasno izkazal tako svojo zavezanost prostemu gibanju v Skupnosti kot zavezanost podpori razumne politike javnega zdravja. Kot vedno pri vprašanjih v zvezi z davki je treba najti ravnotežje glede tega, kaj naj ostane v pristojnosti držav članic, kaj pa naj velja za skupno odgovornost. Če izglasujemo predlog Odbora, bo to pomenilo, da Parlament meni, da tobak in alkohol nista izdelka kot vsi drugi – natanko to smo v dvorani že slišali – in da ju je zato treba obravnavati drugače. Seveda ni to nič revolucionarnega, saj precej ljudi trdi tako že dolgo časa.

Če sprejmemo razpolovitev okvirnih omejitev, on tem pa ohranimo načelo omejitve, omogočimo državam članicam precej manevrskega prostora za lastne politike, obenem pa bo skupna zakonodaja olajšala podjetjem in posameznikom čezmejno trgovanje. Ali povedano preprosteje: Švedska bo imela dovolj možnosti za spodbujanje javnega zdravja, Luksemburg gospe Lulling pa lahko nadaljeval s svojo politiko paketnih izletov v oazo nizkih davkov. Notranjega trga pač ne moremo graditi po zgledu alkoholnega turizma.

Švedska nima težav s pijanstvom in njegovimi posledicami, kot je včasih slišati. Pred kratkim smo slišali zahtevo po odločnem ukrepanju proti pijanstvu v Združenem kraljestvu, o čemer bi morda morali razmisliti tudi naši britanski kolegi poslanci. Menim, da je skrajni čas, da bi Evropski parlament začel razumneje razmišljati o teh zadevah in omogočiti državam članicam ukrepati v prid javnemu zdravju.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, komisar, v imenu Skupine združenje za Evropo narodov bi rad vašo pozornost usmeril k trem točkam. Prvič, spremembe pri dajatvah na ravni Evropske unije bi morale spodbujati rast proizvodnje in distribucije blaga in storitev, predvsem z zmanjševanjem nepotrebnih upravnih formalnosti, pa tudi z olajšanjem postopkov spremljanja tveganj za nacionalne uprave.

Drugič, rešitve, ki jih predlaga ta direktiva, te zahteve izpolnjujejo. Poenostavitev upravnih postopkov in elektronski sistem izmenjave podatkov bodo davčnim organom držav članic omogočile boljši in bolj voden

nadzor. Tretjič, podpreti moramo rešitve, ki jih predlaga poročevalka, o vključitvi prodaje trošarinskega blaga na daljavo v direktivo, pa tudi, pri režimu odložene trošarine, o uporabi sistema znižanja jamstva za uporabnike, ki izpolnjujejo določene pogoje dobrega upravnega ravnanja, in redno uporabo sistema jamstev.

Trevor Colman, v imenu skupine IND/DEM. – Gospod predsednik, predlog Komisije v postopku v členu 10 navaja, da „lahko države članice [...] dovolijo, da je trošarinsko blago, ki je sproščeno v porabo, upravičeno do vračila [...] trošarine“. Na podlagi tega nam gospa Lulling pravi, da glede pogojev za vračilo trošarine predlog kot splošno načelo predvideva, da te pogoje določajo države članice.

Nadaljevanje člena 10 pa se glasi: „če tako vračilo [...] ne povzroči oprostitev, ki niso navedene v členu 11.“ Člen 11 se nanaša na oprostitev za namene diplomacije, subvencioniranja mednarodnih organizacij, pomoči oboroženim silam Nata, in oprostitev v okviru posebnih ureditev z državami nečlanicami EU, kar vse so – mislim, da se lahko strinjate – precej posebne oprostitev, ki, v nasprotju s trditvijo gospe Lulling, ne pomenijo splošnega načela, da države članice določajo pogoje za vračilo.

Predlog ne vsebuje nikakršnih oprostitev, ki bi jih določale države članice, zato kolegom poslancem priporočam glasovanje za spremembo 54, ki popravlja ta očitni spodrsrljaj v predlogu.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, pred seboj imamo še en čudaški predlog Komisije, s katerim kot kak buldožer predlaga odpravo vseh brezcarinskih prodajaln na kopnih mejnih prehodih med Skupnostjo in tretjimi državami.

Veliko vprašanje je, zakaj? Zakaj, komisar, ste prišli na to zamisel, če pa ste že prišli, zakaj je niste predložili ob posvetovanjih, ki ste jih organizirali leta 2006, in zakaj je niste vključili v vrsto ocen učinkov, ki ste jih dolžni opraviti po novih načelih sprejemanja boljših uredb?

Razložiti nam morate, zakaj moramo zdaj tisočem delavcem napovedati, da bodo izgubili delo, še zlasti v teh težkih časih, razložiti nam morate, kateri so tisti učinki na notranji trg, ki so menda tako sijajni, da morate z enim zamahom zapreti vse prodajalne na kopenskih mejnih prehodih s tretjimi državami, ki vsaj v moji domovini, Grčiji, poslujejo izredno uspešno, brez težav z goljufijami in brez kakršnih koli vplivov na notranji trg. Parlament in politične skupine, ki podpirajo to mnenje, morajo prevzeti tudi politično odgovornost, kako razložiti delavcem, zakaj hočemo te uspešne prodajalne odpraviti.

Kar se mene tiče – in tako sta povsem jasno povedala tudi gospa Lulling in Odbor IMCO v svojem poročilu – še nismo dobili prepričljivega odgovora, kar me napeljuje na misel, da je to za Komisijo nepomembna malenkost. Prepričljivega odgovora ne bomo dobili.

Zato pet minut pred dvanajsto pozivam kolege, naj jutri glasujejo za spremembe 63, 64 in 65, s katerimi bomo preprečili tej buldožerski politiki, da bi razsula še eno v vrsti stvari, ki dobro delujejo v Evropski uniji.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Gospod predsednik, komisar, imam konkreten predlog v zvezi odpravo kopenskih prodajaln.

Komisar, predlagate splošno odpravo kopenskih prodajaln, kar pomeni diskriminacijo teh podjetij in pomembno vpliva na poslovanje teh drugače uspešnih prodajaln, ki znatno prispevajo k blagostanju domače skupnosti in zaposlovanju domače delovne sile.

V državah članicah z dolgimi kopenskimi mejami s tretjimi državami, kakršne je tudi Grčija, take prodajalne že dolgo časa uspešno in donosno delujejo, morebitne sistematične kršitve merila osebne uporabe in sistematično izogibanje davkov pa učinkovito nadzirajo državni pristojni organi. Menim, da bi bila ohranitev brezcarinskih prodajaln na kopenskih mejah rešitev, ki bi bila tudi v skladu s samim predlogom Komisije, za nadzor njihovega delovanja in preprečevanje izogibanja davkom pa bi bila, podobno kot pri drugih prodajalnah, odgovorna pristanišča in letališča.

Zato menim, da bi pri jutrišnjem glasovanju morali podpreti spremembe 57, 63, 64 in 65, ob najslabšem izidu pa vsaj spremembo 69, ki ohranja delovanje teh prodajaln do leta 2012.

Colm Burke (PPE-DE). – Gospod predsednik, pozdravljam poročilo o splošnem režimu za trošarino. Naj poudarim napredek, ki smo ga dosegli v zvezi z brezcarinskimi nakupi. Če bi bil uveljavljen prvotni predlog, bi imeli potniki možnost nakupa izdelkov v brezcarinski prodajalni samo na zadnjem odhodnem letališču iz EU. V praksi bi to pomenilo, da bi oseba, ki potuje iz Corka na Irskem v Dubaj prek Pariza, lahko nakupovala samo v brezcarinski prodajalni v Parizu. To bi zdesetkalo zaslužek irskih regionalnih letališč, saj je njihova donosnost danes pogosto odvisna prav od komercialnih spremljajočih dejavnosti. To bi nedvomno pomenilo

tudi odpuščanje delavcev. No, to je zdaj urejeno, zato bi rad čestital poročevalki za njen trud pri reševanju naših skrbi.

To je dobrodošlo, glede na to, da je irska vlada pred kratkim uvedla novo letališko takso, ki zapostavlja mala regionalna letališča v prid že tako prenatrpanega letališča v Dublinu. Pozivam tudi Komisijo, naj razišče skladnost omenjenega ukrepa irske vlade s konkurenčnimi pravili EU. Pozdravljam poročilo gospe Lulling in Komisije.

Peter Skinner (PSE). – Gospod predsednik, če bi kot gospa Lulling živel v Luksemburgu, bi mogoče tudi jaz odločno nasprotoval okvirnim omejitvam.

Na žalost živim na otoku, kjer imamo veliko tihotapljenja in kjer se precej alkohola in tobačnih izdelkov, ki jih ljudje nabavijo za osebno uporabo, kasneje v trgovinah z blagom iz druge roke preproda drugim. Bojim se, da bi vse, kar bi ukrenili v smeri ukinitve okvirnim omejitvam, pomenilo sporočilo tihotapcem, ki se ukvarjajo s preprodajo alkohola in cigaret.

Okvirne omejitve morda niso videti kot varovalka za potrošnike, so pa varovalka za otroke, pri katerih pogosto pristanejo alkohol in cigarete iz rok preprodajalcev in tihotapcev, ki to blago pripeljejo v kraje na jugovzhodu naše države in ga prodajajo na ulicah, v zakotnih uličicah in na zapuščenih parcelah, za drobiž, morda po cigareto ali dve naenkrat, ampak dovolj, da otroci začnejo kaditi.

To trgovanje je treba obvladati in ga je mogoče obvladati samo z določitvijo okvirnih omejitev, pri izvoru, pri ljudeh, ki preprodajajo in tihotapijo robo mimo policije in carinikov.

Zato verjamem, da morajo okvirne omejitve ostati. To ni, kakor pravim, konec integracije skupnega trga, vsekakor pa pripomore k boljši socialni koheziji in socialnemu vedenju, v Združenem kraljestvu pa omejitve zahtevajo tudi carinski in trošarinski delavci in policija. Zahtevajo jih zato, ker jim pomenijo smernice, koliko naj bi ljudje prinesli s seboj s potovanja za osebno uporabo.

Tobačni izdelki so uporabni vsega šest mesecev, zato je ob tovarnjaku, do stropa založenemu s cigaretami, na mestu vprašanje: ali so cigarete res namenjene za osebno uporabo, ali pa so namenjene preprodaji, pogosto otrokom?

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Kolegi poslanci, trošarine in elektronski sistemi so na splošno videti kot tehnična zadeva, dejansko pa imajo tudi pomembne politične cilje. Da bodo uspešno služili tem ciljem, pa moramo ob abstraktni teoriji upoštevati tudi konkretne razmere po državah članicah. Obenem moramo poskrbeti za usklajenost s splošnejšimi načeli naših politik. Na primer politike enake obravnave.

Če bo predlog sprejet, bo poročilo izpolnilo oba pogoja. To velja še zlasti za spremembo 69, ki se nanaša na ohranitev brezcarinskih prodajal na mejnih prehodih zunaj pristanišč in letališč do leta 2017. Ta sprememba bo odpravila diskriminacijo med uporabniki pomorskega in letalskega prevoza ter uporabniki kopenskega prevoza, ki je popolnoma neopravičljiva ne le s teoretičnega in ekonomskega vidika, pač pa tudi iz praktičnih vidikov. Obenem brezcarinske prodajalne nudijo določene dodatne možnosti prebivalcem obmejnih področij, kot smo že slišali. Ti ljudje so na splošno ekonomsko prikrajšani zaradi odročnosti obmejnih krajev, zato bi jih izguba delovnih mest hudo prizadela.

Kolegi poslanci, za vaš sprejem te spremembe pri jutrišnjem glasovanju govorijo tehtni razlogi. V primerjavi z ogromnimi stroški, ki smo jih pripravljene vzeti nase brez ugovora pri reševanju korporacij, so finančne posledice te izjeme povsem neznatne.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gospod predsednik, prost pretok ljudi in blaga je eden od velikih dosežkov Evropske unije, vendar ne deluje prav dobro pri izdelkih, za katere veljajo po državah članicah različne stopnje obdavčitve potrošnikov. Nasprotujoči si pogledi Komisije, Odbora, Evropskega sodišča in poročevalke glede količinskih politik nakazujejo, da ne bomo mogli najti dobre rešitve, dokler bomo imeli te razlike pri davkih. Čudi me, da Komisija ni napravila ocene učinkov, ki bi nam omogočila oceniti ekonomski pomen vzporednega trga in socialni pomen omejitev za naše državljane, ki ga verjetno vsi priznavamo. Želela bi, da bi ta razprava vodila k uskladitvi politik obdavčitve potrošnje alkohola in tobaka, med drugim tudi zaradi zdravstvenih tveganj. Dejstvo je, da se tudi države z visoko obdavčitvijo ne morejo pohvaliti z uspehi v boju proti alkoholizmu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gospod predsednik, komisar, poglavje 4 vsebuje splošne določbe in postopke, ki se uporabljajo v okviru sistema za gibanje in nadzor trošarinskega blaga. Nov vidik predstavlja uvedba sistema in upravne dokumentacije v elektronski obliki.

Da bo zagotovljeno učinkovito delovanje računalniško podprtega sistema, bi morale države članice v svoje nacionalne aplikacije privzeti enoten nabor in strukturo podatkov, da bi tako zagotovili zanesljiv vmesnik za gospodarske subjekte.

Določiti je treba prehodno obdobje za uvedbo sistema za gibanje in nadzor trošarinskega blaga z odloženo trošarino, ob upoštevanju izvedljivosti uvedbe računalniško podprtega sistema v vsaki od držav članic. V tem smislu države članice in Komisija sprejmejo potrebne ukrepe za uporabo ključne javne infrastrukture na nacionalni ravni in zagotovijo njihovo interoperabilnost.

Komisar, glede na znano prehrambeno krizo in na družbeni in gospodarski pomen evropskega kmetijstva menim, da bi bilo treba podrobneje preučiti možnosti odprave trošarin za goriva, ki se uporabljajo za kmetijske dejavnosti, pa tudi za energijo, ki se uporablja za črpanje vode za namakanje.

László Kovács, član Komisije. – Gospod predsednik, iz razprave sem razbral splošno podporo glavnemu cilju predloga Komisije, namreč, zagotoviti pravno podlago za uvedbo računalniške tehnologije v trošarinske postopke aprila 2009.

Rad bi poudaril in zagotovil, da je namen predloga poenostaviti in posodobiti trošarinske postopke, izboljšati nadzor nad gibanjem trošarinskega blaga in obenem zmanjšati nepotrebne upravne formalnosti pri trgovcih ter omiliti breme zasebnim potnikom. To so bila vodilna načela pri pripravi predloga.

Rad bi navedel nekaj opazanj v zvezi s spremembami, ki se nanašajo na nekatera občutljivejša vprašanja v predlogu.

Kar se tiče „okvirnih količin“, bi Komisija lahko sprejela ohranitev okvirnih količin kot pripomočka, čeprav jih ni želela uvesti ali predlagati. Vendar je treba ohraniti sedanje količinske referenčne vrednosti. Ne moremo sprejeti zmanjšanja teh vrednosti, ker bi to pomenilo korak nazaj v primerjavi z Direktivo iz leta 1993.

V zvezi z odpravo brezcarinskih prodajaln na kopenskih mejah, ki je drugo občutljivo vprašanje, naj vas spomnim, da ta pristop izvira že iz leta 1960, ko je WCO, Svetovna carinska organizacija priporočila odpravo brezcarinskih prodajaln na kopenskih mejnih prehodih, spomnim pa naj vas tudi, da so bile leta 2002, ob zaključku pristopnih pogajanj z desetimi novimi kandidatkami, nekatere države, med drugimi tudi Slovenija in Madžarska, prisiljene odpraviti svoje brezcarinske prodajalne na kopenskih mejnih prehodih, zato menim, da je predlagana rešitev, ki Grčiji in Romuniji zagotavlja precej dolgo prehodno obdobje, precej ugodna v primerjavi z našim stališčem v primeru tedanjih pristopnic.

Glede vračila trošarin malim trgovcem z gorivi Komisija zagovarja načelo, da nesolventnost končnega potrošnika ne more biti podlaga za opustitev trošarine. Obenem pa bilo ob upoštevanju sedanje gospodarske krize in ponekod še vedno visokih cen goriv ter za zagotovitev dobave goriv končnim potrošnikom omogočiti državam članicam, da kako drugače zaščitijo interese malih trgovcev z gorivi, če taki ukrepi ne bi izkrivljali konkurence.

Glede ocene učinkov, ki so jo omenjali številni govorniki, vas želim spomniti, da smo oceno učinkov napravili že leta 2004, zato se nam je preprosto ni zdelo potrebno po dveh letih ponavljati.

Za zaključek bi se rad zahvalil Parlamentu za podporo in konstruktiven pristop. Z zagotovitvijo pravne podlage za novi sistem za gibanje in nadzor trošarinskega blaga bomo omogočili državam članicam pospešiti priprave na uvedbo sistema, ki je predvidena aprila 2010. Komisija bo z ustreznim ukrepanjem poskrbela, da bodo vsi centralni sistemi do takrat delovali, pa tudi zagotavljala potrebno pomoč za nemoten prehod na novo brezpapirno okolje.

Astrid Lulling, poročevalka. – (FR) Komisar, zelo si želimo, da bi novi sistem za gibanje in nadzor trošarinskega blaga nadomestil papirni sistem do aprila 2009, in upamo, da vsa ta nesrečna razprava o okvirnih omejitvah ne bo zakasnila sprejema direktive.

Gospodu Dos Santosu bi rada povedala, da okvirne omejitve nimajo nikakršne zveze z zdravjem ali z Luksemburgom. Gospo Ferreira bi rada opomnila, da smo leta 2005 v naši zbornici sprejeli poročilo člana Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu, gospoda Rosatija, in s tem že takrat potrdili odpravo okvirnih omejitev. Nadalje je gospod Hamon, ki ima zdaj druge skrbi, v svoji spremembi predlagal mnogo višje vrednosti omejitev, kot jih predvideva sramotni socialno-liberalni kompromis, zvarjen za mojim hrbtom. Gospodu Schmidtu bi rekla, da res ni primerno mešati stvari in v isti sapi govoriti o davkih in o zdravju. Še več, nadloga alkoholizma je žal neposredno povezana z višino trošarin – višja je stopnja trošarine v državi, hujše so težave z alkoholizmom. Država seveda lahko določi kolikor želi visoko stopnjo trošarin, saj je

predpisana samo spodnja meja, zgornja pa ne, ampak, prosim, pri takih stopnjah trošarin nam ne govorite o zdravju.

Gospodu Skinnerju bi rada povedala, da tihotapcev čisto nič ne zanimajo količine in okvirne omejitve. Nadalje predlog Komisije vsebuje merila za opredelitev izdelkov, nabavljenih za osebno uporabo, ki pomenijo boljše varovalko kot okvirne omejitve, tudi proti tihotapstvu. Upam, da bomo jutri znali izbrati najboljšo rešitev, namreč tisto, ki jo predlagam.

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo jutri ob 12.00.

24. Solidarnostni sklad Evropske Unije: oviri pri njegovi reformi (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je razprava o vprašanju za ustni odgovor, ki ga je Komisiji zastavil Gerardo Galeote Quecedo v imenu Odbora za regionalni razvoj, o Solidarnostnem skladu Evropske unije: ovirah pri njegovi reformi (O-0092/2008 – B6-0472/2008).

Gerardo Galeote, avtor. – (ES) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, danes ponovno na plenarni seji razpravljamo o reformi Solidarnostnega sklada Evropske unije, ki je, kot vemo, namenjen blažitvi škode ob večjih naravnih nesrečah na ozemlju Unije.

Kmalu se je izkazalo, da sklad svoji cilje ne izpolnjuje učinkovito, zato je leta 2005 Evropska komisija predstavila predlog spremembe uredbe o tem solidarnostnem instrumentu. Namen spremembe je bil izboljšati ne le operativnost, pač pa dostop in kritje v primeru večje naravne nesreče.

Kot je mogoče brez težav dokazati, se je Evropski parlament temu predlogu posvetil brez zavlačevanja in vestno, tako da je maja 2006 zaključil njegovo prvo obravnavo. Takrat smo vsi mislili in bili prepričani, da bo enako ravnal tudi Svet, saj je šlo za uredbo, sprejeto po postopku soodločanja. Zdaj pa vemo, da ni bilo tako. V nasprotju z našimi pričakovanji je Svet s svojo neaktivnostjo proces zadržal.

V tem času smo v Evropski uniji poleg hudih poplav doživeli tudi hude požare, ki so zahtevali tudi smrtno žrtve, pa tudi hude suše. Svet pa je ostal pasiven. Predlog izboljšanja uredbe še vedno leži v predalu Sveta, kljub pozivom evropskih institucij in socialnih dejavnikov.

Danes želimo ponovno pozvati Svet k ukrepanju in ga spomniti, da sprememba uredbe ne bo stala proračuna Skupnosti niti evra: naše zahteve nimajo nikakršnih finančnih posledic, njihov namen je zgolj odpraviti operativne probleme, ki so se pojavili v času od ustanovitve tega solidarnostnega instrumenta.

Radi bi samo izboljšali njegovo operativnost in odzivnost, ob polnem upoštevanju načela subsidiarnosti. Ugotavljamo, da je dostop do instrumenta zelo težaven, omejevalen in tog, čemur pa smo žal priče že vseh sedem let njegovega delovanja.

Zato bi rad vprašal, ali za to, da delegacije v Svetu ne morejo doseči skupnega stališča, obstaja kakšna otipljiva razlaga, in, ali nam lahko kdo pove, kdo in s kakšnimi argumenti blokira reformo te ureditve. Želeli bi, da Komisija nadaljuje z reformo sklada, da nam pove, kakšne ukrepe načrtuje, in nam razgrne možne poti za razrešitev zadeve, o katerih razmišlja. Če Komisija pozna kakšne take možne poti, nas seveda zanima, katere so in za kakšne časovne okvire gre pri njih.

Menim, da je prisotne, zlasti francosko predsedstvo, primerno spomniti, da je bil instrument ustanovljen v hvalevreden namen: takojšne, ustrezno in vidno izkazovanje solidarnosti Unije z njenimi državljani.

Za konec, gospod predsednik, bi rad dodal še en poziv, tokrat neposredno francoskemu predsedstvu, glede zadeve, ki je v tesni zvezi z obravnavano temo: vzpostavitev evropskih enot civilne zaščite, ki jo je Michel Barnier, tedanji komisar, predstavil v svojem poročilu Evropskemu svetu leta 2006.

Zaključujem. Sklad je bil ustanovljen kot simbolični izraz solidarnosti med Evropsko unijo in njenimi državljani. Moja zaključna prošnja se glasi: če nam po vsem tem času in prizadevanjih uspe zagotoviti kakršno koli že operativnost sklada, bi morali svoje misli in dejanja posvetiti žrtvam naravnih nesreč v Evropski uniji.

Danuta Hübner, članica Komisije. – Gospod predsednik, rada bi se zahvalila Evropskemu parlamentu, še zlasti pa članom Odbora za regionalni razvoj, za njihovo stalno skrb, spremljanje in podporo Solidarnostnemu skladu.

To je pomemben instrument, ki Evropski uniji služi pri krepitevi solidarnosti kot strateškega cilja, in od ustanovitve leta 2002 je prejel že 61 prošelj za pomoč, posredoval pa v 33 primerih v 20 državah. Doslej dodeljena sredstva znašajo skupaj 1 532 milijonov EUR. Po zadnjem posebnem poročilu Računskega sodišča je upravljanje sklada dobro, pomoč pa zagotavlja hitro, učinkovito in prožno.

Sklad pa ima tudi svoje omejitve. Prag za aktiviranje Solidarnostnega sklada Evropske unije je izredno visok. Zato je sklad manj usposobljen za posredovanje pri določenih vrstah nesreč, za katere so značilni nižji upravičeni stroški, na primer pri gozdnih požarih, več kot dve tretjini vseh doslej vloženih prošelj za pomoč sklada pa je bilo vloženo na podlagi meril za „neobičajne regionalne nesreče“.

Nadalje nam je pri vseh obstoječih instrumentih Skupnosti izjemno težko, če ne celo nemogoče, odzvati se ob nesrečah, ki jih povzroči človek, kar ponazarjajo industrijske nesreče kot razlitje nafte s tankerja *Prestige*, ali ob terorističnih dejanjih, kakršen je bil bombni napad marca 2004 v Madridu. Podobno iz Solidarnostnega sklada Evropske unije zaenkrat ni mogoče nuditi pomoči ob izbruhih hudih kriz na področju javnega zdravja.

Iz teh razlogov je Komisija aprila 2005 sprejela predlog revizije Uredbe. Kljub našim prizadevanjem v sodelovanju z vsemi predsedstvi od leta 2005 naprej, Svetu doslej še ni uspelo doseči soglasja o tem predlogu. Eden od razlogov je prepričanje večine držav članic, da Sklad že pri sedanji ureditvi deluje zelo dobro, zato se jim ne zdi potrebno in primerno širiti njegovega področja ali vključevati dodatnih dogodkov, predvsem iz strahu glede posledic take širitve na proračun.

Svet uradno ne navaja stališč posameznih držav članic, velja pa, da so njegova mnenja sprejeta soglasno. Poleg tega še ni nakazal, na katerih področjih dopušča možnosti kompromisov, ki bi omogočili doseči soglasje o predlogu Komisije.

Komisija je še vedno prepričana, da je Uredbo o Solidarnostnem skladu treba revidirati, da bomo lahko izboljšali zmogljivosti Unije za hiter odziv ob večjih nesrečah, ki zaenkrat niso zajete. Zato bo sprejela poročilo o pregledu šestletnega delovanja Sklada, ugotovitvah omejitev Solidarnostnega sklada in možnih izboljšanjih. Upamo, da bo poročilo ponovno odprlo razpravo v Svetu in v Evropskem parlamentu o reviziji sedanje Uredbe o Solidarnostnem skladu. Poročilo bi moralo biti gotovo proti koncu prvega četrtletja leta 2009.

Glede civilne zaščite je Komisija začela ugotavljati vrzeli pri zmogljivostih odzivanja na podlagi scenarijev večjih nesreč in ocenjevati možnosti zapolnitve ugotovljenih vrzeli. V tem smislu bo Komisija, s pilotnimi projektom in pripravljano dejavnostjo, predvideno v proračunu za leto 2008, preučila inovativne možnosti ureditev v sodelovanju z državami članicami, s katerimi bi lahko okrepili zmogljivosti odziva na nesreče na ravni EU.

Na podlagi tega lahko Komisija oblikuje predlog za zapolnitev vrzeli z razvojem modulov civilne zaščite, ki jih bo mogoče kadarkoli aktivirati, ali z dodatnimi rezervnimi zmogljivostmi za dopolnitev nacionalnih odzivov ob večjih nesrečah, tudi na področju gašenja požarov v divjini.

Rolf Berend, v imenu skupine PPE-DE. – (DE) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, govorim kot poročevalec za področje Socialnega sklada, Solidarnostnega sklada iz leta 2002 in njegove razširjene in izboljšane različice iz leta 2006.

Poročilo, ki ga je Evropski parlament sprejel z veliko večino, leži na ledu že več kot dve leti, ker ga blokira Svet, kljub temu, da državljani vedno glasneje pozivajo k evropski solidarnosti, saj so naravne nesreče vedno pogostejše. Solidarnostni sklad, ki smo ga v naglici skrpali skupaj po uničujočih poplavih leta 2002, da bi lahko zagotovili nujno potrebno pomoč, je bil instrument, predviden za takojšnjo pomoč ob nesrečah. Sčasoma pa se je izkazalo – kot ste pravilno ugotovili, komisarka –, da sedanji instrument zelo otežuje, če ne celo onemogoča, ustrezno odzivanje ob velikih krizah na ravni EU.

Nadalje je sedanji prag za aktiviranje sklada, kot ste povedali, gospa Hübner, izredno visok, kar pomeni, da nam odstopanja rastejo čez glavo. Revidirana različica sklada za pomoč ob nesrečah pa bi pomenila učinkovito rešitev iz tega stanja. Evropski parlament zato meni, da je še toliko pomembneje zagotoviti učinkovit instrument, ki bo na voljo ljudem ob nesrečah; dovolite mi še eno konkretno vprašanje: zakaj Svet ne more sprejeti skupnega stališča o zadevi, ki je tako življenjskega pomena za državljane Evropske unije, žrtve nesreč? Katere države podpirajo izboljšano pogodbo in katere jo zavračajo? Komisija je nakazala možnost, da bi se zadeva rešila na začetku leta 2009. Upajmo, da bo tako, želimo pa še enkrat pozvati k pospešitvi, saj preprosto ni dopustno prezirati glasovanja Parlamenta, kot je to počelo nekaj predsedstev po vrsti.

Iratxe García Pérez, v imenu skupine PSE. – (ES) Gospod predsednik, komisarka, kot so povedali že moji kolegi, smo leta 2006 v naši zbornici razpravljali o spremembi Uredbe o Solidarnostnem skladu, s katero bi ga preuredili v hiter in učinkovit instrument za odzivanje. No, danes je zadeva še vedno odprta.

Ni preprosto doseči tako širokega soglasja, kot smo ga dosegli v omenjeni razpravi, saj različne politične skupine in nosilci interesov v posameznih državah predlagajo različne zamisli glede sprememb ureditve.

Menim pa, da smo se vsi zelo potrudili za soglasje, ki omogoča spremembo uredbe. Menim, da je Parlament pokazal zgled za trud, ki ga moramo zdaj vložiti vsi v soglasno spremembo uredbe.

Evropska komisija si mora po najboljših močeh prizadevati, da bi dosegli sporazum in zastavljeni cilj. Vesela sem današnjih odgovorov komisarke, ki je povedala, da bo izvedla študijo, s katero bo ugotovila cilje, ki si jih moramo zastaviti pri spreminjanju uredbe, tudi za to, da bomo kasneje zagotovili sporazum tudi s Svetom.

Poskrbeti moramo, da bomo s spremembo uredbe omogočili hiter in učinkovit odziv na nesreče, s katerimi se države članice ne morejo spopadati z lastnimi močmi, z razširitev kritja tudi na industrijske nesreče, teroristična dejanja in krize na področju javnega zdravja, ne smemo pa pozabiti niti na hude suše, ki so vedno pogostejše, zlasti v nekaterih predelih Sredozemlja.

Poleg tega moramo odločno zagovarjati tudi znižanje praga povzročene škode za aktiviranje sklada s 3 milijard EUR na 1 milijardo EUR, ob ustreznem upoštevanju regionalne komponente. Ta instrument se mora odzivati s finančno pomočjo tudi na skrajne suše, požare in poplave, ob tem pa ne sme nikoli prezreti žrtev, ki potrebujejo takojšnjo pomoč in podporo.

Solidarnostni sklad je politični instrument za reševanje problemov, zato moram še enkrat poudariti, da si moramo z vsemi močmi prizadevati za rešitev tega temeljnega vprašanja, seveda s spremembami, ki so potrebne in se skladajo z današnjo stvarnostjo.

Jean Marie Beaupuy, v imenu skupine ALDE. – (FR) Gospod predsednik, komisarka, kolegi so že nanizali nekaj primerov. Kot uvod v temo razprave bi rad uporabil nekatere med njimi, saj gre za boj proti naravnim nesrečam. Kdo se spomni, kaj se je zgodilo samo sto let nazaj, leta 1908, v Messini, ko je umrlo sto tisoč ljudi? Vsak od nas se jasno spominja Černobila, če pa se omejimo sam na zadnjih deset let, smo doživeli leta 1999 viharje in poplave, že omenjene poplave v srednji Evropi, če 11. septembra v New Yorku sploh ne omenjamo, teroristične napade marca 2004, nevarne bolezni, chikungunjski virus in tako naprej.

Ne vemo, kje bo udarila naslednja nesreča in v kakšnem obsegu, nedvomno pa smo lahko prepričani v eno stvar, namreč, da se bo kmalu neke ponovno zgodila nova nesreča.

Takrat se bodo naši sodržavljeni, ki že 50 let spremljajo gradnjo enotne Evrope – in vrsta poročil, o katerih smo glasovali ta teden, tudi priča o tem – obrnili na nas z vprašanjem, kakršnega nam postavljajo tudi ob sedanji finančni krizi: „Kaj ste pa v resnici dosegli?“

V zadnjih tednih ste lahko slišali nekdanjega direktorja Mednarodnega denarnega sklada razlagati o poročilu izpred treh ali štirih let: „Povedali smo MDS, da bo do krize prišlo, in razložili, kako jo je mogoče preprečiti.“

Torej, komisarka, nocoj ste nas prišli poslušat, in upamo, da nas boste tudi slišali in poskrbeli, da, v nasprotju z dogajanjem ob sedanji finančni krizi, Evropa ne bo nepripravljena, ko bo prišlo do nesreče.

Osebo bi rad podal dvojen predlog. Prvič, predlog o načinu delovanja. V sklepnih opazkah ste omenili, komisarka, da ste govorili o poročilu Michela Barnierja.

Ne moremo imeti dveh ločenih poti ukrepanja, ob tem ko vi sami, tako kot mi vsi, še zlasti člani Odbora za regionalni razvoj, ves čas govorimo, da potrebujemo celovite pristope. Ne moremo na eni strani razvijati Solidarnostnega sklada, na drugi strani pa preventivne politike. To dvoje bi moralo biti povezano, da bi lahko prepričali zloglasne finančne ministre, ki nam razlagajo, da nas bo tudi prilagoditev meril Solidarnostnega sklada – o kateri ste tudi govorili – stala več. Navdih bi morali črpati iz poročila gospoda Barnierja; tako bi lahko razumeli, da bi lahko s preventivno politiko, ki bi združevala sredstva za ukrepanje in preprečevanje naravnih nesreč, lahko celo prihranili.

Torej gre jasno ne le za varčevanje denarja in odvrčanje nesreč, pač pa predvsem za reševanje človeških življenj – to je prava prednostna naloga.

Zato vas, komisarka, skupaj z vsemi kolegi poslanci, nujno prosim, da storite vse, da boste po zaključku francoskega predsedstva v mandatu češkega predsedstva pridobili trdna jamstva od švedskega predsedstva, da akcijskega načrta ne bodo samo preučevali, ampak zagnali.

Računamo na vašo odločnost. Potrebujemo jo. Veste, da imate za seboj Parlament – nocoj vam je to jasno in glasno potrdil. Čez leto dni pa zagotovo pričakujemo rezultate.

Elisabeth Schroedter, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, Svet ni prisoten, Svet pa je institucija, ki blokira spremembo in nanj bi morali nasloviti to razpravo. Navsezadnje: kdo vlaga prošnje za pomoč ob poplavih in divjanju požarov? Države članice – in one postavljajo najraznovrstnejše posebne zahteve. Želijo si širokogrudne pomoči, ki pa je vedno ne uporabijo ustrezno: nedavno smo imeli en tak primer v Združenem kraljestvu.

Ne glede na to bi rada izkoristila priložnost in izrazila Komisiji še eno skrb. Na začetku, pod vodstvom gospoda Barnierja, je Komisija pripisovala velik pomen področju preventive, saj je razumela, da se je mogoče proti naravnim nesrečam učinkovito borovati le s preventivnim ukrepanjem. Danes pa ta vidik ni deležen zadostne pozornosti. Vesela bi bila, če bi lahko Komisija sestavila smernice za uporabo Solidarnostnega sklada, ki bi bile v resnici usmerjene na preventivo.

Še enkrat bi poudarila, da ima Komisija že zdaj možnosti za večje poudarjanje preventive, na primer v okviru programa ERDF, kaj pa dela s tem v zvezi? Doslej še nismo slišali kaj veliko o tem, v preprečevanje naravnih nesreč pa je bilo vloženega prav malo. Ni naložb v urejanje naravnih vodotokov, premalo se vztraja pri naravnem gozdnem sestoju pri ponovnem pogozdovanju, na primer v Grčiji, kjer se borovi gozdovi še posebej radi vnamejo.

Od Komisije pričakujem bolj zavzeto delo pri obravnavi sedanjih vlog, spremljanje porabe denarja in spodbujanje sonaravnih vlaganj, da se nesreče ne bodo ponavljale. Doslej še nisem opazila znakov zavzetosti, in v tem smislu mora tudi Komisija vzeti nase del kritike. Čeprav govorimo o naravnih nesrečah, večino naravnih nesreč v resnici povzroči pretežno človek, prvič, zaradi preveč omahljivega boja proti podnebnim spremembam, in drugič, zaradi gradnje na poplavnih ravnicah in monokulturnega pogozdovanja. Temu se mora Komisija posvetiti ta hip, ne pa čakati.

Pedro Guerreiro, v imenu skupine GUE/NGL. – (PT) Med razpravo o spremembi Uredbe o Solidarnostnem skladu dne 18. maja 2006, v kateri smo aktivno sodelovali tudi z vrsto predlogov, smo poudarili svoje nestrinjanje s stališčem, ki ga je sprejela večina v Parlamentu. Zlasti smo nasprotovali temu, da ni bilo ohranjeno kritje regionalnih nesreč – ki se dogajajo najbolj pogosto – ki ga predvideva sedaj veljavna uredba. Nismo se strinjali tudi z zavrnitvijo možnosti večje finančne pomoči kohezijskim državam in koherentnim regijam, nasprotovali smo znižanju praga za aktiviranje Sklada, s čimer bodo očitno pridobile največ tiste države članice, ki imajo največji domači bruto proizvod.

V skladu z našim dosedanjim delovanjem bomo nadaljevali naš boj za spremembe, ki sem jih orisal, pa tudi, *inter alia*, za naslednje cilje: priznanje posebne narave naravnih nesreč v Sredozemlju, prilagoditev Solidarnostnega sklada glede časovnih rokov (glede na neopravičljive in nesprejemljive zamude pri aktiviranju in dodeljevanju sredstev Skupnosti žrtvam, ki smo jim priče), prilagoditev Solidarnostnega sklada glede kritja, zlasti ob upoštevanju posebne narave naravnih nesreč, kakršne so suše in požari, vključitev ukrepov za pomoč pri obnovitvi gospodarskih dejavnosti na prizadetih območjih, pa tudi za zagotovitev kopenskih in zračnih zmogljivosti za gašenje gozdnih požarov.

Kar se tiče pobud na področju civilne zaščite, menimo, da bi bilo treba prednostno spodbujati preventivo in krepiti zmogljivosti po državah članicah, pa tudi njihovo medsebojno usklajevanje.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Gospod predsednik, komisarka, od Evrope pričakujemo proaktivnost. Državlani na prizadetih območjih ne morejo razumeti, zakaj morajo poteči meseci, preden Evropa, ujeta v svoje lastne procedure, spravi skupaj kaj določnega.

Kako potekajo zadeve? Nekje se nekaj pripeti in čez nekaj ur lahko vse to vidiš na televiziji in seveda pomisliš, da območje potrebuje pomoč in solidarnost. Temu sledi gluha tišina. Nato se zadeve vrtijo med državo in evropskimi uradi. Frustrirajoče je, da na tej točki ni nikakršne komunikacije. Zadeva je obtičala v Svetu, in tiči tam že dve leti, ampak gotovo mora obstajati način, kako bi lahko ugotovili, kakšni so vzroki za blokado, in slišali, kakšne so alternativne možnosti. To je veliko vprašanje. V kratkem, v šestih mesecih, bo Parlament razpuščen. Novemu Parlamentu bomo to zadevo morali predati, ne da bi dosegli naše cilje ali vsaj oblikovali razumne predloge.

Francosko predsedstvo se ukvarja z vsem drugim, samo s to zadevo ne. Zgodilo se ni prav nič in prav radi bi izvedeli, zakaj mora biti tako. Rad pa bi vseeno čestital Evropski komisiji. Gospe Hübner in njenim sodelavcem je vsekakor uspel določen napredek pri tej zadevi, s skupnimi močmi pa bi nam moralo uspeli blokado popolnoma odpraviti. Ko smo že pri kazanju s prstom, je treba povedati, da sta Svet in francosko predsedstvo pri tej zadevi zatajila.

Wolfgang Bulfon (PSE). – (DE) Gospod predsednik, kdaj državljani potrebujejo solidarnost Evrope? Kdaj države članice potrebujejo solidarnost Evropske unije? Seveda predvsem ob nesreči. Prav to vprašanje sem zastavil v zvezi z glasovanjem o četrtem kohezijskem poročilu letošnje pomlad.

Gospod predsednik, danes razpravljamo o reviziji Solidarnostnega sklada, s katero bi se radi bolj oborožili za ukrepanje ob izzivih in omogočili hitrejšo in učinkovitejšo pomoč. Sodeč po njunih resolucijah, sta si Komisija in Parlament enotna glede ciljev te zakonodajne pobude. Julija letos sem Svet vprašal, v kakšnem stanju je postopek. Svet me je obvestil, da v nasprotju s Parlamentom zaenkrat ne vidi potrebe po kakšni pobudi. Če upoštevam, da je prejšnji francoski komisar in minister v svojem poročilu poudaril, da je revizija potrebna, se mi zdi drža Sveta nerazumljiva. Zato si ne bi mogel želei boljšega predsednika Odbora, kot je gospod Galeote, ki ni pripravljen sprejeti ignoriranja sklepov Parlamenta. Za to bi se mu rad izrecno zahvalil. Pozivam francosko predsedstvo, naj nujno še enkrat pretehta svoj odnos do evropskih državljanov.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, zadeva se vleče že vse predolgo in poročevalcu bi se rada najprilčneje zahvalila.

Menim, da je to ena od osrednjih vezi, ki držijo Evropo skupaj, gre pa tudi za vprašanje solidarnosti. Skrajni čas je, da države članice ukrepajo na tem področju. EU mora zagotoviti finančno podporo organizacijam, ki nam pomagajo v kriznih razmerah. Številne države članice so v zadnjih letih utrpeli uničujoče naravne nesreče. Pri tem mislim na gozdne požare, ki se ponavljajo v Grčiji, tudi lansko leto, pa na poplave v srednji Evropi leta 2002, ki so tako hudo prizadele Avstrijo.

Take nesreče spravijo ljudi gospodarsko povsem na tla. V takih primerih so potrebna izredna sredstva, gospod predsednik, kajti ne gre le za pomoč v sili, pač pa za obnovo uničene infrastrukture, ki se je gradila stoletja. Vsaka država članica sama takih sredstev nima. Upoštevati moramo tudi, da so nekatere države članice žal pogostejše žrtve takih nesreč, in tudi tukaj imam v mislih Avstrijo. Ljudje v Avstriji še vedno govorijo, z veliko hvaležnostjo, o tem, kako hitro jim je EU priskočila na pomoč. Evropski solidarnostni sklad ne bi smel zgolj sofinancirati obnove, pač pa tudi podpirati organizacije, ki nudijo pomoč v krizah. Delo prostovoljnih gasilcev, Rdečega križa in drugih prostovoljnih organizacij je neprecenljive vrednosti: niti približno si ne moremo predstavljati, koliko bi nas stalo, če to delo ne bi bilo prostovoljno. Te organizacije vedno priskočijo na pomoč v nesreči in so nepogrešljiv del socialnega ustroja na podeželju.

Zato moramo nujno poskrbeti, da bomo te organizacije pomoči ohranili in okrepili. Upam, da nam bo hitro uspelo doseči sporazum, da nam ne bo žal, ko nas bo doletela naslednja nesreča in ne bomo mogli dovolj hitro ukrepati.

Evgeni Kirilov (PSE). – (BG) Kot so poudarili že poročevalec gospod Galeote in vrsta kolegov pred mano, je Solidarnostni sklad potreben instrument, katerega naziv in namen je uresničevati enega od najpomembnejših načel Evropske unije – solidarnost med državami članicami. Odkar Sklad deluje, prihaja do spodrseljavev, zato je potrebna reforma za odpravo pomanjkljivosti, da se bomo lahko odzivali na nevarnosti, ki prežijo na nas. Kot je bilo že omenjeno, obstaja mehanizem za reforme in Evropski parlament je svoje stališče zavzel. Pomembno je upoštevati vse možne težave, s katerimi se lahko sooči Sklad, tako da bo postal resnično uporaben instrument in da bodo imeli ljudje občutek, da se delo opravlja. Nihče ne rabi neuporabnega instrumenta, ki je sicer potencialno uporaben, v praksi pa skoraj ne deluje. Obenem moramo povsem jasno povedati, da je mogoče največje učinke doseči s hitrim odzivom. Od učinkovitega sistema smo še daleč. Male države članice nimajo na voljo enakih virov kot velike, o sodelovanju in usklajevanju na evropski ravni pa lahko zaenkrat le sanjamo. Kot je bilo že poudarjeno, ne gre vedno le za denar.

Letošnje poletje smo imeli v moji domovini, Bolgariji, zelo obsežne gozdne požare v gorovju Rila, najslabšem, a najtežje dostopnem gorovju v državi, ki nam jih je uspelo obvladati šele s pomočjo francoskih gasilskih helikopterjev in za to pomoč smo globoko hvaležni. Za organiziranje in usklajevanje operacije pa smo porabili vse preveč dragocenega časa. Državljeni Evropske unije nestrpnost čakajo na razumne odločitve, ne pa nujno na velike zneske denarja. Razumne odločitve, ki lahko, kot je povedal gospod Beaupuy, celo prihranijo denar.

James Nicholson (PPE-DE). – Gospod predsednik, vsi se zavedamo, da ozadje in izvor Evropskega solidarnostnega sklada predstavljajo uničujoče poplave v srednji in vzhodni Evropi leta 2002, njegovo utemeljenost pa so dodatno utrdile še druge naravne katastrofe, na primer gozdni požari v Grčiji. Nedavne poplave v mojem lastnem volilnem okolišu na severu Irske so me prepričale, kako pomemben je ta instrument.

Ob vsej široki podpori in zanosu, ki ga Skladu posvečajo Parlament, Komisija in državljani EU pa nenaklonjenost sodelovanje v Svetu ovira njegovo polno delovanje. Evropska unija nedvomno ima voljo pomagati državam članicam, ki jih doletijo naravne nesreče. Ta pomoč mora biti dodeljena hitro in odzivno, da je lahko učinkovita. Trenutno pa Svet zastavlja ovire, ki preprečujejo nemoteno delovanje Sklada. Zato sem vesel tega vprašanja za ustni odgovor o zadevi, na katero opozarja Odbor.

Nadalje bi rad poudaril tisti del vprašanja Odbora, ki se nanaša na to, katere države članice nasprotujejo Skladu in zakaj. Solidarnostni sklad je izredno pomemben instrument, ki ga mora imeti na voljo Evropska unija. Problemi z njegovo uvedbo pa se vlečejo že vse predolgo in po mojem mnenju je treba stanje razrešiti čim prej.

Naj gre za poplavo ali gozdni požar, ljudje v stiski potrebujejo pomoč in podporo, še zlasti pa potrebujejo finančno pomoč, takoj in hitro, ne tako kot pri sedanjem sistemu, ko traja mesece in leta in je zadeva povsem zbirokratizirana. Če res želite napraviti nekaj koristnega, je to prava stvar in prinesla vam bo več priznanja po Evropi kot kakršen koli drug vaš predlog ali celo vsi skupaj.

Svetu bi rad odkrito povedal nekaj. Svet nasprotuje, ker, po mojem mnenju – to je samo moje osebno mnenje – ga moti vpliv Parlamenta, oziroma še bolj nas poslancev, v lokalnih okoljih, saj je naš vpliv tam večji od vpliva Komisije ali vpliva Sveta. Ko se kaj zgodi, se ljudje obrnejo na poslance. Ne obrnejo se na Komisijo in ne obrnejo se na Svet, nas pa poznajo. Vi ste nedotakljivi, brezimen, birokratski organ v Bruslju. Torej smo poslanci – ne zatiskajte si oči pred tem – in Parlament tisti, ki smo ves čas zunaj med ljudmi, zato to podpor potrebujemo. Še nikoli v življenju nisem slišal tako majavih izgovorov; čas je, da to opravimo do konca.

Stavros Arnautakis (PSE). – (EL) Gospod predsednik, komisarka, radi rečemo, da smo Unija, katere temeljno načelo je solidarnost. Danes državljani potrebujejo Unijo, ki zna to načelo uresničevati v praksi. Potrebujejo dejanja, ne zgolj besed. Danes pozivamo Svet, naj upošteva pričakovanja državljanov in dokaže, da je kos svojim nalogam v zvezi s Solidarnostnim skladom.

Vsakdo od nas je že v lastni domovini izkusil učinke pogostih naravnih nesreč. Vsi smo že bili priče obupu prizadetih državljanih in vsi vemo in razumemo, kako pomemben je za te državljane občutek, da jim Evropska unija stoji ob strani. Maja 2006 je Evropski parlament sprejel načrt Evropske komisije za prenovljeni Solidarnostni sklad, nov, hitrejši, prožnejši in učinkovitejši sklad, ki naj bi ga po načrtu vzpostavili v obdobju 2007–2013, na tem načrtu pa se zdaj nabiral prah v predalu Sveta.

Iskreno povedano ne morem razumeti, kako lahko imamo tako dober instrument, pa ga ne uveljavimo. Evropska unija danes potrebuje nov Solidarnostni sklad bolj kot kdajkoli.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, kot član Odbora regij sem lahko na lastne oči videl od neurja uničene gozdove v Visokih Tatrah na Slovaškem, požare na Portugalskem in poplave na Češkem. V pogovoru z domačini sem jasno doumel, kako globoko so ljudje dojemali uporabo evropskih sredstev za odpravo škode in obnovo nacionalnega parka Tatre kot konkreten izkaz evropske solidarnosti. Solidarnostni sklad lahko v določenih kriznih razmerah pomaga posameznim državam članicam, s tem pa pomembno okrepi občutek pripadnosti širši Evropi. Na žalost upravljanje s skladom ni prav učinkovito, tako da pomoč pogosto prispe z večmesečno zamudo. Zato se Parlament že dalj časa trudi spremeniti pravni okvir na tak način, da bi zakonodaja upoštevala tudi novejša potrebe glede uporabe finančnih sredstev in da bi bila pomoč hitrejša ter učinkovitejša.

Ob podnebnih spremembah lahko na naši stari celini pričakujemo vedno pogostejše naravne nesreče, kakršne so poplave, suše, neurja in požari. Soočamo pa se tudi z novimi grožnjami v obliki terorističnih napadov in pandemij. V praksi posamezne države že zdaj skušajo dvostransko sodelovati in organizirajo skupne vaje ter dogodke za svoje reševalne službe. S tem tudi posredno podpirajo zamisel o skupni civilni zaščiti, ki jo je orisal Michel Barnier leta 2006. Žal je razprava o tem nekako zastala.

Gospe in gospodje, hitro odzivanje, učinkovitejša uporaba Solidarnostnega sklada in mednarodno sodelovanje pri preprečevanju in odpravljanju učinkov naravnih nesreč so zelo vroče teme, zlasti v predvolilnem obdobju. Zato popolnoma razumem vložena vprašanja in pozivam Komisijo in Svet k čim hitrejši razrešitvi stanja.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Hvala lepa, gospod predsednik. Komisarka, gospe in gospodje, Evropska skupnost je ustanovila Solidarnostni sklad izrecno za hitro, učinkovito in prožno odzivanje v primerih hudih kriz. Ne moremo pa reči, da bi bili hitrost in učinkovitost značilni za Svet pri oblikovanju skupnega stališča.

Na žalost največje naravne nesreče ne čakajo na skupno stališče. Ob vseh pozitivnih rezultatih dosedanjega delovanja Solidarnostnega sklada so vendarle potrebne še njegove izboljšave, da bo lahko še hitreje in učinkoviteje zagotavljal pomoč ljudem v stiski. Pred nami so velikanski izzivi, zato ne morem razumeti, kako lahko potečejo leta in leta, ne da bi Svet sprejel kakršen koli sklep. Naši državljani bodo to razumeli še manj kot jaz.

Ne smemo dopustiti nikakršnega nadaljnega odlaganja, potruditi se moramo, da bo razprava obrodila sadove in da bomo čim prej dosegli sporazum, da se bomo lahko zoperstavili izzivom, ki jih prinašajo vedno pogostejše naravne nesreče. Hvala za pozornost.

Rumjana Želeva (PPE-DE). – (BG) V zadnjih letih nas vedno pogostejše zadevajo nesreče, naravne ali take, ki jih povzroči človek. Te nesreče ne povzročajo samo hude finančne škode, pač pa žal tudi smrtne žrtve. V zadnjih letih smo v Bolgariji doživeli poplave, sušo in gozdne požare. Ta konec tedna smo v Bolgariji imeli potres, na srečo ne prav močan. To nam je sicer v uteho, vendar je potres še ena potrditev potrebe po učinkovitem Evropskem solidarnostnem skladu.

Poudarila bi rada, da nismo edina država v Evropi, ki jo prizadevajo take nesreče. Naša sosedna Grčija je na primer leta 2007 doživela uničujoče gozdne požare. To pomeni, da moramo storiti več za obvladovanje posledic takih hudih nesreč. Očitno je, da moramo spremeniti uredbo, da bomo imeli na voljo prožnejša orodja. Kot je gospod Berend leta 2006 pravilno ugotovil v svojem poročilu, moramo pospešiti dostavo pomoči in zmanjšati obseg birokratskih formalnosti pri tem. Poskrbeti moramo, da bo pomoč dosegla državljane, ko jo potrebujejo, ne pa šele čez več dni sli tednov. Zato pozdravljam znižanje praga in uvedbo novih hitrih plačil, ki pomenijo izraz prave solidarnosti. Drug zelo pomemben vidik predloga revizije je zajetje industrijskih nesreč. Če v Bolgariji pride do eksplozije na naftovodu ali pomorske nesreče, bi bili prav tako upravičeni do pomoči iz Solidarnostnega sklada.

Za konec pa bi rada predlagala zamisel glede financiranja. Sčasoma bi lahko razmislili o financiranju instrumentov, kakršen je Solidarnostni sklad, iz sredstev, ki zapadejo po pravilih „N+2“ in „N+3“. Zaenkrat pa se moramo osredotočiti na resnično spremembo, zato pozivam Komisijo, še bolj pa Svet, naj podpreta spremembe Evropskega solidarnostnega sklada.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, komisarka, Solidarnostni sklad je pomembno orodje za izvajanje socialne politike v državah članicah, ki jih prizadenejo naravne nesreče. Je praktičen izraz solidarnosti z evropskimi državljani, ki jih take nesreče prizadenejo, je pa tudi izkaz naše vizije aktivne podpore, ki naj jo Evropska unija nudi svojim državljanom.

Dosedanje primere pomembnega prispevka Sklada pri obvladovanju posledic večjih naravnih nesreč predstavljajo poplave v srednji Evropi, potresi v Italiji in požari na Portugalskem in v moji domovini, Grčiji, leta 2007, to pa tudi pomeni, da je doslej sredstva iz sklada prejelo že precej držav članic. Obenem pa po sedaj veljavni uredbi in obstoječih virih Evropska unija ne more ukrepati ob drugih krizah, ki nimajo izključno naravnih vzrokov, na primer ob industrijskih onesaženjih, pandemijah v Evropi, sušah in podobnih.

Predlagana sprememba uredbe pokriva širše potrebe, pospešuje postopke, uvaja novost v obliki predumov in na splošno uvaja vrsto praktičnih in koristnih novosti. Ker je tako in ker je Evropski parlament predlog Komisije sprejel, ne vidim razlogov in vzrokov za zamudo pri ratifikaciji uredbe.

Pomirja nas, komisarka, da ste danes jasno izrazili svojo podporo našim pogledom. Zamuda ni v skladu z duhom solidarnosti, ki naj nam bi bil v vodilo. Velik del odgovornosti nosi Svet in upamo, da se bo odzval na poziv Evropskega parlamenta in nemudoma izpolnil svojo obveznost, čeprav je danes odsoten.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Gospod predsednik, komisarka, kolegi poslanci, najprej bi rada povedala, da sem zelo srečna, da smo se končno lotili razprave o tej temi. Upam, da bo današnja razprava obrodila rezultate, kakršne nam je komisarka že obljubila. Vsi vemo, da so sedanji postopki za dostop do sredstev Solidarnostnega sklada dolgotrajni. Zato predlagam spremembo proračuna Unije.

Ko je na primer Romunija zaprosila za pomoč iz Solidarnostnega sklada po pomladanskih in poletnih poplavah leta 2005, je morala na denar čakati približno leto dni. Določbe Uredbe predpisujejo, da se vloga predloži najkasneje deset tednov po nesreči, vsebovati pa mora tudi oceno skupne škode, ki služi pri razvrščanju nesreč po vrstah. Te zahteve je na primer pri poplavah težko izpolniti. Za pravilno oceno škode

se morajo vode popolnoma umakniti. Na to državni organi in institucije nimajo nikakršnega vpliva. V naslednji fazi Komisija preveri izpolnjevanje pogojev, zlasti to, ali gre za večjo naravno nesrečo. Za to je potrebno precej časa, pa tudi dodatnih podatkov in pojasnil. Na koncu, po odobritvi usklajenega proračuna, Komisija oblikuje in sprejme sklep o dodelitvi pomoči. Temu sledi prenos sredstev, ta pa je treba porabiti najkasneje v letu dni. V praksi ta sredstva pomenijo samo vračilo stroškov, ki jih je država prejemnica že poravnala po nesreči. Ob vsem tem se vprašamo, ali gre res za pomoč v sili.

Naj za zaključek povem še to, da bi lahko zavrnitev predloga Komisije o spremembi Uredbe po razpravi v delovni skupini finančnih svetovalcev, brez posvetovanja s strukturno akcijsko skupino pravzaprav pomenila, da finančni ministri ne soglašajo. Tak sklep odpira vrsto problemov, še zlasti v sedanjem ozračju hudih problemov tudi na ravni držav članic.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gospod predsednik, najpomembnejša vprašanja se nam pogosto odpirajo pozno zvečer in to vprašanje je že eno od takih, čeprav gre zdajle malce tudi za „pogovor gluhih“, saj Svet naše razprave ne posluša.

V Evropi pogosto uporabljamo dve besedi: prva je „subsidiarnost“, druga pa „solidarnost“. Pri subsidiarnosti gre za spoštovanje držav članic in njihovih pravic, solidarnost pa v mojih očeh odraža skupnost Evropske unije in našo medsebojno podporo. Zakaj torej sklad ne deluje tako? Med nevarnosti in škodo, ki jih povzroča neustrezno delovanje sklada, spada tudi to, da razgllašamo, da so sredstva na voljo, nato pa jih ne zagotovimo učinkovito, ker je sistem tako zapleten, birokratski in neroden za tiste skupnosti in posameznike, ki morajo sodelovati z njim.

Sodim, da gre konec koncev za vprašanje proračuna in denarja. Prejšnji teden sem pazljivo sem poslušala opombe komisarke, odgovorne za finančno programiranje in proračun, o vrsti zadev, od skupne kmetijske politike do različnih drugih vprašanj, še zlasti pa njene pozive k prožnejšem proračunu, proračunu, ki bi se lahko hitro odzval na dogodke v svetu, da Evropska unija ne bi več capljala za dogodki.

Obžalujem, da ni omenila tudi potrebe po prožnosti pri odzivanju na dogodke v sami Evropski uniji, kajti po mojem mnenju je to tema nocojšnje razprave. Prihajam iz države, ki je rekla „ne“ Lizbonski pogodbi, kjer vedno bolj govorimo o tem, kako bi morali državljane bolj približati Evropski uniji, najboljša pot za to pa je poskrbeti, da bodo državljani videli Evropo delovati, ne pa jo samo poslušali govoriti. Bojim se, da je vse preveč besed o zadevah v Evropski uniji in vse premalo dejanj na terenu, kjer bi lahko ljudje videli njihove učinke.

Za bolj optimističen zaključek pa naj povem, da anketa, objavljena v današnjih časopisih, kaže, da si bodo morda Irci premislili glede svojega odnosa do Lizbonske pogodbe. Ne bi rada, da bi dvorano zapustili potrti.

Sérgio Marques (PPE-DE). – (PT) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, vprašanje za ustni odgovor, ki ga je Evropski komisiji zastavil Gerardo Galeote v imenu Odbora za regionalni razvoj, je popolnoma utemeljeno in na mestu. Svet bi moral svoje razloge za blokado reforme Solidarnostnega sklada, saj ne more sprejeti dogovora o skupnem stališču, ki omogočila nadaljevanje zakonodajnega postopka, javno razgrniti.

Težko si predstavljamo, kakšni bi bili lahko razlogi za tako držo Sveta, razen morda malenkostnih finančnih razlogov. Ali Svet ne želi bolj prožnega in hitrejšega odzivanja ob naravnih nesrečah? Ali Svet ne želi, da bi bila hitra pomoč na voljo tudi ob vseh drugih vrstah nesreč, na primer ob industrijskih nesrečah, terorističnih dejanjih ali krizah na področju javnega zdravja?

Nujno potrebujemo jasne odgovore na ta vprašanja, prav tako pa moramo izvedeli, kaj misli o tem stanju Komisija in ali namerava ukrepati za ponovno sprostitve zakonodajnega postopka.

Poskrbeti moramo za polno solidarnost na tem področju. Državlani našega neuspeha pri tem preprosto ne bi razumeli.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, ta sklad je ena od stvari, po katerih državljani pogosto ocenjujejo Evropsko unijo. V zadnjih letih doživljamo vedno več naravnih nesreč, ki so tudi vedno silovitejše. Iz dneva v dan poslušamo o poplavah, sušah, požarih ali neurjih v eni ali drugi državi članici. To pa niso edini problemi. Omogočiti moramo pomoč tudi pri dogodkih, kakršni so izlivi kemikalij, eksplozije, industrijski požari ali nezgode v jedrskih elektrarnah.

Pripravljeni moramo biti tudi na nove izzive, kakršni so zoperstavljanje terorističnim napadom in odpravljanje njihovih posledic. Pozabiti ne smemo niti na krizne razmere na področju zdravja naših državljanov ali

epidemije živalskih bolezni. V takih razmerah pomenijo stroški zdravil, cepiv in opreme hudo oviro za uspešno obvladovanje stanja. Sklad mora biti prožen, da se bo lahko ustrezno in celovito odzival na dogodke. Tudi postopki prošelj za pomoč morajo biti kar se da preprosti.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, danes je komisarka gospa Hübner v zelo težavnem položaju. Odgovarjati nam mora v imenu Sveta, ki na razpravo ni poslal nobenega predstavnika. Ob poplavih leta 2002, se jim je pod danskim predsedovanjem uspelo aktivirati in pripraviti potrebne dokumente v nekaj tednih. Danes pa moramo kar štirim predsedstvom pripisati odgovornost za počasnost pri reformi Solidarnostnega sklada. Ta sklad potrebujemo. Pomoč iz sklada ne bi smela biti samo izkazovanje naše solidarnosti, morala bi biti hitra in učinkovita, ob čim manj birokratskih formalnostih.

Menim, da moramo razčistiti dve vprašanji. Prvo je, kako naj se Solidarnostni sklad upravlja in za kakšna stanja naj bo namenjen, drugo pa, kako uporabiti druge vire, sredstva iz drugih skladov, kakršen je Kohezijski sklad, pri dolgoročnih dejavnostih preprečevanja nesreč. Ampak to je druga tema. Ob tej priložnosti bi rad Komisiji zastavil vprašanje. Nekoč smo razpravljali o vzpostavitvi „instrumenta za hitro odzivanje“ in o pripravljenosti na večje nesreče, v proračunski vrednosti približno 200 milijonov EUR. Ne vem, kaj se dogaja s tem projektom, ki je tudi povezan s temo današnje razprave.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, nenavadno je, če dobiš besedo po postopku „catch the eye“, rad pa bi le ob koncu razprave ponovil, da naše nocojšnje kritike v glavnem sploh ne letijo na Komisijo.

Komisija nam je ves čas pomagala pri sestavljanju sprememb pogodbe o Skladu in že ves čas podpira Parlament pri prizadevanjih za uveljavitev sprememb. Napaka je na strani Sveta in to vprašanje smo skušali oblikovati tako, da bi izrazili kritiko na račun Sveta. Njegova odsotnost je odraz njegovega omalovaževanja Parlamenta in s tem se ne bi smeli kar tako sprijazniti.

Gospa Hübner, uživajte našo polno podporo pri vseh prizadevanjih, da bi pri Svetu spravili reformo sklada v tek.

Danuta Hübner, članica Komisije. – Gospod predsednik, dolžna sem vam tri razlage. Ne gre za sklad za solidarnostno pomoč v sili, ampak za sklad za nadomestilo določenih stroškov reševalnih operacij po nesrečah za obnovitev normalnih razmer za življenje. Komisija predlaga, Parlament in Svet pa odločata.

Drugič, v spremembah Uredbe predlagamo razširitev področja uporabe, znižanje praga in spremembe postopkov, ki bi konkretno omogočile izplačevanje predujmov.

Tretjič, seznam mojih posredovanj in posredovanj predsednika Barrosa pri sedmih predsedstvih, vseh sestankov in pisem, je zelo dolg, dolg skoraj dve strani. Čeprav so nekatera od teh sedmih predsedstev na začetku kazala pozitivno držo, nobenemu od njih ni uspelo v Svetu doseči sporazuma, ki bi omogočil potrditev spremembe uredbe. Zavrnila sem umik predloga iz postopka pred Svetom, v upanju, da novo poročilo, ki ga bo Komisija sestavila in sprejela na začetku naslednjega leta, sprožilo novo razpravo, ki nam bo omogočila nadaljevanja postopka spreminjanja; morda bomo imeli takrat kakšne nove zamisli, morda širši pristop k spremembam Sklada. V tem smislu upam, da boste pri tej razpravi sodelovali in prispevali k njej, prav tako pa podprli predlog Komisije.

Še na kratko o drugem vprašanju, preventivi: ob koncu leta bomo sprejeli sporočilo „Na poti k celovitemu novemu pristopu k preprečevanju nesreč“. Opravili smo že dve raziskovalni študiji in posvetovanja, v pripravi pa je ocena učinkov. Prav tako ima kohezijska politika – eden od poslancev, mislim da gospod Janowski, je predlagal vključitev kohezijske politike v preventivno delovanje – ima med prednostnimi nalogami tudi preventivne dejavnosti, zlasti na področju okolja.

To je vse, gospod predsednik. Upam, da bomo tudi v prihodnje sodelovali in spremenili Sklad tako, da bo še pomembnejši in odzivnejši na potrebe evropskih državljanov.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Pisne izjave (člen 142)

Margie Sudre (PPE-DE), v pisni obliki. – (FR) Parlament in Komisija sta pred dvema letoma sprejela sporazum o razširitvi področja uporabe Solidarnostnega sklada, tako da bi zajemal ne le naravne nesreče, pač pa tudi industrijske nesreče, teroristična dejanja in velike krize na področju javnega zdravja.

Sporazum določa, da bo posebna pozornost posvečena oddaljenim regijam, tudi v primerih, kadar ne bodo v celoti izpolnjevale meril upravičenosti, tako da bodo prejele nujno sili ob nepredvidenih dogodkih.

Ta reforma pa še ni uveljavljena, saj Svet še ni sprejel sklepa, posledica pa je še nadaljnja zamuda pri sprejemanju skupnega stališča.

Ne glede na to, da so pred kratkim od Sklada prejeli pomoč Réunion, po ciklonu Gamede, in Martinique ter Guadeloupe, po orkanu Deanu, še vedno ostajamo v negotovosti glede upravičenosti vsake prošnje posebej, samo zato, ker Svet ne sprejme sklepa o tej reformi dovolj hitro.

Komisija bi morala ponovno pregledati svoj predlog tudi z vidika krepitve zmogljivosti civilne zaščite v Uniji in izrabe znanja ter zemljepisne lege oddaljenih regij ter čezmorskih držav in ozemelj, ki želijo prevzeti vlogo podpornih točk pri posredovanjih izven Evrope.

Pri obeh omenjenih vprašanjih oddaljene regije pričakujejo od EU ambiciozen odgovor, ki jim bo jamčil varnost.

25. Izboljšanje izobraževanja potrošnikov in osveščenosti o posojilih in finančah (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0393/2008) gospe Jotove v imenu Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov o varstvu potrošnikov: izboljšanje izobraževanja potrošnikov in osveščenosti o posojilih in finančah (2007/2288(INI)).

Ilijana Malinova Jotova, poročevalka. – (BG) Poročilo o finančnem izobraževanju, o katerem bomo glasovali jutri na plenarni seji, je dandanes pomembnejše kot kdajkoli. Jasno je, da se je finančnim krizam, s kakršno se soočamo danes, mogoče izogniti, če so potrošniki ustrezno obveščeni o tveganjih, povezanih z različnimi vrstami posojil. Z gotovostjo lahko rečemo, da bi se z več pozornosti finančnemu izobraževanju ljudi v preteklosti izognili današnjim razmeram, ali pa se kriza vsaj ne bi razmahnila do takih razsežnosti. Za svetlejšo prihodnost moramo poskrbeti, da bodo imeli naši otroci po vsej Evropi možnost naučiti se, kako pravilno ravnati s kreditnimi karticami in posojili. Pozornost moramo posvetiti predvsem študentskim posojilom in pokojninskim ter investicijskim skladom. Ti finančni instrumenti močno vplivajo na življenje potrošnikov, zato jih moramo še posebej upoštevati. Ne smemo prezreti, da vedno večje število mladih ljudi drsi v globoko zadolženost, ne da bi sploh posumili, kakšne učinke bo to imelo na njihovo življenje.

Besedila poročila smo sestavili v več mesecih resnega dela. Opravili smo zelo zanimivo javno razpravo s predstavniki evropskih in ameriških bank ter finančnih institucij tik pred izbruhom krize. Prav v tistem času so se problemi jasno izostrili in prožili so se alarmi. Na drugi strani smo imeli priložnost spoznati izkušnje in dobre prakse finančnega izobraževanja v državah, ki imajo tradicijo na tem področju in ves čas delujejo na izboljševanju – Združenem kraljestvu, Franciji, Nemčiji in drugih, slišali pa smo tudi mnenja tistih, ki so šele pri prvih korakih na tem področju. Vesela sem rezultata glasovanja o poročilu v Odboru za notranji trg in varstvo potrošnikov ter sklepa Komisije o proračunskih sredstvih za pomoč projektu.

Na iniciativno poročilo smo prejeli tudi precej spodbudnih odzivov od vodilnih finančnih institucij. Prepričana sem, da smo dosegli kompromisno rešitev, ki bo zadovoljila vse politične skupine, zato tudi upam, da bo jutrišnje glasovanje o poročilu uspešno. Sedanjo finančno krizo lahko premagamo le s skupnimi napori, zato se moramo združiti in sodelovati pri tej skupni pobudi. Čas je, da ukrepamo in poskrbimo, da bodo evropski potrošniki dobili potrebno znanje o potrošniških posojilih in drugih vrstah posojil, da se podobne finančne katastrofe v prihodnje ne bi ponavljale. Države članice morajo v ta namen nujno izvesti sprejete ukrepe in tesno sodelovati med seboj. Na koncu bi se rada prisrčno zahvalila sodelavcem Evropske komisije za pomoč, ki so mi jo nudili.

Danuta Hübner, članica Komisije. – Gospod predsednik, poročilo prihaja ravno v pravem trenutku. Izpostavlja veliko izzivov, ki so pred evropskimi potrošniki v okviru trenutne finančne krize. Zato se prisrčno zahvaljujem gospe Jotovi za izvrstno opravljeno delo.

Komisija je potrdila pomen finančnega izobraževanja za pravilno delovanje notranjega trga v svojem sporočilu, sprejetem decembra lanskega leta. Potrošniki morajo biti vsekakor primerno osveščeni in izobraženi za sprejemanje odgovornih odločitev o osebnih finančah, saj bodo le na ta način deležni otipljivih prednosti, ki jih prinaša finančna integracija v Evropski uniji.

Izobraževanje je odgovornost držav članic. Vloga Komisije pri tem je v glavnem podporna, a kljub temu pomembna.

Za izvajanje programov izobraževanja potrošnikov je najprimernejša nacionalna raven, kjer je izvajanje tudi najbolj učinkovito in uspešno. Pri tem je ključnega pomena vloga držav članic, na primer sprejemanje nacionalnih strategij finančnega izobraževanja v javno-zasebnem partnerstvu.

Menimo, da je vloga Komisije spodbujati finančno izobraževanje po vsej Evropi, prikazovati možne pridobitve, usklajevati delo in prikazovati najboljše prakse.

V tem smislu smo sprožili nekaj praktičnih pobud in oblikovali strokovno skupino za finančno izobraževanje, ki je imela oktobra prvo srečanje, posvečeno razpravi o nacionalnih strategijah finančnega izobraževanja.

Teče tudi razvoj spletnih orodij „Dolcetta“ za učitelje, ki jim bodo olajšala vključitev finančnih tem v obstoječe učne programe. V kratkem bomo objavili evropsko bazo podatkov za finančno izobraževanje, elektronsko knjižnico programov, ki jih izvajajo različni ponudniki. In končno, Komisija se kot pokrovitelj redno vključuje v izbrane dogodke, namenjene spodbujanju prepoznavnosti finančnega izobraževanja.

Popolnoma soglašamo s splošnim duhom tega poročila Parlamenta in z večino predlogov v njem. Ključnega pomena je izobraževanje otrok in mladine in Komisija deli prepričanje Parlamenta, da spada finančno opismenjevanje v šolo.

Pripravljeni in voljni smo pomagati državam članicam pri razvoju osnovnih izobraževalnih programov na področju osebnih financ, enako pa velja tudi za idejo, da bi Komisijo zadolžili za informacijske in medijske kampanje o finančnem izobraževanju v EU. Take kampanje osveščanja morajo biti prirojene potrebam ciljnih skupin in se najbolj učinkovito izvajajo na nacionalni, ali celo lokalni ravni. Tudi tu smo pripravljeni pomagati.

Naj sklenem z zahvalo Parlamentu za dobro opravljeno delo na tem dokumentu in pričakovanjem nadaljnjega dialoga med Parlamentom in Komisijo o pomembni tematiki finančnega izobraževanja potrošnikov.

Predsednik. – S tem smo zaključili s to točko.

Glasovanje bo potekalo jutri ob 12.00.

Pisne izjave (člen 142)

Dragoș Florin David (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Nepoznavanje zakonov nas ne odvezuje odgovornosti za posledice, na podoben način pa nas tudi nepoznavanje finančnih mehanizmov ne odvezuje odgovornosti za finančne izgube.

Finančne in bančne institucije in zavarovalnice so že ves čas zavezane zagotoviti potrošniku „uporabniška navodila“ za finančne instrumente, da se lahko potrošnik premišljeno odloča. Zato sem prepričan, da bi bilo izobraževanje evropskih državljanov o finančnih, bančnih in zavarovalnih zadevah, ki bi ga izvajale vladne in nevladne institucije, dobra rešitev za tiste, ki si tega res želijo. Zagotavljanje informacij državljanom-uporabnikom teh instrumentov pa mora ostati obveznost ponudnikov storitev na teh področjih. Mislim, da je dolžnost Komisije EU in držav članic opozarjati in obveščati državljane o škodljivosti določenih instrumentov ali storitev ter urejati evropski trg tako, da se taki škodljivi instrumenti ali storitve ne morejo pojaviti na njem.

Zaključil bi s čestitkami poročevalki, gospe Jotovi, in našim kolegom iz Odbora za mednarodno trgovino ter Odbora za ekonomske in monetarne zadeve za učinkovito pripravo te resolucije.

Zita Pleštinšká (PPE-DE), v pisni obliki. – (SK) Kriza, ki je izbruhnila na področju tveganih hipotekarnih posojil, je potrdila nizko raven finančne osveščenosti med državljani EU. Potrošniki niso dovolj seznanjeni s tveganji stečaja in prevelike zadolžitve. Informacije o finančnih instrumentih, ki jih finančne institucije posredujejo pretežno prek oglaševanja, so težko razumljive in včasih zavajajoče. Potrošnik pred podpisom pogodbe ne dobi dovolj informacij.

Informiranje potrošnikov o financah in posojilih bi se moralo pričeti v šoli, kjer je treba jutrišnje potrošnike seznaniti z instrumenti in storitvami bančnega sektorja. Poseben poudarek mora biti na programih za mladino, upokojece in ranljive skupine.

Trdno sem prepričana, da bi morala Komisija oblikovati proračunsko vrstico za programe finančnega izobraževanja na ravni EU, v katerih bi lahko sodelovali ustrezni organi in izvajalci, na primer država, nevladne organizacije, organizacije potrošnikov in finančne institucije.

Še posebej bi rada poudarila vlogo organizacij potrošnikov na ravni Skupnosti in na ravni držav, saj te organizacije najbolj poznajo konkretne potrebe različnih ciljnih skupin glede izobraževalnih programov. Vrsta držav članic ne zagotavlja zadostne proračunske podpore politikam varstva potrošnikov in ustrezne finančne pomoči dejavnostim organizacij potrošnikov.

Le malo potrošnikov si lahko privošči storitve osebnih finančnih svetovalcev, zato sem trdno prepričana, da bi morali potrošnikom zagotoviti neodvisne nasvete na ustreznih usposabljanjih v okviru izobraževalnih programov EU in prek organizacij potrošnikov.

Marian Zlotea (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Rad bi čestital gospe Jotovi za poročilo o tej tematiki. Finančno izobraževanje smatram za zelo pomembno temo. V Romuniji imamo trenutno težave z ljudmi, ki ne morejo odplačevati svojih posojil, ki so jih najeli pri več različnih bankah. Ne le, da niso bili ustrezno obveščeni o posledicah takega zadolževanja, nimajo nikakršne finančne izobrazbe, ki bi jim omogočala odločanje o tem, katere finančne storitve so zanje primerne.

Ne smemo mešati finančnega izobraževanja in zagotavljanja informacij potrošnikom. Programe finančnega izobraževanja je treba oblikovati po posameznih starostnih skupinah in potrebah različnih skupin prebivalstva.

Upam, da bo storitev Dolcetta čim prej prevedena v romunski in bolgarski jezik, da bo koristila tudi državljanom teh dveh držav članic.

26. Točkovna tabela potrošniških trgov (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0392/2008) Anne Hedh v imenu Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov o točkovni tabeli potrošniških trgov (2008/2057(INI)).

Anna Hedh, poročevalka. – (SV) Gospod predsednik, notranji trg je izredno pomemben element evropskega sodelovanja, številnim potrošnikom pa pomeni zgolj nejasen, abstrakten pojem. Ne glede na to, kako dobro poznamo njegov pomen, pravila in uredbe, smo vsi potrošniki in delovanje notranjega trga vpliva na vse nas. Že od nekdaj trdim, da so zadovoljni evropski potrošniki, ki trgu zaupajo, prvi pogoj, da bo notranji trg učinkovit in uspešen.

Da bomo lahko zaupanje potrošnikov pridobili, moramo skrbeti za učinkovitost notranjega trga in za njegovo odzivnost na pričakovanja ter težave državljanov. To ne pomeni nujno, da bi morala EU predpisovati več zakonodaje ali strožjo zakonodajo oziroma pravila. Pogosto so lahko informiranje, izobraževanje in samoregulacija primernejše in učinkovitejše rešitve. Ne glede na načine reševanja problemov mora biti naš cilj vedno varstvo potrošnikovih pravic, vključno z omogočanjem pravih in dobro utemeljenih odločitev. To je seveda dobro tudi za trg sam. Zato Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov in jaz osebno pozdravljamo točkovno tabelo potrošniških trgov, ki jo je na zahtevo Odbora predstavila Komisija. Prepričani smo, da bi bila tabela lahko pomemben pripomoček pri razvoju potrošniške politike v prihodnje.

Notranji trg zajema okoli 500 milijonov potrošnikov in široko paleto blaga ter storitev. Seveda je nemogoče podrobno spremljati vse vidike notranjega trga. Zato je nujno uporabljati analitične vire, kjer so ti najbolj potrebni. Pozdravljam pet področij, na katera se je osredotočila Komisija, in sicer pritožbe, stopnje cen, zadovoljstvo, zamenjave in varnost. Ti kazalniki so pomembni in uporabni, res pa je, da jih bo treba sčasoma nadgraditi in izpopolniti, morebiti pa vključiti še kakšne nove.

Rada bi poudarila tudi pomen spodbujanja prepoznavnosti točkovne tabele med potrošniki in v splošni javnosti. Zato je pomembno, da je sestavljena v lahko razumljivem jeziku. Nadalje bi morala biti točkovna tabela vidno objavljena na ustreznih spletnih straneh.

Na koncu bi rada povedala, da bo za razvoj točkovne tabele potreben čas, deloma zato, ker se države članice precej razlikujejo med seboj glede doseženih ravni potrošniške politike in varstva potrošnikov, pa tudi zato, ker se med seboj razlikujemo, imamo različne kulture in različne tradicije. Biti moramo potrpežljivi in pustiti točkovni tabeli potrošniških trgov čas.

Ob tej priložnosti bi se rada tudi zahvalila komisarki Kunevi in njenemu sekretariatu za izredno konstruktivno sodelovanje.

Danuta Hübner, članica Komisije. – Gospod predsednik, pobuda za točkovno tabelo je bila sprožena pred nekaj manj kot letom dni in Komisija visoko ceni zanimanje in podporo, ki jo je takrat nudil Parlament.

Točkovna tabela je bila predmet številnih razprav v Odboru za notranji trg in varstvo potrošnikov, iz teh razprav in predlogov pa smo se veliko naučili. Hvala vam za vso to podporo, še posebej hvala pa gospe Anni Hedh za odlično poročilo.

Naj na kratko obnovim, zakaj je točkovna tabela potrošniških trgov tako pomembna za nas vse. Če želimo zadovoljiti potrošnike, moramo biti bolj odzivni na njihova pričakovanja in moramo bolj razumeti težave, s katerimi se srečujejo v vsakodnevnem življenju. V ta namen potrebujemo bazo podatkov, ki kaže uspešnost trgov glede ekonomskih in socialnih izidov za potrošnike, pa tudi obnašanje potrošnikov na trgu. Za kakovostno oblikovanje politik so potrebni točni podatki – glede tega popolnoma delimo vaše mnenje.

Točkovna tabela združuje podatke in na njihovi podlagi ugotavlja, pri katerih trgih obstaja tveganje glede pravilnega delovanja in zato potrebujejo dodatno pozornost. Omogoča tudi spremljanje napredka pri integraciji maloprodajnih trgov in pomaga potrošniku primerjati potrošniška okolja po državah članicah, zlasti glede skladnosti s potrošniško zakonodajo, izvrševanja, odškodnin in krepitve vloge potrošnika. Soglašamo z vami glede tega, katere kazalnike velja vključiti v tabelo, in prepričani smo, da bo vzpostavitev poenotene baze podatkov o pritožbah potrošnikov na ravni EU pomenila bistven korak naprej. Omogočala nam bo dovolj zgodaj zaznati težave na potrošniških trgih in po potrebi ustrezno ukrepati.

Komisija je trdno prepričana, da je nujno vključiti tudi podatke o cenah, saj so cene glavna skrb potrošnikov. Sedanje politične in gospodarske razmere še dodatno potrjujejo potrebo po kakovostnih podatkih o cenah. Potrošnikom moramo poslati jasen signal, da budno spremljamo primerljivost cen na notranjem trgu. Komisija vam lahko zagotovi, da se popolnoma zaveda zahtevnosti tega vprašanja in bo podatke tolmačila premišljeno ter poskrbela, da bodo upoštevani v ustreznem kontekstu. Razlike med cenami na različnih območjih notranjega trga imajo lahko utemeljene ekonomske razloge, lahko pa izvirajo iz nepravilnega delovanja trga, in naš namen je poiskati načine, kako razlikovati med tema dvema primeroma.

Delimo stališče gospe Hedh o pomenu tesnega sodelovanja z državami članicami. Letos je Komisija začela sodelovati z nacionalnimi načrtovalci politike, statističnimi uradi, izvrševalnimi organi in potrošniškimi organizacijami pri podrobnejšem oblikovanju kazalnikov točkovne tabele in to sodelovanje se bo nadaljevalo tudi v naslednjih letih. Gospa Hedh je poudarila, da bi morala biti točkovna tabela bolj dostopna široki javnosti in da bi javnost morali seznaniti z njo. Komisija to pobudo sprejema in jo bo skušala izpeljati. Vabim vas k ogledu rezultatov ob drugi izdaji točkovne tabele.

Še ena stvar iz poročila gospe Hedh, ki jo želi Komisija uporabiti – če bi imela več časa, bi jih lahko naštel še celo vrsto –, je poziv k razširitvi nabora kazalnikov krepitve vloge potrošnikov, kakršna sta pismenost in usposobljenost. V okviru revidirane Evropske splošne družboslovne ankete Eurostat namerava Komisija izvajati modul o krepitvi vloge potrošnika, s katerim želi meriti usposobljenost, informiranost in osveščenost o pravicah in njihovem uveljavljanju med potrošniki. To bi nam omogočilo začetek oblikovanja statističnega posnetka evropskih državljanov in njihovih zmogljivosti v vlogi potrošnikov. To smatramo za glavno temo pilotnega projekta, ki ga je predlagal Parlament za leto 2009. Naj sklenem s ponovno zahvalo gospe Hedh za zanimanje in podporo, nenazadnje tudi s finančnega vidika.

Predsednik. – S tem smo zaključili s to točko.

Glasovanje bo potekalo jutri ob 12.00.

Pisne izjave (člen 142)

Slavi Binev (NI), v pisni obliki. – (BG) Pozdravljam poročilo Anne Hedh o točkovni tabeli potrošniških trgov in namen poročila, to je dvig občutljivosti trgov za pričakovanja in potrebe potrošnikov. V zadnjih 19 letih tako imenovanega prehoda v demokracijo v Bolgariji so oblasti preizkusile celo vrsto privatizacijskih rešitev. Najbolj v oči bije primer, ko so dokazanim tatovom iz elektropodjetja ČEZ Měření dovolili vstop na bolgarski domači trg. Gospodje iz podjetja ČEZ, ki jih ATAKA že dolgo obravnava kot očitne kriminalce, so bili v lastni državi celo obtoženi. 32 uslužbencev tega podjetja so aretirali zaradi izsiljevanja odjemalcev pod pretvezo, češ da so kradli električno energijo. Očitno preveč zaposlena s korupcijo pa je bolgarska tristrankarska vladna koalicija menila, da to ni zadosten razlog, da bi te kriminalce vrgla iz države, kot sta storili vladi Kanade in Madžarske, in tako lahko podjetje ČEZ še danes ropa in izsiljuje bolgarske davkoplačevalce pod krinko premetenih privatizacijskih sporazumov.

Prepričan sem, da bo uvedba točkovne tabele potrošniških trgov izboljšala možnosti nadzora nad panogami, ki kličejo po preiskavi zaradi slabosti in kršitev, da bo spodbudila državne organe za varstvo potrošnikov k zaščiti kakovosti javnih služb in pomagala obnoviti zaupanje potrošnikov v notranji trg.

Zita Pleštinská (PPE-DE), v pisni obliki. – (SK) Eden od glavnih ciljev Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov Evropskega parlamenta je krepiti položaj evropskih potrošnikov na notranjem trgu. Odbor ves čas poziva Komisijo in države članice k preverjanju, kaj si potrošniki mislijo o notranjem trgu in še zlasti, kaj potrebujejo. Osnovni pogoj za učinkovito in dobro delovanje notranjega trga je zaupanje potrošnikov.

Ob upoštevanju prednosti, ki jih zagotavlja ocenjevalna tabela za notranji trg, ki se uporablja od leta 1997, je Odbor od Komisije zahteval oblikovanje predloga ocenjevalne tabele za potrošniške trge kot instrumenta za ocenjevanje trga tudi z zornega kota potrošnika.

Ocenjevalna tabela uporablja pet glavnih kazalnikov: pritožbe, ravni cen, zadovoljstvo, vmesnike in varnost. Ker bo to sploh prva ocenjevalna tabela za potrošniške trge, se Odbor zaveda, da bo nekatere kazalnike v prihodnje verjetno treba nadomestiti z novimi. Še zlasti vprašljiv je kazalnik ravni cen.

Soglašam z mnenjem poročevalke, Anne Hedh, da bi bilo treba tabelo primerno popularizirati prek medijev in objaviti na ustreznih spletnih straneh. Po mojem mnenju bi bilo najprimerneje, če bi Komisija zagotovila finančna sredstva za kampanjo osveščanja javnosti, kampanjo pa bi izvedle potrošniške organizacije. S svojimi izkušnjami na področju potrošniških politik bodo te organizacije znale najboljše zagotoviti prepoznavnost tabele med potrošniki.

Trdno sem prepričana, da bo tabela morala zbuditi zanimanje med potrošniki, če naj postane pomemben pripomoček pri razvoju potrošniških politik v prihodnje.

27. Podpora zgodnji predstavitvi trajnostne proizvodnje električne energije iz fosilnih goriv (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0418/2008) gospoda Christiana Ehlerja v imenu Odbora za industrijo, raziskave in energetiko o podpori zgodnji predstavitvi trajnostne proizvodnje električne energije iz fosilnih goriv (2008/2140(INI)).

Christian Ehler, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, kot Brandenburžan seveda še posebej pristržno pozdravljam gospo Hübner. Radi bi na kratko orisal poročilo Odbora za industrijo, raziskave in energetiko o sporočilu Komisije o predstavitvenih napravah CCS. Če hočemo doseči okoljske in podnebne cilje, ki si jih je zastavila Evropska unija, je jasno, da je ključnega pomena zmanjšati emisije CO₂, pri čemer ima premog kot fosilno gorivo bistveno vlogo. Na drugi strani se v Evropi trenutno nahajamo pred dilemo. Naša okoljska in energetska politika ima tri cilje: prvi je varovanje okolja, drugi je varnost oskrbe, tretji pa je stabilnost cen, ki je neločljivo povezana z varnostjo oskrbe in je v sedanjih ekonomsko težavnih časih še zlasti pomembna.

Vsi se zavedamo, da je premog edino fosilno gorivo v Evropi, edini fosilni vir energije, ki ga ima Evropa, zato je strateškega pomena z vidika omenjenih treh ciljev. Brez tehnologije CCS, z drugimi besedami, brez tehnologije čistega premoga, pa to gorivo nima nikakršne prihodnosti. Zato večina v Odboru predlog Komisije za podporo nujno potrebnih predstavitvenih projektov pozdravlja. Komisija je predstavila zelo razumen predlog. Moramo – in večina v Odboru s tem soglaša – kolikor hitro mogoče zagotoviti spodbude za uporabo tehnologije CCS v industrijskem obsegu. Večina v Odboru pa zato meni – in to stališče smo izrazili precej jasno – da je finančna podpora tehnologiji čistega premoga nujna za uresničevanje energetskih in podnebnih ciljev Evrope.

Predlog Odbora za industrijo, raziskave in energetiko je zato zelo konkreten, namreč, s sredstvi iz Sedmega okvirnega programa za raziskave, pa tudi iz pričakovanih sredstev iz pravic za trgovanje z emisijami, podpreti gradnjo vsaj 12 predstavitvenih naprav. Te naprave morajo združevati različne tehnologije z različnimi možnostmi skladiščenja in prevoza, morale pa bi biti postavljene čimbolj razpršeno po Evropi.

S previdnim optimizmom čakamo na prve odzive Komisije v sedanjih tristranskih pogajanjih o direktivah CCS in ETS. Enako previdno optimistično menimo, da bi nam moralo v tristranskih pogajanjih uspeti ne le razjasniti prihodnje okvirne pogoje za CCS, pač pa tudi vzpostaviti trdne temelje za financiranje nujnih naprav za predhodne preizkuse.

Danuta Hübner, članica Komisije. – Gospod predsednik, gospodu Ehlerju se lepo zahvaljujem za poročilo o sporočilu Komisije o podpori zgodnji predstavitvi trajnostne proizvodnje električne energije iz fosilnih goriv. Veseli nas, da poročilo na splošno podpira cilje naše politike podpira pomembno vlogo CCS v boju proti podnebnim spremembam v svetovnem merilu.

Poročilo tudi jasno ugotavlja, da bo za komercialno uveljavitev CCS do leta 2020 nujno potrebnih do 12 velikih predstavitvenih naprav. Naše sporočilo je treba obravnavati kot del celovitega in obsežnega energetskega in podnebnega svežnja, ki obsega tudi Direktivo CCS, ki vzpostavlja pravni okvir za delovanje tehnologije CCS v Evropi, sistem trgovanja z emisijami, ki zagotavlja ekonomski in komercialni okvir za CCS, ter predlog Komisije, po katerem naj države članice 20 % izkupička dražb namenijo v naložbe v nizkoogljične tehnologije, kakršna je tehnologija CCS. Ne glede na končni sklep bodo izkupički dražb eden od pomembnih virov financiranja predstavitvenih projektov CCS.

Naše sporočilo predlaga tudi vzpostavitev evropske usklajevalne strukture za CCS na začetku leta 2009, v podporo predstavitvenih projektov CCS prek izmenjave znanja, skupnih komunikacijskih dejavnosti in drugih skupnih dejavnosti.

Vesela sem vaše splošne potrditve podnebnega in energetskega svežnja, še zlasti komunikacije. Poročilo pa ugotavlja tudi, da prizadevanja Komisije morda ne bodo zadostovala za uresničitev cilja, ki ga je zastavil Svet, namreč izvedbe do dvanajst predstavitvenih projektov. To skrb razumem.

Za ureditev financiranja je Odbor za okolje sprejel spremembo predloga ETS, v kateri predlaga dodelitev 500 milijonov EUR iz rezerve za nove vstopne za financiranje predstavitvenih projektov CCS.

Komisija je Parlamentu predložila dokument o političnih možnostih zagotovitve financiranja nizkoogljičnih tehnologij, da bi lažje dosegli soglasje tudi s Svetom.

Z dvema točkama iz poročila pa Komisija zaenkrat ne more v celoti soglašati. Prvič, poročilo poziva Komisijo, naj opravi podrobno oceno stroškov in deležev javnega ter zasebnega financiranja za vsako od dvanajstih predstavitvenih naprav. Naj glede tega povem, da bomo predstavitvene projekte določili šele po javnih razpisih, ki bodo izvedeni na evropski ravni ali na ravni držav članic. Ocenjevanje stroškov je trenutno v teku, pridobimo pa lahko le grobe ocene, saj ima vsak projekt svoje značilnosti.

Drugič, predlagate uporabo sredstev iz sklada za financiranje na osnovi delitve tveganj za podporo CCS. Sredstva tega sklada so, kot veste, že v celoti razporejena, zato bi vsaka sprememba pomenila spremembo Sedmega okvirnega programa.

Naj torej sklenem z zahvalo za odlično opravljeno delo v zvezi s poročilom in upanjem, da bo Parlament splošno usmeritev in cilje poročila podprl tudi pri glasovanju.

Predsednik. – S tem smo zaključili s to točko.

Glasovanje bo potekalo jutri ob 12.00.

Pisne izjave (člen 142)

Adam Gierak (PSE), v pisni obliki. – (PL) Gospod predsednik, komisarka, med cilje Evropske unije spada tudi ambiciozni načrt varovanja okolja za obdobje do 2020, znan kot cilj 3 x 20. Instrumenti za izvedbo načrta vključujejo uvedbo dražb v program trgovanja z emisijami in tehnologij CCS po letu 2015. Mejna emisija 500g CO₂/kWh, ki naj bi začela veljati leta 2015, pa je tehnično nedosegljiva tudi pri sodobnih elektrarnah na premog. Zato bi njena uvedba pomenila določene vrste moratorij na gradnjo elektrarn na premog, s tem pa bi ogrozila energetska varnost.

Tehnologije CCS bi se lahko uporabljale tudi v industrijskih panogah, kjer kot stranski proizvod nastajajo velike količine CO₂, na primer pri plavljenju grodlja. Zato bi morale države članice, ki so najbolj odvisne od premoga, že sedaj začeti z gradnjo predstavitvenih naprav, da bi pridobile potrebne izkušnje. To bo zahtevalo takojšnjo finančno pomoč, saj bodo sredstva iz trgovanja z emisijami po letu 2013 prišla prepozno. Na Poljskem bi na primer morali že zdaj začeti z gradnjo dveh ali treh takih naprav z različnimi tehnologijami CCS. V mislih imam sodobne elektrarne na črni ali rjavi premog, ki bi uporabljale različne postopke shranjevanja CO₂ v porozne geološke formacije ali podzemne rezervoarje.

András Gyürk (PPE-DE), v pisni obliki. – (HU) Vprašanje zajema in shranjevanja ogljikovega dioksida je danes nepogrešljiva tema razprav o podnebnih spremembah. Govorimo o zelo obetavni tehnologiji, ki pa si mora še pridobiti zaupanje družbe. Njena uporaba v prihodnosti bi lahko pomenila realističen kompromis med neizogibno uporabo fosilnih goriv in cilj varovanja podnebja.

Ker tehnologija zajema ogljikovega dioksida temelji na znatnih dolgoročnih naložbah, mora Evropska unija nujno vzpostaviti dosleden, stabilen pravni okvir. Menim, da podnebni sveženj, s spremembami, ki jih je predlagal Parlament, meri v pravo smer glede tega.

Poročilo Parlamenta pravilno predlaga, naj se namesto neposredne finančne podpore odobri desetim do dvanajstim preskusnim elektrarnam proste emisijske kvote. Menim, da bi morala elektrarne, upravičene do prostih kvot, določiti Evropska komisija po načelu enakomerne porazdelitve po regijah. Soglašam s poročevalcem, da je treba za spodbujanje novih tehnologij znatno povečati sredstva za nove raziskave in razvoj – na ravni držav članic in na ravni EU.

Podpora od EU ne more nadomestiti vlaganj zasebnega sektorja. Če se izkaže, da je zajem in shranjevanje ogljikovega dioksida uspešna in izvedljiva rešitev, se bodo pripravljena aktivno vključiti tudi podjetja, s potrebnimi naložbami. Poleg tega je pomembno poudariti tudi to, da podpora zajemu ogljikovega dioksida ne bi smela odvzeti finančnih sredstev trajnostnim virom energije. Tehnologija, o kateri razpravljamo, je morda izvedljiva, nikakor pa ni edina rešitev za obvladovanje učinkov podnebnih sprememb.

28. Dnevni red naslednje seje: gl. zapisnik

29. Zaključek seje

(Seja se je zaključila ob 23.10)